

Försäkring för lantbruksproduktion

YH 11

Försäkringsvillkor 1.1.2018

331137s 11.17

Innehåll

FÖRSÄKRING FÖR LANTBRUKSPRODUKTION.....	1	VA PRODUKTANSVARSFÖRSÄKRING.....	19
ES SAKFÖRSÄKRING.....	1	OI RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING.....	21
SV FÖRSÄKRING MOT SKÖRDESKADOR	12	TE MERSKYDDSFÖRSÄKRING FÖR PRODUKTIONSDJUR.....	24
KE AVBROTTSFÖRSÄKRING	14	FÖRSÄKRING FÖR PÅLSDJURS AVELSVÄRDE	28
VA ANSVARFÖRSÄKRING FÖR VERKSAMHET	15	ALLMÄNNA AVTALSVILLKOR.....	29

FÖRSÄKRING FÖR LANTBRUKSPRODUKTION

Försäkringens struktur

I försäkringen ingår sakförsäkring (ES) för produktionstillgångar, ansvars- (VA) och rättsskyddsförsäkring (OI) samt Allmänna avtalsvillkor (YL).

Om det avtalats om separat och detta har antecknats i försäkringsbrevet ingår även nedannämnda merskyddsförsäkringar i försäkringen. En förutsättning för att merskyddsförsäkringen ska vara giltig är att objektet även har en i kraft varande sakförsäkring.

ES SAKFÖRSÄKRING

ES 1 Syftet med försäkringen

1.1 Syftet med försäkringen

OP Försäkring Ab (nedan försäkringsbolaget) förbinder sig att enligt dessa villkor och de allmänna avtalsvillkoren (YL) ersätta direkt sakskada som förorsakats försäkringsobjektet av nedan i punkt ES 4.1 (Skydd enligt Lantbruksförsäkring) eller ES 4.2 (Skydd enligt Omfattande lantbruksförsäkring) nämnda skador samt de i villkoren separat nämnda övriga kostnaderna.

1.2 Försäkringsalternativ

Denna försäkring är i enlighet med vad som antecknats i försäkringsbrevet antingen en fullvärdesförsäkring eller en försäkring som grundar sig på försäkringsbeloppet. I fullvärdesförsäkringen är försäkringsobjektet försäkrat utan avtalad maximiersättning och premien baserar sig på den anmälda arealen, volymen eller det anmälda antalet. I en försäkring som grundar sig på försäkringsbeloppet är försäkringsobjektet försäkrat enligt det värde som på förhand angetts och premien baserar sig på detta värde.

I båda försäkringsalternativen bedöms det skadebelopp som används som ersättningsgrund i enlighet med värderings- och ersättningsbestämmelserna ES 7.

ES 2 Försäkringsobjekt

Försäkringsobjekt är nedan nämnd egendom som används inom det lantbruk som försäkringstagaren idkar och inom binärningar

som omfattas av lantbruksbeskattningen samt annan nedan nämnd egendom som separat antecknats i försäkringsbrevet och som används inom andra näringar.

2.1 Produktionsbyggnader

Försäkringsobjekt är de lantbruksbyggnader som anges i försäkringsbrevet. Till byggnaden hör de fast installerade konstruktioner som tjänar byggnadens användning.

Till produktionsbyggnader hör i denna försäkring även vagntorkarna.

2.1.1 Uthyrningsstugor med lösöre

Försäkringsobjekt är i försäkringsbrevet angivna uthyrningsstugor med lösöre, om uthyrning av stugor är en binärning på den försäkrades lantbruk.

Utomhussimbassäng, badtunna, grilltak, sommarkök, båt och brygga i anslutning till stuguthyrning räknas som försäkringsobjekt endast i händelse av brand och direkt blixtnedslag.

2.2 Maskiner och anordningar som betjänar byggnaden

Maskiner och anordningar som tjänar byggnadens användning

- fast installerade maskiner och anordningar,
- oljecisterner samt andra fasta behållare som används i produktionsverksamheten,
- mjölkningssystem jämte rörsystem och tvättare,
- gårdstank, även hyrd,
- värmeelement, luftkonditionerings- och kylaggregat. Till dessa anordningar hör också värmepumpar och solpaneler samt solsamlare,
- släckningsanordningar,
- spiltanordningar och hönsburar,
- djurens dryckes- och utfodringsautomater,
- apparater för gödselavlägsning,
- rastgårdar och andra fasta inhägnader i anslutning till byggnaden,
- övervaknings- och larmutrustning samt dataöverföringsutrustning,

- de stolptransformatorer, stolpar, elledningar, mätartavlor, gruppcentraler, skyddsanordningar, manövercentraler och manöverdon som försäkringstagaren äger samt
- elektriska och andra kablar samt ledningar och rörledningar fram till en kommunal eller annan allmän anslutning.

2.3 Lös produktionsegendom

Försäkringsobjekt är i försäkringsbrevet antecknad lös produktionsegendom som försäkringstagaren äger samt främmande lös produktionsegendom, som försäkringstagaren använder till gagn för sitt lantbruk och som försäkringstagaren har förbundit sig att försäkra eller för vilken försäkringstagaren har risken.

2.3.1 Produkter och förnödenheter (omsättningstillgångar)

Försäkringsobjekt är

- lantbruksprodukter, vari ingår produkter som har producerats på gården och som förvaras på gården enligt ett upplagringsavtal, utsäde samt växande gröda
- jord- och skogsbruksförmödenheter, vari ingår gödsel, växtskyddsmedel, köpfoder och utsäde, reservdelar, ved och behovsvirke avsedda för eget bruk, byggmaterial samt bränslen och smörjmedel med behållare,
- bikupor med skörd.

2.3.2 Maskiner och inventarier (anläggningstillgångar)

Försäkringsobjekt är

- andra än med egen maskinkraft gående jord- och skogsbruksmaskiner,
- arbetsredskap och -utrustning som används i förvärvsarbete inom lantbruket,
- sedvanliga arbetsmaskiner och verktyg som ingår i fastighetskötsel samt bränslen till dem,
- inhägnader och inhägnadsutrustning,
- reservdelar till maskiner och anordningar som används inom lantbruket,
- pälsfarms farmnings- och avpältningsutrustning.

Av de maskiner som gårdarna äger gemensamt, är den del som motsvarar försäkringstagarens ägarandel föremål för försäkringen. I en skadesituation avdras som självrisk från ersättningen den del som motsvarar ägarandelen av den självrisk som införts i försäkringsbrevet för maskiner och materiel.

2.3.3 Produktionsdjur

Försäkringsobjekt är djur enligt den artvisa specifikationen som ingår i försäkringsbrevet.

2.3.4 Främmande produktionsinventarier

I produktionsinventarierna ingår också sådan främmande egendom i försäkringstagarens besittning som, om den tillhörde den försäkrade, skulle höra till den egendom som försäkras enligt punkterna 2.3.1 (produkter, förnödenheter och inventarier), 2.3.2 (maskiner och inventarier) eller 2.3.3 (produktionsdjur).

Vid skador på främmande produktionsegendom betalas på basis av skyddet enligt Lantbruksförsäkringen eller skyddet enligt den Omfattande lantbruksförsäkringen högst 10000 euro, om inte skadorna ersätts ur någon annan försäkring.

2.3.5 Telefoner, datorer, färdigprogram och andra kontorsmaskiner som används inom lantbruket

2.4 Egendom som inte omfattas av försäkringen

Försäkringsobjekt är inte

- filer i datamedier,
- program som ingår i datamedier eller program som är avsedda för användning i dessa och som inte är kommersiella färdigprogram som saluförs fritt,

- grunden under byggnadens bottenbjälklag och grundsulor, eller armering därav,
- täckdikningssystem eller annat system för att hålla marken torr,
- utomstående regnvattensystem,
- brunnar på fastighetens område med undantag för brunnar i avloppsvattensystem,
- med egen maskinkraft gående maskiner, med undantag för sedvanliga arbetsmaskiner som hör till fastighetsskötseln och inte heller
- elström och vatten.

ES 3 Försäkringens giltighetsområde

3.1 Försäkringsplats

Försäkringen gäller när egendomen finns på det ställe (försäkringsställe) som anges i försäkringsbrevet.

3.2 Andra ställen

Försäkringen gäller för följande objekt även när försäkringsobjektet står i lager, tillfälligt har flyttats, är under flyttning eller är i för sitt ändamål avsedd användning på annat ställe i Finland:

- produkter och förnödenheter (omsättningstillgångar),
- maskiner och inventarier (anläggningstillgångar),
- produktionsdjur,
- främmande produktionslösöre,
- telefoner, datorer och andra kontorsmaskiner som används inom lantbruket.

ES 4 Skador som ersätts och begränsningar i anslutning till dessa

Försäkringstagaren kan som ersättningsområde för sakförsäkringen välja antingen skydd enligt Lantbruksförsäkringen (punkt 4.1) eller skydd enligt den Omfattande lantbruksförsäkringen (punkt 4.2). Skyddets omfattning väljs skilt för varje objekt.

Växande gröda är försäkrad endast mot eld som har kommit lös. Skörden kan emellertid försäkras mot ogynnsamma väderfenomen med en försäkring mot skördeskador, sidan 12.

Omfattningen av ersättningsområdet har antecknats i försäkringsbrevet.

Försäkringen ersätter direkta sakskaador som förorsakas försäkringsobjektet samt i dessa villkor separat nämnda övriga kostnader, om sakskadan har förorsakats direkt under försäkringens giltighetstid av en nedan definierad händelse. Om ett försäkringsfall är oförutsett eller inte avgörs objektivt och utgående från skadeorsaken, inte från följderna av skadan.

Ersättningen för egendomen, för respektive föremål eller egendomspost, uppgår till högst det överenskomna försäkringsbeloppet justerat med indexet vid skadetidpunkten (se punkt Indexvillkor)

Dessutom ersätter försäkringen nödvändiga kostnader för uppbyggnad och igenläggning av den försäkrade byggnadens konstruktioner samt kostnader för grävning och fyllning av jord vid reparation av direkta sakskaador eller vid återanskaffning.

4.1 Skydd enligt lantbruksförsäkringen

4.1.1 Brand eller sot

Försäkringen ersätter skador som förorsakats av eld som har kommit lös eller av skador som förorsakats av en plötslig och oförutsedd strömning av sot från eldstad eller motsvarande värmeapparat.

Dessutom ersätter försäkringen brand-, sot- och rökskador på lantbruksprodukter när skadan uppstått vid torkning i tork eller i

dess omedelbara närhet, också i det fall att lantbruksprodukterna utsatts för värme för att de ska torka. Dessutom ersätts skador på spannmål som beror på att det börjat pyra vid torkningen.

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakats annan egendom än lantbruksprodukter som ska torkas genom att egendomen antänts eller skadats på grund av att den utsatts för värme.

4.1.2 Åskslag

Försäkringen ersätter skador som förorsakas av direkt åskslag eller genom överspänning till följd av åskslag.

4.1.3 Elfenomen

Försäkringen ersätter skador, som ett elfenomen har förorsakat en elektrisk anordning i ifrågakvarande anordning.

Som elfenomen anses kortslutning, genomslag eller annan elektrisk urladdning, som bestående har skadat isoleringarna i elanordningen.

Försäkringen ersätter inte skador,

- som beror på avbrott i eldistributionen eller variationer i elströmmens kvalitet.
- som en leverantör, tillverkare, försäljare eller någon annan är ansvarig för enligt avtal, garanti, serviceavtal eller någon liknande förbindelse. En skada som annars omfattas av försäkringen ersätts emellertid till den del som försäkringstagaren kan bevisa att den part som konstaterats vara ansvarig inte kan fullgöra sin ersättningskyldighet.

4.1.4 Explosion

Försäkringen ersätter skador till följd av explosion.

Försäkringen ersätter inte

- skador förorsakade av inre spänning, av att packning lossnat eller av vätsketryck,
- skador till följd av yrkesmässigt sprängnings- och brytningsarbete. En skada som annars omfattas av försäkringen ersätts emellertid till den del som försäkringstagaren kan bevisa att part som konstaterats vara ansvarig inte kan fullgöra sin ersättningskyldighet,
- skador på en förbränningsmotor på grund av en explosion i densamma,
- skador i kärl, anordning, rör eller behållare som är stängda och avsedda att hålla för tryck, och där gas eller ånga funnits, om inte orsaken till skadan är ett plötsligt och oförutsett exceptionellt övertryck,
- skada på däck på grund av att det gått sönder.

4.1.5 Utlösning av släckningsanordning

Försäkringen ersätter skador som förorsakas av att en släckningsanordning plötsligt och oförutsett utlöses.

4.1.6 Stöld

Försäkringen ersätter skador till följd av stöld av produktionslösöre under förutsättning att lösöret har förvarats på ett betryggande sätt i ett stängt utrymme eller det har varit under daglig uppsikt.

Försäkringen ersätter inte stöldskador, om tiden, omständigheterna och platsen för stölden inte kan fastställas. Försäkringen ersätter inte heller egendom som har förkommit eller blivit kvarglömd.

Stöldskador ersätts inte, om försäkringstagaren inte har vidtagit skäliga skyddsåtgärder med beaktande av egendomens värde och förvaringsförhållandena.

4.1.7 Skadegörelse

Försäkringen ersätter skador som förorsakats av avsiktlig skadegörelse.

Försäkringen ersätter inte

- skador till följd av att lägenheten blivit skrämad eller av någon motsvarande skada på lägenheten

- skador som användaren av lägenheten har förorsakat lägenhetens inventarier eller beläggningar.
- skador som förorsakats med ett fordon.

Skador på pälsfarms egendom som förorsakats av avsiktlig skadegörelse ersätts, om man har trängt in sig på området genom att söndra stängslets konstruktioner.

4.1.8 Läckage, fukt och kondensvatten

Försäkringen ersätter skador som förorsakas genom läckage av vätska, ånga eller gas.

En förutsättning är att ämnet har strömmat ut plötsligt, oförutsett och direkt ur följande i byggnaden fast installerade anordningar som omfattas av försäkringen

- vattenledningar eller avlopps- eller värme-, ång-, gas- eller oljerör, oljecisterner eller inre regnvattenledningar,
- rörledningar till bubbelpooler eller simbassänger eller till dessa fast anslutna maskiner, anordningar eller
- ur ett förvaringskärl för ett ämne.

Dessutom ersätter försäkringen plötsligt vätskeläckage i byggnadens konstruktioner, då detta förorsakats av en i lägenheten installerad anordning. Härvid förutsätts dock att anordningen är fast ansluten till vattenlednings- och avloppsnätet med ett enhetligt och för ändamålet lämpat trycktåligt slangmaterial, ett godkänt anslutningsdon och till vattenledningsnätet dessutom med en godkänd avstängningsventil. Dessutom förutsätts att orsaken till läckaget är att anordningen eller de nämnda anslutningarna har gått sönder.

Försäkringen ersätter inte skador som har förorsakats

- genom utströmning av regn- eller smältvatten ur takrännor, byggnadens yttre stuprör, regnvattenavlopp eller ur motsvarande,
- av kondensvatten,
- genom att vatten vid regn, snösmältning eller översvämning tränger ut ur en avloppsbrunn eller avloppsledning,
- av läckage ur ett avloppsrör eller en avloppsventil till ett kar eller en bassäng,
- till följd av att en kommunal eller annan allmän vatten- eller avloppsledning är skadad eller tilltäppt,
- av en icke fungerande uppdämningsventil,
- fukt som lett till röta, svampbildning, murkande eller lukt,
- genom utströmning av vätska ur ett fast ledningsnät innan detta har godkänts för ibruktagning,
- av att vätska tränger ut genom konstruktionernas vattensparrar eller i fogarna mellan rörledningar och konstruktioner, till exempel mellan golvbrunnen och flänsringen,
- av planerings-, grundläggnings-, installations- eller byggfel eller skador som förorsakats av sådana fel,
- av vätska som strömmat ut ur öppna kranar, spärrventiler eller påslagna duschanordningar som hör till ledningsnätet, om inte skadorna är en följd av att kranen, spärrventilen eller duschanordningen har gått sönder mekaniskt,
- av byggande i strid med bestämmelserna och inte heller av skador förorsakade ledningsnät, manöverdon eller isoleringar i dem och inte heller vätska, ånga eller gas som har runnit till spillo.

4.1.9 Haveri på maskin eller anordning i byggnad

Försäkringen ersätter skador som förorsakas sådan egendom som nämns i punkt 2.2 (ES) till följd av en plötslig oförutsedd händelse.

Försäkringen ersätter inte

- skador till följd av slitage, korrosion, frätning, förskämning, svampbildning, förmultning, materialtrötthet, eller liknande långsamt verkande skador, och inte heller det att föremålet eller någon del av detta förlorar sin funktionsförmåga,

- skador till följd av slitage eller slaggbildning,
- skador till följd av översvämning, höjning av vattenståndet, packis eller jordskred
- skador som har förorsakats av sjögång eller av en förskjutning i isen,
- skador som har förorsakats av isens eller snöns tyngd eller förskjutningar i dessa,
- skador till följd av förändringar i grundvattenståndet,
- skador som har förorsakats av att snö eller vatten med stormvind har trängt in i konstruktionerna utan att söndra dem,
- skador som naturkrafter har förorsakat löseegendom som är utomhus eller i en öppen byggnad, om det inte är fråga om en anordning som är avsedd att användas i en sådan byggnad,
- skador på vattenledningsarmaturer,
- skador på avloppsanläggningar,
- kostnader som förorsakats av justerings- eller underhållsåtgärder, förhandsservice eller periodisk service, avhjälpande av funktionsstörningar, och inte heller kostnader för delar som byts ut i samband med dessa,
- skador som en leverantör, tillverkare, säljare eller någon annan är ansvarig för enligt avtal, garanti, serviceavtal eller någon liknande förbindelse. En skada som annars omfattas av försäkringen ersätts emellertid till den del som försäkringstagaren kan bevisa att den part som konstaterats vara ansvarig inte kan fullgöra sin ersättningsskyldighet
- skador på datorer, dataöverförings-, datakommunikations-, processtyrnings- eller övervakningsutrustning eller till dem hörande datamedier och i dem ingående data (filer) och inte heller på program till följd av felaktig funktion i utrustning, operativsystem eller program, felaktiga program, operationsfel, felaktig etikettering eller inmatning, av att data har försvunnit eller av att data har förstörts genom inverkan av magnetfält
- om ett enskilt kretskort, datalagringsutrustning eller en motsvarande komponent upphör att fungera eller inte fungerar, om inte orsaken till detta är en av den försäkrade påvisad, komponenten utomstående, plötslig och oförutsedd händelse,
- kostnader för reparation av ett föremål eller någon del av detta som har tillverkats felaktigt eller av felaktigt material, inte ens om orsaken är beräknings- eller ritningsfel, eller felaktiga råd eller anvisningar
- skador till följd av yrkesmässigt sprängnings- eller brytningsarbete. En skada som annars omfattas av försäkringen ersätts emellertid till den del som försäkringstagaren kan bevisa att den part som konstaterats vara ansvarig inte kan fullgöra sin ersättningsskyldighet.
- värdeminskning och inte heller skador som inte påverkar egendomens användbarhet.

4.1.10 Storm

Försäkringen ersätter skador som en stormvind har förorsakat.

Försäkringen ersätter inte

- skador som har förorsakats av att snö eller vatten med stormvind har trängt in i konstruktionerna utan att söndra dem,
- skador som har förorsakats av sjögång eller av en förskjutning i isen,
- skador som har förorsakats av översvämning eller av en höjning av vattenståndet förorsakad av något annat än storm,
- skador som har förorsakats av isens eller snöns tyngd eller förskjutningar i dessa,
- skador på bryggor,
- skador på lösöre som förvaras utomhus, och inte heller
- skador på lösöre, om de inte har uppkommit till följd av annan ersättningsskild skada i denna villkorspunkt.

Dessutom ersätter försäkringen av stormvindar förorsakade skador på produktionsdjur, som är försäkrade med denna försäkring.

4.1.11 Skador förorsakade av vilda djur

Försäkringen ersätter skador på byggnad eller lösöre i denna om de förorsakats av ett vilt djur som trängt sig in i byggnaden.

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakats av fåglar, gnagare, hardjur eller mikrober och inte heller kostnader för bekämpning och destruktion av dem.

4.1.12 Trafikolycka eller grundstötning som förorsakar skada på lös produktionsegendom

Försäkringen ersätter skador på produktionslösöre som är last vid en grundstötning eller vid en trafikolycka där ett motorfordon, en motordriven arbetsmaskin eller ett tåg är inblandat. Försäkringen ersätter skador till den del ersättning inte betalas ur någon annan försäkring.

Dessutom ersätter försäkringen skador på produktionsdjur, där ett motorfordon, en motordriven arbetsmaskin eller ett tåg är inblandat.

4.1.13 Sakskador på pälsfarmer

Försäkringen ersätter utöver de skador som nämns i punkterna 4.1.1–4.1.12 plötsliga och oförutsedda skador på försäkrade skugghus, farmningsutrustning som förvaras i dem, burar samt pälsdjur då de har förorsakats av störtregn, snösmältning eller snöns eller isens tyngd.

Försäkringen ersätter dessutom skador på försäkrade pälsdjur som förorsakats av

- ett rovdjur eller pälsdjuret självt när det på grund av ett rovdjur fysiskt skadar sig självt eller sina valpar. Här betraktas också ett förrymt pälsdjur och andra förrymda hus- och sällskapsdjur som rovdjur
- skador som uppstår när ett pälsdjur på grund av buller skadar sig självt eller sina valpar
- värmeslag.

Värmeslag är en plötslig och oförutsedd förhöjning av kroppstemperaturen som resulterar i att pälsdjuret dör i värmeslag som en följd av samma värmeperiod inom 7 dygn.

Försäkringen ersätter inte den del av skadan som för varje enskild djurart kan tillskrivas ofrukt samma honor och valpförluster.

4.1.14 Tilläggsskador

Försäkringen ersätter dessutom

- skador till följd av att egendomen, på grund av de omständigheter som råder vid ett i övrigt ersättningsskildt skadefall, har stulits, förkommit eller skadats, samt
- skador som förorsakas av köld eller hetta, regn eller annat dylikt, om skadan är en direkt följd av ett ersättningsskildt skadefall.

4.1.15 Övriga kostnader för en skada som ersätts

Tilläggskostnader på grund av myndighetsbestämmelse

Vid skador på byggnader ersätter försäkringen skäliga tilläggs-kostnader förorsakade av tvingande myndighetsbestämmelser om reparation eller byggnad, dock högst 20 % av den direkta sakska-dans belopp inklusive det sammanlagda beloppet av de tilläggs-kostnader som avses ovan.

Om försäkringen grundar sig på ett överenskommet försäkrings-belopp, utgör detta försäkringsbelopp den övre gränsen för den totala ersättningen.

Avvärjningskostnader vid hotande skada

Förutom direkta sakskador ersätter försäkringen sådana skäliga kostnader enligt punkten Skyldighet att avvärja och begränsa en skada, dvs. räddningsplikten i de allmänna avtalsvillkoren som förorsakas av begränsning eller avvärjning av en skada som har

inträffat eller är omedelbart hotande och som ersätts ur försäkringen.

Kostnader för skador på mark

Försäkringen ersätter sådana kostnader för undersökning, rengöring eller byte av mark samt transport och hantering av avfall som förorsakas av att marken på en fastighet som försäkringstagaren äger eller besitter skadas till följd av en ersättningsgill sakskada på försäkringsobjektet. Härvid förutsätts att kostnaderna gäller åtgärder på grund av en tvingande myndighetsbestämmelse och att myndighetsbestämmelsen utfärdats senast ett år efter skadefallet.

De kostnader som avses här ersätts med högst 200 000 euro per skada.

Avbrott i användningen av produktionsbyggnad

Försäkringen ersätter merkostnader som förorsakats försäkringstagaren av att en produktionsbyggnad på gården helt eller delvis är oanvändbar till följd av ersättningsgilla försäkringshändelser. Försäkringen ersätter inte skador till följd av avbrott i användningen av semesterstugor. Vid avbrott i användningen ersätter försäkringen av kostnaderna för avbrottet högst 6 % av värdet på den skadade byggnaden. Ersättning utbetalas för en oavbruten period på högst två månader räknat från den tidpunkt skadan inträffade. Från de ersättningsbara tilläggskostnaderna dras av en självrisk på 15 %, utöver den självrisk som debiterats för sakskadan.

Vid uträkningen av ersättningsbeloppet beaktas de faktiska kostnaderna med avdrag för de inbesparade kostnaderna. Ersättningen betalas ut även om försäkringsbeloppet eller återanskaffnings- eller dagsvärdet enligt ersättningsgrunden därigenom skulle överskridas.

Om spannmålstorken används för något annat ändamål än för att torka egen spannmål, ersätts dessutom det redovisade nettoinkomstbortfallet upp till det ovan nämnda maximibeloppet, upp till högst 3 000 euro per försäkringsfall.

Avbrott i användningen av lantbruksmaskiner (arbetsmaskiner som kopplas till traktorer)

Försäkringen ersätter merkostnader som förorsakats av att en försäkrad lantbruksmaskin är oanvändbar till följd av nämnda ersättningsgilla försäkringshändelser.

Försäkringen ersätter de extra, skäligen och nödvändiga kostnader som uppstår till följd av att arbetet utförs eller man låter det utföras med främmande materiel. Som främmande materiel anses inte materiel som ägs eller innehas av en person som bor i samma hushåll eller materiel som ägs eller innehas av en person i ett företag eller en firma som bor i samma hushåll. Försäkringen ersätter inte av att man låter tredje part utföra underleverantörsarbete och inte heller den inkomstförlust som detta förorsakar.

Vid uträkningen av ersättningen beaktas de faktiska utgifterna, varifrån avdragits de till följd av skadan inbesparade kostnaderna.

Ersättning utbetalas för en oavbruten period på högst 30 dygn räknat från den tidpunkt skadan inträffade.

Från de ersättningsbara tilläggskostnaderna dras av en självrisk på 15 %, utöver den självrisk som debiterats för sakskadan. Merkostnader ersätts för högst 10 000 euro. Den ersättning som betalas för tilläggskostnaderna kan vara högst den nettoinkomstförlust som avbrottet förorsakade.

4.2 Försäkringsobjekt

4.2.1 Skador som ersätts

Försäkringen ersätter direkta sakskador som förorsakas försäkringsobjektet samt i dessa villkor separat nämnda övriga kostnader, om sakskadan har förorsakats direkt under försäkringens giltighetstid av en plötslig och oförutsedd händelse. Om ett försäkringsfall är oförutsett eller inte avgörs objektivt och utgående från skadeorsaken, inte från följderna av skadan.

Ersättningen för egendomen, för respektive föremål eller egendomspost, uppgår till högst det överenskomna försäkringsbeloppet justerat med indexet vid skadetidpunkten (se punkt Indexvillkor).

Dessutom ersätter försäkringen nödvändiga kostnader för uppbrytning och igenläggning av den försäkrade byggnadens konstruktioner samt kostnader för grävning och fyllning av jord vid reparation av direkta sakskador eller vid återanskaffning.

Ersättning av vattendrag eller havsvatten som svämmat över

Försäkringen ersätter skador som förorsakas av en plötslig och oförutsedd samt exceptionell översvämningsskada på byggnader eller på lösöre i dem.

Ersättning av skador som har förorsakats av att vattendrag eller havsvatten svämmat över eller skador som har förorsakats av att isen förskjutits till följd av detta, förutsätter dessutom att höjningen av vattenståndet har varit exceptionellt.

Med översvämning av vattendrag avses en exceptionell förhöjning av vattenståndet i älvar, åar, sjöar, diken eller bäckar, som beror på stormvind, exceptionella regn, snösmältning eller på dammar som bildats av is eller issörja.

Med översvämning av havsvatten avses en exceptionell höjning av havsvattenståndet, som beror på stormvind, variation i lufttrycket eller strömningar i de danska sunden.

Med en exceptionell höjning av vattenståndet i ett vattendrag eller i havet avses att en stormvind förorsakat en höjning av vattenståndet samt att vattnet är så högt att sannolikheten för att så ska ske är en gång per 50 år eller mer sällan. En översvämning som beror på en bestående höjning av det genomsnittliga vattenståndet eller en översvämning som beror på normal variation av vattenståndet eller på sjögång anses inte som exceptionellt.

Tilläggskostnader på grund av myndighetsbestämmelse

Vid skador på byggnader ersätter försäkringen skäligen tilläggs-kostnader förorsakade av tvingande myndighetsbestämmelser om reparation eller byggnad, dock högst 20 % av den direkta sakskadans belopp inklusive det sammanlagda beloppet av de tilläggs-kostnader som avses ovan.

Om försäkringen grundar sig på ett överenskommet försäkringsbelopp, utgör detta försäkringsbelopp den övre gränsen för den totala ersättningen.

Avvärjning av hotande skada

Förutom direkta sakskador ersätter försäkringen sådana skäligen kostnader enligt punkten Skyldighet att avvärja och begränsa en skada, dvs. räddningsplikten i de allmänna avtalsvillkoren som förorsakas av begränsning eller avvärjning av en skada som har inträffat eller är omedelbart hotande och som ersätts ur försäkringen.

Skador på mark

Försäkringen ersätter sådana kostnader för undersökning, rengöring eller byte av mark samt transport och hantering av avfall som förorsakas av att marken på en fastighet som försäkringstagaren äger eller besitter skadas till följd av en ersättningsgill sakskada på försäkringsobjektet. Härvid förutsätts att kostnaderna gäller åtgärder på grund av en tvingande myndighetsbestämmelse och att myndighetsbestämmelsen utfärdats senast ett år efter skadefallet.

De kostnader som avses här ersätts med högst 200 000 euro per skada.

Avbrott i användningen av produktionsbyggnad

Försäkringen ersätter merkostnader som förorsakats försäkringstagaren av att en produktionsbyggnad på gården helt eller delvis är oanvändbar till följd av ersättningsgilla försäkringshändelser. Försäkringen ersätter inte skador till följd av avbrott i användningen av semesterstugor. Vid avbrott i användningen ersätter försäk-

ringen av kostnaderna för avbrottet högst 6 % av värdet på den skadade byggnaden. Ersättning utbetalas för en oavbruten period på högst två månader räknat från den tidpunkt skadan inträffade. Från de ersättningsbara tilläggskostnaderna dras av en självrisk på 15 %, utöver den självrisk som debiterats för sakskadorna.

Vid uträkningen av ersättningsbeloppet beaktas de faktiska kostnaderna med avdrag för de inbesparade kostnaderna. Ersättningen betalas ut även om försäkringsbeloppet eller återanskaffnings- eller dagsvärdet enligt ersättningsgrunden därigenom skulle överskridas.

Om spannmålstorken används för något annat ändamål än för att torka egen spannmål, ersätts dessutom det redovisade nettoinkomstbortfallet upp till det ovan nämnda maximibeloppet, upp till högst 3 000 euro per försäkringsfall.

Avbrott i användningen av lantbruksmaskiner (arbetsmaskiner som kopplas till traktorer)

Försäkringen ersätter merkostnader som förorsakats av att en försäkrad lantbruksmaskin är oanvändbar till följd av nämnda ersättningsgilla försäkringshändelser.

Försäkringen ersätter de extra, skäligen och nödvändiga kostnader som uppstår till följd av att arbetet utförs eller man låter det utföras med främmande materiel. Som främmande materiel anses inte materiel som ägs eller innehas av en person som bor i samma hushåll eller materiel som ägs eller innehas av en person i ett företag eller en firma som bor i samma hushåll. Försäkringen ersätter inte av att man låter tredje part utföra underleverantörsarbete och inte heller den inkomstförlust som detta förorsakar.

Vid uträkningen av ersättningen beaktas de faktiska utgifterna, varifrån avdragits de till följd av skadan inbesparade kostnaderna.

Ersättning utbetalas för en oavbruten period på högst 30 dygn räknat från den tidpunkt skadan inträffade.

Från de ersättningsbara tilläggskostnaderna dras av en självrisk på 15 %, utöver den självrisk som debiterats för sakskadorna. Merkostnader ersätts för högst 10 000 euro. Den ersättning som betalas för tilläggskostnaderna kan vara högst den nettoinkomstförlust som avbrottet förorsakade.

4.2.2 Skador som inte omfattas av försäkringsområdet och andra begränsningar

4.2.2.1 Slitage

Försäkringen ersätter inte skador till följd av slitage, korrosion, frätning, svampbildning, förskämning, förmultning eller materialtrötthet eller liknande långsamt verkande skador, och inte heller det att föremålet eller någon del av det förlorar sin funktionsförmåga.

4.2.2.2 Underhållskostnader

Försäkringen ersätter inte kostnader för justerings- eller underhållsåtgärder, förhandsservice eller periodisk service, avhjälpande av funktionsstörningar och inte heller för delar som byts ut i samband med dessa.

4.2.2.3 Tillverkningsfel och fel i utförandet

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakats genom fel användning, fel i arbete, anläggning eller material, tillverkningsfel, fel i beräkningar eller ritningar, eller skador som förorsakats råvara, halvfabrikat, fabrikat eller kundens egendom som repareras, underhålls eller är under behandling på grund av felaktiga råd.

Försäkringen ersätter inte kostnader för reparation av byggnad, föremål eller någon del av dessa, som har tillverkats felaktigt eller av felaktigt material, inte ens om orsaken är beräknings- eller ritningsfel, eller felaktiga råd eller anvisningar, eller skador på byggnad på grund av dessa fel.

Försäkringen ersätter emellertid skador på den övriga försäkrade egendomen till följd av ett dylikt fel.

4.2.2.4 Avtal

Försäkringen ersätter inte skador eller kostnader som en leverantör eller någon annan är ansvarig för enligt avtal, garanti, serviceavtal eller annan liknande förbindelse.

En skada som annars omfattas av försäkringen ersätts emellertid till den del som försäkringstagaren kan bevisa att den part som konstaterats vara ansvarig inte kan fullgöra sin ersättningsskyldighet.

Om försäkringstagaren själv är den som tillverkat eller sålt föremålet, ersätts skadan inte, om tillverkaren eller säljaren är ansvarig enligt gängse garantipraxis i branschen.

4.2.2.5 Förmögenhetsbrott

Försäkringen ersätter inte skador till följd av bedrägeri, förskingring eller andra därmed jämförbara brott.

4.2.2.6 Förkommen, kvarglömd och stulen egendom

Försäkringen ersätter inte egendom som har förkommit eller blivit kvarglömd eller stulen

- om omständigheterna inte kan fastställas eller
- om det först vid inventering konstateras att egendom har förkommit.

Ur försäkringen för lösöre ersätts inte heller stöldskador som förorsakats annat produktionslösöre utomhus än för

- lösöre som finns i ett förvaringsutrymme som är under uppsikt och
- lösöre som tillfälligt förvaras utanför förvaringsutrymmet och som är under uppsikt i samband med en arbetsprestation på gården.

4.2.2.7 Sprängningsarbeten

Försäkringen ersätter inte skador till följd av yrkesmässigt sprängnings- eller schaktningsarbete. En skada som annars omfattas av försäkringen ersätts emellertid till den del som försäkringstagaren kan bevisa att den part som konstaterats vara ansvarig inte kan fullgöra sin ersättningsskyldighet.

4.2.2.8 Naturförhållanden och djur

Försäkringen ersätter inte skador,

- som förorsakats av isens eller snöns tyngd, eller en förskjutning av dessa. Begränsningen gäller inte en förskjutning i isen som beror på att havsvatten eller vattendrag har svämmat över
- som förorsakats av sjögång, översvämning, som förorsakats av höjning av vattenståndet i hav, sjö eller annat vattendrag,
- till följd av förändringar i grundvattenståndet,
- som naturförhållanden, djur eller mikrober förorsakat trädgårds-, jord- eller skogsbruksprodukter och -tillbehör eller trädgårdsväxter.
- Försäkringen ersätter inte skador på grund av tjäle, på grund av att marken sätter sig eller förskjuts.

4.2.2.9 Program- och datafel

Försäkringen ersätter inte skador på programmerbara elektroniska utrustningar eller datamedier, filer eller program till följd av funktionsfel i utrustning eller program, operationsfel, av att data har förstörts av magnetfält eller av att data har raderats.

4.2.2.10 Ersättningar som betalas från annat håll

Försäkringen ersätter inte skador som ersätts enligt någon lag, garanti eller någon annan försäkring.

4.2.2.11 Värdeinsänkning

Försäkringen ersätter inte

- nedsättning av värdet
- skador som inte påverkar egendomens användbarhet
- kvalitetsminskning i mjölken.

4.2.2.12 Läckage i taktäckning

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakats av läckage i taktäckningen, om det inte är fråga om en läckageskada som förorsakats av en plötslig och oförutsedd händelse genom yttre åverkan.

4.2.2.13 Översvämning

Försäkringen ersätter inte

- skador som förorsakats av att vattendrag eller havsvatten svämmat över eller skador på grund av förskjutning i isen till följd av detta och som förorsakats byggnad eller lösöre i den, om byggnaden har byggts utan ett sådant tillstånd som lagen kräver eller i strid mot ett beviljat tillstånd
- skador som ersätts ur allmänna medel
- skador som har förorsakats av planerings-, grundläggnings-, installations- eller byggfel.

4.2.2.14 Skadedjur

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakats av insekter, hardjur eller gnagare inte heller kostnader för bekämpning och destruktion av dem.

4.2.2.15 Dataintrång, skadliga program och blockeringsattacker

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas av att en anordning inte fungerar, till följd av:

- dataintrång, med vilket avses ett obehörigt intrång i datasystemet
- skadligt program, störningar i datatrafiken eller annan motsvarande skadegörelse som riktar sig mot program, filer eller anordningar.

ES 5 Specialvillkor som gäller byggnads- och ombyggnadstid

De i försäkringsbrevet nämnda byggnaderna är försäkrade också medan de uppförs eller medan de totalrenoveras. När en försäkringstagare har försäkrat en byggnad som uppförs för hans bruk eller som totalrenoveras tillämpas följande:

- Byggnadstillbehör som flyttas till försäkringsstället blir under byggnadstiden försäkringsobjekt, när ansvaret för dessa enligt köpevillkoren övergår till försäkringstagaren. En förutsättning är att tillbehören flyttas till försäkringsstället senast inom en vecka efter det att ansvaret övergått.
- Byggnadstillbehör som tillfälligt för en oavbruten tidsperiod på högst sex månader i följd flyttas bort från försäkringsstället ingår i försäkringen utan separat avtal.

Om tillbehören finns på ett annat ställe än på försäkringsstället under en längre tid än sex månader, ska separat överenskommelse träffas om försäkrandet av tillbehören.

- Byggplatstillbehör, dvs. utomstående byggnads- och ombyggnadsarbetares kläder och verktyg, tillfälliga arbetsplatsbyggnader samt hyrda eller lånade maskiner och anordningar ingår i försäkringen upp till högst 4 000 euro. Ur försäkringen för lantbruksproduktion ersätts endast skador förorsakade av skadefallen i punkterna 4.1.1 (brand) och 4.1.6 (stöld).

ES 6 Säkerhetsföreskrifter

Den försäkrade ska iaktta de säkerhetsföreskrifter som ges i försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren eller annars skriftligen. Om den försäkrade har underlåtit att iaktta säkerhetsföreskrifterna uppsåtligen eller genom oaktsamhet som inte kan anses vara ringa och underlåtenheten att iaktta säkerhetsföreskrifter har inverkat på skadans uppkomst eller dess belopp, kan ersättningen nedsättas eller krav på ersättning avslås i enlighet med de allmänna avtalsvillkoren.

Byggnader och maskiner ska hållas i det skick byggnadslagen, byggbestämmelserna och arbetarskyddsbestämmelserna förutsätter.

6.1 Brandsäkerhet

6.1.1 Heta arbeten

Vid heta arbeten ska säkerhetsföreskrifter S621 Heta arbeten iakttagas.

- arbetsplatsen och dess omgivning ska städas och skyddas, dessutom ska antändbart material avlägsnas
- brännbara konstruktioner i närheten ska skyddas
- på platsen ska finnas tillräcklig redskap för första släckningsinsats, dock minst två handsläckare som motsvarar effektklass 43 A 183 BC, varav den ena kan ersättas med två handsläckare som motsvarar effektklass 27 A 144 BC eller med en snabbrandpost
- omgivningen ska vid behov vätas
- brandbevakning ska ombesörjas under hela den tid det heta arbetet pågår samt under arbetspauserna
- efter det heta arbetet ska det vara efterbevakning i minst en timmes tid
- under efterbevakningen ska platsen för det heta arbetet samt dess omgivning var under kontinuerligt uppsikt.

Innan heta arbeten inleds är det skäl att tillsammans med dem som utför arbetet gå igenom säkerhetsåtgärderna. I tillstånd för heta arbeten kommer man överens om saker, som ska iakttagas innan det heta arbetet inleds samt under och efter det heta arbetet. Heta arbeten är arbeten där det uppkommer gnistor eller där man använder en flamma eller annan värme och som förorsakar brandfara. Heta arbeten vid takarbeten och vattenavskiljningsarbeten utgörs exempelvis av att det isolerande underlaget torkas med en flamma eller varm luft, att bitumen värms upp i en bitumengryta och att tätisolering fästs genom uppvärmning.

Frusna rör får inte tinas upp med öppen eld eller varmluftsfläkt.

6.1.2 Förvaring och användning av brännbara vätskor, flytgaser och gödsel

Brännbara vätskor, flytgaser och gödsel ska förvaras i enlighet med lagar, förordningar och bestämmelser som utfärdats med stöd av dem samt i enlighet med räddningsmyndigheters instruktioner.

Det är förbjudet att göra upp öppen eld och röka i förvaringsrum för ovan nämnda ämnen samt vid hanteringen av dem.

6.1.3 Byggnaders sidor och soptak

Antändligt material får inte förvaras vid byggnaders ytterväggar, ifall det förorsakar en fara för att brand sprider sig till byggnaden.

Sopor ska förvaras så att obehöriga inte kommer åt soporna, om en antändning av soporna förorsakar fara för att brand sprider sig till byggnaden.

6.1.4 Släckningsanläggningar och automatiska brandlarmsanordningar

Objekt som skyddas med släckningsanordningar eller automatisk brandlarmsutrustning ska för dessa system ha ett skriftligt underhållsprogram som är uppgjort enligt gällande bestämmelser.

Släcknings- och brandlarmsanordningarna ska vara funktionsdugliga och vederbörligen kontrollerade och underhållna.

6.1.5 Förebyggande av elektriska bränder

Elarbeten är installation av elanordningar samt reparations- och servicearbeten av elektriska apparater och anordningar. Elarbeten får endast utföras av personer som uppfyller förutsättningarna enligt lagar, förordningar och myndighetsbestämmelser samt av företag i enlighet med givna myndighetskrav.

Innehavaren av elektriska anordningar ska ombesörja att fastighetens elinstallationer och elektriska anordningar har besiktigats i enlighet med den lagstadgade periodiska besiktningen. Elinstallationer i byggnader och utomhus ska besiktigas med följande intervaller:

- jordbruks- och affärsbyggnader, där huvudsäkringarna är över 35A, med 15 års intervall (elanläggning besiktningsklass 1)
- mötes- och inkvarteringsrum samt stora affärsfastigheter med 10 års intervall (elanläggning besiktningsklass 2)
- explosionsfarliga rum, där tillverkning, hantering eller lagring av kemikalier eller sprängmedel kräver tillstånd av myndighet med 5 års intervall (elanläggning besiktningsklass 3).

Dessutom ska iaktas de anvisningar som getts i säkerhetsföreskrifterna S331 Skydd mot elbränder.

6.1.6 Huvudströmbrytare för fordon

Motordrivna fordon och arbetsmaskiner som förvaras i byggnader ska förses med huvudströmbrytare. Strömmen ska alltid kopplas bort på fordon och maskiner när de lämnas utan övervakning i en byggnad.

6.1.7 Värmecentraler för fasta bränslen

Automatisk matarutrustning för flis eller annat fast bränsle ska ha minst två säkerhetssystem som skyddar mot spridning av bakbrand. Säkerhetssystemen ska kunna fungera också under elavbrott. Skyddsutrustning, larm och styrsystem för panna och bränsle ska provas minst två gånger om året eller enligt de anvisningar som tillverkaren av matarutrustningen för pannbränslet har gett. I värmepannans omedelbara närhet ska finnas åtminstone en handbrandsläckare av effektklass 27A 144 BC eller en snabbrandpost eller en snabbt användningsklar vattenslang som alltid är kopplad till vattenledningsnätet.

Locket till flisbehållaren eller till annan behållare av fast bränsle i värmecentralen ska alltid vara stängt då behållaren inte fylls eller på annat sätt underhålls.

6.1.8 Sotning av eldstäder och luftkanaler

Fastighetens ägare svarar för att sotningen ordnas. Eldstäder med luftkanaler ska sotas beroende på den typ av bränsle som används och användningsändamål enligt följande

- vid användning av fasta bränslen, lätt eller tung brännolja eller flera olika bränslen ska eldstäder och rökgångar sotas en gång om året,
- eldstäder jämte röckanaler i fritidsbostäder som inte är i bruk året runt ska sotas en gång på tre år.

Det är skäl att kontrollera skicket på röckanaler och i synnerhet lätta röckanaler i samband med sotningen.

Vid kontrollen ska uppmärksamhet fästas vid att röckkanalen är förenlig med eldstaden och att själva installeringen av röckkanalerna samt genomföringarna av röckkanalerna i förhållande till de omgivande konstruktionerna har gjorts i enlighet med brandbestämmelser och tillverkarens monteringsanvisningar.

Den som utför sotning ska ha avlagt yrkesexamen för sotare.

6.1.9 Annat i anslutning till brandsäkerhet

Aska ska på grund av glödfaran behandlas särskilt varsamt. Aska som tagits ur härden ska i och nära byggnader förvaras i ett eldfast slutet kärl tills askan är helt kall.

Skräp får inte brännas och gräsmattor eller andra gräsväxter får inte hygesbrännas på gårdsområdet och i synnerhet inte nära byggnader.

I dammiga och lättantändliga rum får överhuvudtaget inte användas halogenlampor eller andra lampor, vars yttemperatur överstiger 100° C. Lampkupor eller lysrör som är söndriga ska omedelbart bytas ut.

Vid placeringen av bastuugnar ska säkerhetsavstånd enligt monteringsanvisningarna beaktas. Kläder eller annat brännbart material får inte torkas ovanför eller i omedelbar närhet av en bastuugn.

Rum som används för inkvartering och turism ska förses med brandlarm och deras funktion ska testas regelbundet.

Handbrandsläckningsutrustningen i lokalen ska överensstämma med myndighetsföreskrifterna.

6.2 Säkerhetsåtgärder för att förhindra stöld och inbrott

Byggnader som inte står under kontinuerlig uppsikt ska hållas låsta så att obehöriga inte kan ta sig in i utrymmena. Fönster, dörrar och övriga öppningar till förvaringsplatserna ska med tanke på inbrott och stöld vara stängda på ett tillförlitligt sätt.

Om man separat avtalat om att försäkringen ska vara i kraft under transport av den egendom som är försäkringsobjekt, får egendomen inte ges för transport till en person som på grund av sin ålder eller sin hälsa inte är lämpad för denna uppgift.

Portabla anordningar ska till natten flyttas från en bil eller något annat transportmedel till ett låst utrymme inomhus.

En pälsfarm ska vara omgärdad med ett kraftigt staket som effektivt fördröjer ett intrång. Dörrar och portar som används av fotgängare och cyklister samt av tung trafik ska vara låsta, då det inte finns människor på farmen.

6.3 Hur egendom skyddas mot läckageskador

Gods som förvaras i källaren ska ställas på minst 10 cm höjd över golvytan, om golvet helt eller delvis ligger minst en meter under markytan.

För att förhindra att vattenledningsnätet och VVS-anordningarna fryser och för att förhindra läckageskador ska man se till att byggnaden är tillräckligt uppvärmd. Tomtvattenledningens avstängningsventil ska stängas eller bruksvattenpumpen fränkopplas då byggnaden under den kalla årstiden lämnas utan tillsyn över en vecka.

Ledningsnätet och VVS-anordningarna ska tömmas på vatten och tomtvattenledningens avstängningsventil utanför byggnaden stängas eller bruksvattenpumpen fränkopplas då byggnaden under den kalla årstiden lämnas utan uppvärmning.

Anslutningen mellan rörledningar och anordningar ska vara gjord enligt tillverkarens eller importörens samt myndigheternas bestämmelser och anvisningar.

Tvättmaskinen ska alltid anslutas till vattenledningsnätet med en egen avstängningsventil och en tryckhållfast påfyllningsslang. Tvättmaskinens avloppsslang ska vara fast ansluten till avloppsnätet eller så ska maskinen övervakas när den är i gång. Avstängningsventilen till tvättmaskinens tryckslang ska stängas efter det att tvättprogrammet avslutats. Man ska följa med att rörfogarna håller tätt och se till att det inte finns veck på slangarna.

6.4 Säkerhetsåtgärder för att förhindra bräckage- och miljöskador

Den försäkrade egendomen ska underhållas och användas på det sätt som importören eller tillverkaren eller deras representant förutsätter eller rekommenderar. Maskiner, apparater eller konstruktioner får inte överbelastas. Serviceåtgärder ska registreras.

Användningsförhållandena för den försäkrade egendomen ska motsvara importörens eller tillverkarens rekommendationer.

Innan rivnings- eller grävarbeten inleds ska placeringen av kablar och rörledningar på fastigheten klarläggas.

Produktionsstyrutrustning i produktionsbyggnad, mjölknings- och utfodringsrobotar ska skyddas mot skador till följd av överspänning och spänningsvariationer.

Den maskinella ventilationens och kylaggregatens funktion ska övervakas. Temperaturövervakningen ska genomföras med ett system som är oberoende av ventilation eller kylanläggningar eller säkerställas på annat sätt. Om anordningarna upphör att fungera ska åtgärder omedelbart vidtagas för att skydda egendomen.

Samtliga ventilationsfläktar får inte anslutas till en enda säkringsgrupp.

Skugghus på pälssfarmer ska följa av myndigheter utfärdade bygganvisningar. Nödvändig snöröjning och avisning ska ombesörjas.

Oljecisterner på fastigheten och oljerör i anslutning till dessa ska första gången besiktigas under det tionde bruksåret och stälcisterner ska därefter besiktigas vart femte år och övriga cisterner vart tionde år. Cisterner ovan mark ska ha en kontrollucka. Från cisterner för uppvärmningsolja, vilka tagits ur bruk, ska uppvärmningsoljan avlägsnas, aggregaten ska göras ofarliga och påfyllningsstudsar ska avlägsnas.

Farमारoljecisterner ska ha en spärr, som hindrar att oljan rinner ut, om tömningsslangen faller ner. Oljecisterner och farmarcisterner ska granskas i enlighet med klassificeringen av cisternen.

Under slambassänger av gummi ska finnas en fungerande täckdikning eller ett annat system som säkrar att bottenvattnet leds bort under bassänggummit. Under bassänggummit ska också läggas ett gasrörssystem i enlighet med tillverkarens anvisningar för att leda bort gaser som stiger upp ur marken. I blandningsstället i bassängbotten ska finnas ett extra gummiunderlag på vilket det ska finnas ett mekaniskt hinder för att skydda bassänggummit. Också blandningspropellern ska förses med ett mekaniskt hinder för att skydda bassänggummit. Då slambassänger av gummi installeras ska de anvisningar som tillverkaren och myndigheter givit följas.

ES 7 Värderings- och ersättningsbestämmelser

Den egendom som är försäkringsobjekt i denna försäkring kan i enlighet med vad som antecknats i försäkringsbrevet vara försäkrad antingen med en fullvärdesförsäkring, varvid försäkringsobjektet är försäkrat utan överenskommet försäkringsbelopp och premien fastställs enligt de premiegrunder som anges i försäkringsbrevet, eller med en försäkring som grundar sig på ett överenskommet försäkringsbelopp.

Den verkliga volymen för objektet beräknas enligt definitionen i Rakennustietosäätiön RT-kort 120.12.

7.1 Försäkringsbelopp

Egendomen är försäkrad till ett överenskommet försäkringsbelopp som antecknas i försäkringsbrevet separat för varje föremål eller egendomspost, och som justerat med det i försäkringsbrevet antecknade indexet (se punkt 7.9 Indexvillkor) utgör den övre gränsen för ersättningen vid inträffad skada.

Försäkringsbeloppet är beräkningsgrund för försäkringspremien och utgör övre gränsen för ersättningen, men utgör däremot inte grund för skadans belopp eller värderingen av skadan.

Det värde på vilket försäkringsbeloppet grundar sig har antecknats i försäkringsbrevet. Någotdera av nedan angivna värden tillämpas:

7.1.1 Återanskaffningsvärdet

Återanskaffningsvärdet är det belopp som behövs för att till samma plats anskaffa ny likadan eller närmast motsvarande egendom. Om inte annat överenskommit med försäkringsbolaget, grundar sig försäkringsbeloppet på egendomens återanskaffningsvärde.

7.1.2 Dagsvärdet

Dagsvärdet är det belopp som fås när egendomens värdeminskning till följd av ålder, användning, föråldrad teknik, minskad användbarhet eller liknande dras av från återanskaffningsvärdet. Då dagsvärdet fastställs beaktas för byggnaders del också egendomens verkliga värde. Med verkligt värde avses det penningbelopp, som skulle ha erhållits, om egendomen hade sålts normalt före skadan.

Dagsvärdet kan inte överskrida egendomens återanskaffningsvärde.

Då egendomen försäkras till fullvärde och försäkringsobjektet är ett dagsvärdesobjekt beräknas ersättningen i en skadesituation på basis av första risk.

7.1.3 Djurets verkliga värde

Med verkligt värde avses det penningbelopp som försäkringstagaren skulle ha erhållit för ett djur strax innan försäkringsfallet inträffade.

7.1.4 Första risk

Första risk är ett i försäkringsbrevet antecknat för försäkringsobjektet avtalat försäkringsbelopp. På förstariskförsäkringen tillämpas inte underförsäkringsregler (se punkt 7.5.2 Underförsäkring).

7.2 Ersättningsens omfattning

7.2.1 Sakskada

Försäkringen ersätter direkta sakskador på den försäkrade egendomen. Ersättningen för egendomen, för respektive föremål eller egendomspost, uppgår till högst det överenskomna försäkringsbeloppet justerat med indexet vid skadetidpunkten (se punkt 9 Indexvillkor).

Dessutom ersätter försäkringen nödvändiga kostnader för uppbyggnad och igenläggning av den försäkrade byggnadens konstruktioner samt kostnader för grävning och fyllning av jord vid reparation av direkta sakskador eller vid återanskaffning.

7.3 Självrisker

Försäkringstagaren har en självrisk vid varje skadefall. Självrisken har antecknats i försäkringsbrevet.

7.3.1 Specialsjälvrisk vid pälssfarmer

Självrisken vid skador förorsakade av snö och is på skugghus på pälsdjursfarmer:

Ålder år	Självrisk i % av skadans belopp, min. 600 euro
0–10	30
11–15	40
16–	försäkringsskyddet upphör för snö- och isskador

Vid värmeslag hos pälsdjur är självrisken i ersättningen 20 % av skadebeloppet, dock minst 1 500 euro.

7.3.2 Självrisk vid heta arbeten

Om en ersättningsgill skada orsakad av eld som kommit lös (brandskada) beror på att heta arbeten har utförts (se punkt ES 6.1 och 6.2), är försäkringstagarens självrisk tio gånger den självrisk som anges i försäkringsbrevet, dock minst 2000 euro och högst 5000 euro eller ett sådant större självriskbelopp som anges i försäkringsbrevet.

7.3.3 Självrisk vid läckageskador

Självrisken dras inte av, om en läckageskada har minskat på grund av att en läckagelarmanordning på försäkringsstället har begränsat omfattningen av den ersättningsgilla läckageskadan genom sin funktion.

7.3.4 Självrisken vid en brandskada på ett brandsäkert soptak eller en brandsäker djupbehållare

Självrisken dras inte av, om det brandsäkra soptaket eller den brandsäkra djupbehållaren har begränsat omfattningen på den ersättningsgilla brandskadan.

7.3.5 Självrisken avdras inte heller

- vid stöldskador om någon brutit sig in i byggnaden genom en dörr som är låst med säkerhetslås
- om ett av försäkringsbolagen godkänt tjuvlarm har fungerat på behörigt sätt och begränsat omfattningen av skadan
- vid brandskada, om brandvarningssystemet på försäkringsstället har fungerat och begränsat omfattningen av skadan.

7.3.6 Självrisk vid skador på andra än med egen maskinkraft gående maskiner, arbetsredskap och annan utrustning

När i sakförsäkringen andra än i punkt 2.3.2 avsedda med egen maskinkraft gående maskiner, arbetsredskap och annan utrustning är försäkrade med skyddet enligt den Omfattande lantbruksförsäkringen, avdras vid haveriskador som självrisk minst 900 euro eller ett större självrisikbelopp som anges i försäkringsbrevet.

7.4 Beräkning av egendomens värde och skadebeloppet vid sakskada

7.4.1 Skadebelopp enligt återanskaffningsvärdet

Skadebeloppet enligt återanskaffningsvärdet fås när den återstående egendomens värde (restvärdet) dras av från egendomens värde omedelbart före skadan. Bägge värdena beräknas enligt återanskaffningsvärdet. (Begreppet återanskaffningsvärde har definierats i punkt 7.1.1 ovan och restvärdet för byggnad i punkt 7.7 nedan.)

Om den skadade egendomen kan repareras, är skadebeloppet lika med reparationskostnaderna, dock högst skillnaden mellan återanskaffningsvärdet och restvärdet.

Om emellertid egendomens värde minskat fram till tidpunkten för skadan så att dess dagsvärde var mindre än 50 % av återanskaffningsvärdet omedelbart före skadan, beräknas skadebeloppet enligt dagsvärdet (se punkt 7.1.2).

Varje skadat föremål värderas skilt för sig.

7.4.2 Skadebelopp enligt dagsvärdet

Skadebeloppet enligt dagsvärdet fås när den återstående egendomens värde (restvärdet) dras av från dagsvärdet. Bägge värdena beräknas enligt dagsvärdet. (Begreppet dagsvärde har definierats i punkt 7.1.2 ovan.)

Om egendomen kan repareras, är skadebeloppet lika med reparationskostnaderna, dock högst skillnaden mellan dagsvärdet och restvärdet.

7.4.3 Skadebelopp vid första risk

Om då försäkringen tecknades överenskommelse träffades om ett på första risk baserat försäkringsbelopp och egendomen repareras, utgörs det maximala ersättningsbeloppet av försäkringsbeloppet. Om egendomen inte repareras, är det maximala ersättningsbeloppet den del av försäkringsbeloppet som skadegraden anger.

7.4.4 Vid läckageskador som definieras i punkt 4.1.8 (ES) och vid läckageskador enligt Omfattande lantbruksförsäkring görs på basis av åldern hos den ledning, det rör eller annan anordning som förorsakat skadan åldersavdrag från samtliga reparations- eller återanskaffningskostnader i enlighet med följande tabell:

Ålder på rör eller annan anordning, år	Åldersavdrag %
11–20	10
21–30	20
31–40	40
41–50	50
över 50	60

Åldersavdraget uppgår dock högst till 20000 euro per skada.

Åldern på ledningen, röret eller annan anordning räknas från början av det kalenderår som följer på installationsåret.

7.4.5 Åldersavdrag på maskiner och anordningar som tjänar byggnadens användning

Vid skador förorsakade av åskslag och andra elfenomen samt bräckageskador på den egendom som nämns i punkt 2.2 (maskiner och anordningar som tjänar byggnadens användning) görs från samtliga reparations- och återanskaffningskostnader, inklusive sådana övriga kostnader för saksador som nämns i punkt 7.2.1 följande avdrag per påbörjat bruksår från och med det femte bruksåret. Bruksåren räknas från och med början av det kalen-

derår som följer på installationsåret. Avdraget uträknas så att avskrivningsprocenten multipliceras med antalet hela bruksår från det tredje bruksåret.

	Avdrag - %
behållare, avlopps- och regnvattenledningar, värmeledningsrör och andra rörledningar inne i byggnaden, dock inte i golvbjälklaget	3
behållare utanför produktionsbyggnad	3
koppar- och plastledningar i golvbjälklaget och under jord	3
anläggningar för att torka, flytta och hantera spannmål	4
andra ledningar än koppar- och plastledningar i golvbjälklaget och under jord	6
ugnarna i torken, centralvärmeanläggningar, värmeväxlare och värmebärare, varmvattenberedare jämte cisterner, behållare under jord och i golvbjälklaget, regler- och styrutrustning, värmekablar, elektriska värmeelement, luftkonditionerings- och kylaggregat samt elmotorer och annan utrustning	6
matnings- och mjölkningsutrustning	6
övriga fast installerade maskiner och anordningar	6

Utöver avdraget avdras inte den självrisk som anges i försäkringsbrevet. Avdraget är dock minst lika stort som denna självrisk.

7.4.6 Ersättning av skador på datautrustning och telefoner

På återanskaffnings- och reparationskostnader för lös datautrustning (datorer inklusive kringutrustning) och telefoner som används inom lantbruket görs ett årligt avdrag på 20 % från och med det andra bruksåret.

Avdraget uträknas så att avskrivningsprocenten multipliceras med antalet kalenderår efter det år då föremålet har tagits i bruk. Utöver avdraget avdras inte den självrisk som anges i försäkringsbrevet. Avdraget är dock minst lika stort som denna självrisk.

7.4.7 Skadebelopp vid skador på lantbruksmaskiner och -inventarier

Maximiersättningen för lantbruksmaskiner och -inventarier är egendomens dagsvärde.

7.4.8 Skadebelopp vid skador på lantbruksprodukter och -förnödenheter

Maximiersättningen för de lantbruksprodukter och -förnödenheter som försäkrats utan försäkringsbelopp är det penningbelopp försäkringstagaren skulle erhålla för produkterna och förnödenheterna om de såldes enligt normala villkor. När maximiersättningen fastställs ska från försäljningspriset avdras obetalda kostnader, rabatter och annan sådan inbesparing samt intäkter som motsvarar eventuellt utfört förädlingsarbete.

7.4.9 Skadebelopp vid skador på produktionsdjur

I försäkringen för produktionsdjur är den övre gränsen för ersättningen det försäkringsbelopp som i försäkringsbrevet antecknats för djuret eller den andel av försäkringsbeloppet som på basis av stycketalet tillkommer djuret. Om produktionsdjuret är försäkrat utan försäkringsbelopp, är den högsta ersättningsgränsen djurets verkliga värde.

För pälsdjur är den högsta gränsen en procentuell andel av medelpriset på skinn av respektive djurart under föregående försäljningssäsong. Ersättningen fastställs enligt skadetidpunkten och anges i punkt 7.6.1 i tabellen nedan.

7.4.10 Mervärdesskatt

Då skadebeloppet beräknas beaktas bestämmelserna om mervärdesskatt. Momsandelen betalas inte, om den är avdragsgill i ersättningstagarens beskattning. Moms betalas inte heller om den försäkrade har rätt till återbäring på moms.

7.5 Ersättnings belopp

7.5.1 Ersättnings belopp

Ersättningsbeloppet fås när självrisken dras av från skadebeloppet.

7.5.2 Underförsäkring

Fullvärdesförsäkring

Om de uppgifter i egendomens försäkringsbrev om volym, areal eller antal, som utgör grund för premien, är mindre än det verkliga värdet, ersätter försäkringen bara en så stor del av skadebeloppet som förhållandet mellan de i försäkringsbrevet angivna värdena och det verkliga värdet utvisar.

Försäkring som grundar sig på försäkringsbelopp

Om försäkringsbeloppet är mindre än egendomens värde, är det fråga om underförsäkring. Vid en skada på underförsäkrad egendom ersätter försäkringen endast en så stor del av skadan som motsvarar förhållandet mellan försäkringsbeloppet och egendomens värde.

7.5.3 Överförsäkring

Försäkringen ersätter inte med anledning av en skada på överförsäkrad egendom mer än vad som behövs för att täcka skadan.

Fullvärdesförsäkring

Om byggnadens verkliga volym är större än vad som antecknats i försäkringsbrevet, rör det sig om överförsäkring.

Försäkring som grundar sig på försäkringsbelopp

Om försäkringsbeloppet är större än egendomens värde, är det fråga om överförsäkring.

7.6 Utbetalning av ersättning

Först utbetalas ersättning enligt dagsvärdet. Skillnaden mellan ersättningen enligt återanskaffningsvärdet och ersättningen enligt dagsvärdet betalas ut, när den skadade egendomen inom två år efter skadan har reparerats eller när ny egendom av samma slag och för samma användningsändamål har anskaffats till samma plats.

Rätt till skillnaden mellan ersättning enligt återanskaffningsvärdet och ersättningen enligt dagsvärdet har bara försäkringstagaren eller den för vilken försäkring för tredje man har tecknats. Rätten kan inte överföras.

Om byggandet fördröjs till följd av en myndighetsåtgärd, förlängs tvåårsfristen med dröjsmålstiden.

Uträkning av ersättning för pälsdjur

För pälsdjur är den djurspecifika ersättningen en procentuell andel av medelpriset på skinn av respektive djurart under föregående försäljningssäsong. Ersättningen fastställs enligt skadetidpunkten och anges i tabellen nedan.

Som pris tillämpas det medelpris som försäkringstagaren har fått.

Om ett producentspecifikt pris inte finns att tillgå, tillämpas Turkistuottajat Oy:s medelpris på skinn av den aktuella djurarten under föregående säsong.

Det på detta sätt uträknade högsta ersättningsbeloppet är den högsta gränsen för bolagets ersättningskyldighet per djur.

Ersättningstabell för avelsdjur

mån.	Mink		Iller		Blåräv		Silverräv		Sjubb	
	Hane	Hona	Hane	Hona	Hane	Hona	Hane	Hona	Hane	Hona
I	150	120	150	120	150	120	150	120	150	120
II	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150
III	150	180	150	180	150	180	150	180	150	180
IV	100	210	150	210	150	210	100	210	150	210
år	60	240	100	240	100	240	100	240	60	240
VI 1-15	60	100	60	270	60	270	60	240	60	240
VI 16-30	60	100	60	100	60	270	60	100	60	100
VII	60	60	60	60	60	100	60	60	60	60
VIII	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
IX	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80
X	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90
XI	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
XII	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Ersättningstabell för valpar

	Mink	Iller	Blåräv	Silverräv	Sjubb
min. 3 v. 1)	50	50	50	50	50
mån.					
VII	60	60	60	60	60
VIII	70	70	70	70	70
IX	80	80	80	80	80
X	90	90	90	90	90
XI	100	100	100	100	100
XII	100	100	100	100	100

1) Valparna omfattas av försäkringen då de är tre veckor gamla. Tabellen fortsätter normalt i punkt VII d.v.s. i juli enligt tidpunkten för skadan.

7.7 Restvärde av byggnad

7.7.1 Ersättning för minskat restvärde

Om ett byggnadsförbud eller en byggnadsbegränsning är i kraft enligt bestämmelser i byggnadslagen eller väglagen, och det därför inte är möjligt att utnyttja de byggnadsdelar som är kvar efter skadan för att återställa byggnaden i dess tidigare skick, ersätts också minskningen av restvärdet.

7.7.2 Undantagslov

Försäkringstagaren ska visa att ett byggnadsförbud eller en byggnadsbegränsning är i kraft.

På begäran av försäkringsbolaget ska försäkringstagaren söka undantagslov för att återställa byggnaden i dess tidigare skick samt, i händelse av avslag, söka ändring i beslutet. Försäkringstagaren ska på begäran av försäkringsbolaget bemyndiga försäkringsbolaget att representera honom i dispensärendet.

7.8 Andra bestämmelser i anslutning till ersättningen

7.8.1 Alternativ till ersättning i pengar

Försäkringsbolaget har rätt att låta bygga eller reparera eller att skaffa förkommen eller skadad egendom i stället för att betala ersättning i pengar. Försäkringsbolaget har rätt att utse en byggare eller reparatör, som återbygger eller reparerar egendomen, eller utse inköpsställe, där motsvarande egendom skaffas.

7.8.2 Kostnader för utredning av skada

I fortsättningen är försäkringsbolaget skyldigt att ersätta endast sådana skadekartläggningar som utförts på dess order, eller andra nödvändiga utredningar som gjorts för att avgöra en skada eller för att bedöma storleken av en skada. Försäkringsbolaget är inte skyldig att ersätta andra kartläggningar eller redogörelser, om man inte om dem överenskommit med försäkringsbolaget på förhand.

7.8.3 Inteckningsbar egendom

För egendom i vilken inteckning kan fastställas betalas ersättning till försäkringstagaren först när han har klarlagt att egendomen inte är intecknad som säkerhet för gäld eller att inteckningshaverna gett sitt samtycke till att ersättningen betalas till försäkringstagaren (jfr 13 § i företagsinteckningslagen och 17 kap. 8 § i jordabalken).

För fastighet krävs ingen utredning om försäkringstagaren kan påvisa att

- skadan har reparerats,
- säkerhet ställts för att ersättningen används för reparation av den skadade egendomen,
- ersättningsbeloppet är ringa i förhållande till fastighetens värde eller
- när det annars är uppenbart att fordringsägarens möjlighet att inkassera sin fordran inte äventyras av att ersättningen lyfts.

7.8.4 Försäkringsbolagets rätt att lösa in skadad egendom

Den försäkrade egendomen förblir hos ägaren även då den skadas. Försäkringsbolaget har emellertid rätt att lösa in återstående egendom eller en del av den. Den egendom eller del av egendom som inlösts ersätts på samma grunder (antingen enligt återanskaffningsvärdet eller dagsvärdet) som en skada på föremålet eller egendomsposten ifråga.

7.8.5 Försäkringstagarens skyldighet att överlämna egendom som återfåtts

Om försäkringstagaren får tillbaka förlorad egendom efter det att ersättning har betalats, ska han omedelbart överlämna egendomen till försäkringsbolaget eller återbetala ersättningen till denna del.

7.9 Indexvillkor

Försäkringen är bunden till det index som nämns i försäkringsbrevet.

Sakförsäkringen för byggnader samt spannmålstorkanläggningar och spannmålstorkar har bundits till byggkostnadsindexet, försäkringarna för övrig egendom har bundits till partiprisindexet.

7.9.1 Indexjustering av premien eller försäkringsbeloppet per försäkringsperiod

Fullvärdesförsäkring

Försäkringspremien är bunden till det index som nämns i försäkringsbrevet. Premien justeras den första dagen i varje försäkringsperiod. Premien justeras då med lika många procent som justeringsindexet avviker från basindexet.

Basindex utgörs av indexet för augusti månad året före försäkringens begynnelseår.

Justeringsindexet är indexet för augusti det kalenderår som föregår begynnelsemånaden i den försäkringsperiod som har antecknats i försäkringsbrevet.

Försäkring som grundar sig på försäkringsbelopp

Det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet justeras den första dagen i varje försäkringsperiod. Försäkringsbeloppet justeras då med lika många procent som justeringsindexet avviker från basindexet. Samtidigt ökas försäkringsbeloppet med värdet av de investeringar som har gjorts och anmälts under försäkringsperioden.

Basindexet är indexet för den kalendermånad som infaller fem månader före den första försäkringsperiodens begynnelsemånad.

Justeringsindexet är indexet för den kalendermånad som infaller fem månader före försäkringsperiodens begynnelsemånad som anges i försäkringsbrevet.

Premierna ändras så att de motsvarar det justerade försäkringsbeloppet.

7.9.2 Försäkringsbelopp vid skadetidpunkten (gäller inte fullvärdesförsäkring)

Försäkringsbeloppet utgör vid skadetidpunkten lika många procent av det ursprungliga försäkringsbeloppet enligt försäkringsbrevet som indexet för den kalendermånad som inföll fem månader tidigare utgör av basindexet.

Försäkringsbeloppet ökas dessutom med de investeringar i byggnader och maskiner som har gjorts under försäkringsperioden innan skadan inträffade. Ökningen är högst 15 % av försäkringsbeloppet för varje egendomspost och sammanlagt högst det belopp som har antecknats i försäkringsbrevet.

7.10 Dubbelförsäkring

Om samma egendom har försäkrats mot samma skada med flera försäkringar, rör det sig om en dubbelförsäkring, varvid ersättningen beräknas enligt 59 § i lagen om försäkringsavtal.

SV FÖRSÄKRING MOT SKÖRDESKADOR

SV 1 Syftet med försäkringen

OP Försäkring förbinder sig att enligt dessa villkor och de allmänna avtalsvillkoren (YL) ersätta skador av väderfenomen som nämns i punkt 4, den direkta skada som förorsakats av odlingsväxter som utgör försäkringsobjekt samt de i villkoren separat nämnda övriga kostnaderna.

SV 2 Försäkringsobjekt

Försäkringsobjekt är skörden av odlingsväxter på de åkrar som innehas av den försäkrade och som produceras på den åkerareal

som antecknats i försäkringsbrevet. Försäkringen ska gälla innan växtbeståndet sås. Försäkringen gäller följande odlingsväxter:

Sädesväxter: korn, havre, vete, råg, rågvete, spelt och bovete.

Oljeväxter: rybs, raps, senap, oljedådra, linolja, oljehampa.

Fiberväxter: spånadslin och fiberhampa

Kummin.

Hö, klöver och andra vallväxter i fröodling samt produktion av annat foder som ska bärgas. Majs som skördas som ensilage.

Foder- och matärter samt bondbönor.

Sockerbeta, potatis, morot och rödbeta, lök och kål.

Quinoa.

Försäkringsobjekt är inte betesvall, gröngödslingsvall, naturvårdsåker eller växtbestånd i skyddszoner.

Andra växter kan vara försäkringsobjekt endast om man separat avtalat om detta och det omnämns i försäkringsbrevet.

SV 3 Försäkringens giltighetsområde

Försäkringen gäller i Finland.

Försäkringen gäller på den försäkrades gård på bas- och jordbrukskiften, där det odlas i punkt 2 nämnda odlingsväxter.

Försäkringen gäller för varje växtslag och växtsort på den odlingszon, där förädlaren av sorten eller försäljaren av det certifierade fröet eller plantmaterialet har haft för avsikt att odla den aktuella sorten.

Om för den odlade sorten inte har fastställts en odlingszon, ska den ifrågavarande växten enligt rådande uppfattning vara lämplig för den ifrågavarande odlingszonen.

SV 4 Skador som ersätts och begränsningar i anslutning till dessa

Försäkringen ersätter den skördeskada som förorsakats av de i punkt 2 nämnda försäkringsobjekten, som beror på ovanliga, ogynnsamma väderfenomen.

Med skördeskador avses

- att växtbeståndet förstörs helt
- att växtbeståndet förstörs delvis så att bärgningen av skörden skulle förorsaka större kostnader än värdet på skörden
- en förlust av skördens handelsduglighet
- att skördeomständigheterna försämrats så att skörden inte alls kan bärgas.

Med ovanliga och ogynnsamma väderfenomen avses följande fenomen

- en hagelskur
- ett sällsynt kraftigt störtregn
- en med beaktande av tidpunkten sällsynt kraftig frost
- en exceptionell torka
- en våta som förhindrar bärgning av skörd och som beror på exceptionella regn eller på översvämning.
- långvarig, exceptionellt stor nederbörd
- exceptionell översvämning
- en misslyckad övervintring av höstsådda eller mångåriga växter som beror på exceptionella övervintringsomständigheter.

Huruvida väderfenomen är exceptionella och sällsynta fastställs utifrån de definitioner som används inom meteorologin.

Som exceptionella anses väderfenomen, som statistiskt kan förekomma i snitt tre gånger under hundra år eller mer sällan. Som

sällsynt kallas ett fenomen, som förekommer mer sällan än i snitt en gång per tio år.

Skadan ska basera sig på ett väderfenomen som allmänt kan konstateras. I första hand ska man använda mätresultat från närmaste meteorologiska station för att konstatera fenomenet.

Om man inte kan använda observationer från en meteorologisk station på grund av fenomenets lokala karaktär, ska det på annat sätt kunna konstateras, att det ifrågavarande fenomenet har inträffat och att det har förorsakat den skördeskada som anmäls.

Begränsningar

Försäkringen ersätter inte ändrat användningsändamål eller minskat värde till följd av att kvaliteten på skörden har försämrats

Försäkringen ersätter inte en skada som förorsakats av att sådden fördröjts eller förhindrats.

Försäkringen ersätter inte en skada som förorsakats av att det bildats en skorpa på åkerns yta, trots att det vore en följd av störtregn eller annan ersättningsgill händelse.

Försäkringen ersätter inte indirekta kostnader, såsom undanröjning av oskördat växtbestånd, försvårad bearbetning eller om sådden av höstsåden förhindras.

SV 5 Ersättningsbestämmelser och självrisk

5.1 Beräkning av skadebelopp

Vid bedömningen av skadebeloppet beaktas mängden av den skörd som förstörts och det verkliga värdet. Som verkligt värde används i regel medelpriset under de senaste 12 gångna månaderna räknat från skadetidpunkten. För säsongprodukter används en kortare granskningsperiod. För hö som varit avsett för eget bruk eller för ensilagefoder används som värde produktionskostnaderna.

Om priset på skörden har varit helt eller delvis på förhand bestämt, beaktas detta då ersättningen fastställs.

Vid värderingen kan anlitas en utomstående värderare.

Värderingen baserar sig på de lokala genomsnittliga skördarna samt vid behov på expertutlåtanden och på bokföring över odling på den egna gården.

5.2 Beräkning av ersättningsbelopp

Försäkringen ersätter den förlust av nettoförtjänsten som beror på skördeskadan. Det skadebelopp som ska ersättas fås då man från värdet av den förlorade skörden drar av kostnader för tröskning, transport, torkning o. dyl. som inbesparats på grund av skadan.

Övre gräns för ersättning är 800 euro för varje försäkrad hektar som drabbats av skördeskada, om inte annat avtalats och detta har antecknats i försäkringsbrevet.

Om den åkerareal som nämns i försäkringsbrevet och som utgör premiegrunden är mindre än den verkliga åkerarealen, ersätter försäkringen bara en så stor del av skadebeloppet som förhållandet mellan den i försäkringsbrevet angivna åkerarealen och den verkliga åkerarealen utvisar.

Om växtbeståndet förstörs före den sista såningsdag som fastställts i villkoren för åkerstödet och åkern endast kan sås för växter som producerar någon annan skörd eller som berättigar till stöd, kan ersättningen vara högst lika stor som den förlorade arbets- och materialkostnaden.

Om höstsåden förstörs under vintern, kan ersättningen vara högst lika stor som den förlorade arbets- och förnödenhetskostnaden.

5.3 Självrisk

Försäkringstagaren har vid varje skada en självrisk, som är 20 % av det ersättningsgilla skadebeloppet, dock minst det belopp som antecknats i försäkringsbrevet.

SV 6 Säkerhetsföreskrifter

6.1 Den försäkrade ska med sina odlingsåtgärder eftersträva en kvantitativt och kvalitativt god skörd. Odlingsåtgärderna ska ha som mål att skörden bärgas.

6.2 Vattenhushållningen på åkrarna ska ombesörjas med en diking som är tillräcklig och i skick samt vid behov genom att forma markytan. Man ska undvika att åkrarna packas.

6.3 Vid en uppenbar skaderisk som följer genast på sådden, såsom risk för störtregn eller frost, ska den försäkrade vid behov uppskjuta starten på sådden.

6.4 Bärningen av skörden ska inledas omedelbart, då skörden kvantitativt och kvalitativt kan bärgas.

6.5 Om det finns risk för en ersättningsgill händelse under skördetiden eller genast före den, ska den försäkrade i den omfattning som det är möjligt vidta alla åtgärder för att bärga skörden innan en skada uppstår.

SV 7 Övriga bestämmelser

En skada ska anmälas utan dröjsmål och försäkringsgivaren ska beredas möjlighet att inspektera skadan. Det förstörda växtbeståndet får inte undanröjas innan försäkringsgivaren har gett sitt tillstånd.

KE AVBROTTSFÖRSÄKRING

Om det avtalats om separat och detta har antecknats i försäkringsbrevet ingår i försäkringen en avbrottsförsäkring.

KE 1 Syftet med försäkringen

OP Försäkring Ab (nedan benämnt försäkringsbolaget) förbinder sig att enligt dessa villkor och de allmänna avtalsvillkoren (YL) ersätta ekonomiska skador som förorsakas försäkringsobjektet av skador som nämns i punkt KE 4 och de i villkoren separat nämnda övriga kostnaderna.

KE 2 Försäkringsobjekt

Försäkringsobjekt är det s.k. försäljningsbidraget för den affärsrörelse som försäkringstagaren bedriver och som antecknats i försäkringsbrevet. Med försäljningsbidrag avses omsättningen som räknas från försäkringsperiodens början och minskas med rörliga kostnader (fastställt enligt den gällande bokföringsförfordningen).

KE 3 Skyddets omfattning

Avbrott i Lantbruksskydd

Försäkringen ersätter avbrottsskada, som är en direkt följd av en ersättningsgill sakskada som drabbat egendom som används i det försäkrade lantbruket. De ersättningsgilla sakskadorna har definierats i villkoren för Försäkring för lantbruksproduktion YH 11, punkt 4.1, Skydd enligt Lantbruksförsäkring.

Avbrott i Omfattande Lantbruksskydd

Försäkringen ersätter avbrottsskada, som är en direkt följd av en ersättningsgill sakskada som drabbat egendom som används i det försäkrade lantbruket. De ersättningsgilla sakskadorna har definierats i villkoren för Försäkring för lantbruksproduktion YH 11, punkt 4.2, Skydd enligt Omfattande lantbruksförsäkring.

Katastrofavbrott

Försäkringen ersätter avbrottsskada, som är en direkt följd av en ersättningsgill skada som drabbat egendom som används i det för-

säkrade lantbruket eller i katastrofförsäkringen för djur försäkrade djur. De ersättningsgilla skadorna har definierats i villkoren för Försäkring för lantbruksproduktion YH 11, punkterna 4.1 Skydd enligt Lantbruksförsäkring och TE 3 Katastrofförsäkring för djur.

KE 4 Ansvarstid och självrisk

4.1 Ansvarstid

Med den ansvarstid som anges i försäkringsbrevet avses den oavbrutna period som börjar vid självrisktidens utgång och för vilken avbrottsskador ersätts ur försäkringen.

4.2 Självrisk

I försäkringsbrevet har angetts den självrisk som ska avdras från skadebeloppet.

KE 5 Skador som ersätts och begränsningar i anslutning till dessa

5.1 Skador som ersätts

Försäkringen ersätter ekonomiska skador som förorsakas av avbrott i affärsrörelsen och som är en direkt följd av under försäkringsperioden inträffade ersättningsgilla skador på den egendom som omfattas av sakförsäkringen.

KE 6 Ersättningsbestämmelser

6.1 Skadebelopp

Skadebeloppet utgörs av bortfallet av det s.k. försäljningsbidraget (se punkt KE 2 Försäkringsobjekt) och de lönekostnader som inte täckts under ansvarstiden. Grundläggande fördelningsgrund av kostnader är en fördelning i fasta och rörliga kostnader. Som fasta kostnader anses sådana som inte på kort sikt ändras med produktionsmängden.

6.2 Kostnader som betalts för att minska en avbrottsskada

I det ersättningsgilla skadebeloppet ingår dessutom de företagsekonomiskt sett motiverade forceringskostnader och andra extra kostnader som försäkringstagaren har erlagt i syfte att minska avbrottsskadan, förutsatt att avbrottsskadan har minskat med minst motsvarande belopp under ansvarstiden.

6.3 Övriga bestämmelser om beräkning av skadebeloppet

6.3.1. Överförsäkring

Om den för försäkringsperioden beräknade omsättningen som försäkringstagaren uppgivit och som antecknats i försäkringsbrevet är större än den faktiska omsättningen, är det fråga om överförsäkring, varvid skadebeloppet beräknas på den faktiska omsättningen.

6.3.2 Underförsäkring

Om den för försäkringsperioden beräknade omsättningen som försäkringstagaren uppgivit och som antecknats i försäkringsbrevet är mindre än den faktiska omsättningen, är det fråga om underförsäkring, varvid en så stor del av skadebeloppet utbetalas som den meddelade omsättningen är av den faktiska omsättningen.

6.3.3 Affärsrörelsen upphör

Om affärsrörelsen inte fortsätter efter en skada, utgörs skadebeloppet av den uteblivna rörelsevinsten samt de betalda kostnader som ingår i försäkringsbeloppet, för den tid som hade gått åt att återstarta affärsrörelsen, dock högst för ansvarstiden.

6.3.4 Affärsrörelsen utvidgas

Då nedgången i omsättningen beräknas, beaktas inte en minskning som beror på att en del av ansvarstiden har använts för att utveckla, utvidga eller på annat sätt lägga om affärsrörelsen.

6.3.5 Om orsaken till en avbrottsskada är en sakskada som har drabbat egendom som försäkringstagaren utnyttjar, ersätts avbrottsskadan för högst den tid som skulle gå åt att reparera sakskadan med effektiva reparationsmetoder. Bedömningen sker på de grunder som skulle gälla om sakskadan skulle ersättas ur denna försäkring.

6.3.6 Ersättnings belopp

Ersättningsbeloppet är skadebeloppet beräknat enligt bestämmelserna ovan, minskat med

- det belopp som under ansvarstiden har inbesparats genom att en kostnad som ingår i försäljningsbidraget (se punkt KE 2 Försäkringsobjekt) inte behöver betalas till följd av en sakskada eller genom att kostnaden har minskat, ersatts ur någon annan försäkring eller annars har inbesparats,
- det belopp varmed resultatet i den affärsrörelse som försäkringstagaren, i ett företag som hör till samma koncern eller någon annan som har handlat i försäkringstagarens ställe har ökat under ansvarstiden till följd av skadan, och
- det försäljningsbidrag som eventuellt har ingått i den ersättning som erhålls för sakskadan.

Det maximala ersättningsbeloppet för avbrottsskador som hänförs till en och samma försäkringsperiod är det från försäkringsperiodens början beräknade bidraget, de rörliga lönekostnaderna, inklusive lönebikostnaderna, för 12 månader ökade med 50 %.

6.4 Ersättningsbegränsningar

6.4.1 Förlust av skörd

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakats växande lantbruks- och trädgårdsväxter och inte heller skador som förorsakats annan obärgad skörd. Försäkringen ersätter emellertid en avbrottsskada, som är en direkt följd av en brandskada som drabbat växande eller obärgad skörd.

6.4.2 Antibiotikamjölk

Försäkringen ersätter inte en avbrottsskada som förorsakats av antibiotikamjölk.

KE 7 Övriga bestämmelser

När en skada inträffar ska försäkringstagaren omedelbart underätta försäkringsbolaget och vidta åtgärder för att begränsa avbrottsskadan. De kostnader som försäkringstagaren har åsamkats av sådana åtgärder ersätts enligt de principer som gäller avbrottskador.

VA ANSVARFÖRSÄKRING FÖR VERKSAMHET

VA 1 Syftet med försäkringen

OP Försäkring Ab (nedan benämnt försäkringsbolaget) förbinder sig att enligt dessa villkor och de allmänna avtalsvillkoren (YL)

- ersätta i punkt 3.1 nämnda skador och i villkoren särskilt nämnda övriga kostnader,
- sköta utredningen av skadeersättningsgrunder och belopp,
- förhandla med den som kräver ersättning, och
- sköta eller ersätta rättegången, om ersättningsfrågan går till domstolsbehandling.

Försäkringen gäller den verksamhet som försäkringstagaren bedriver och som meddelas försäkringsbolaget då försäkringen tecknas och som antecknats i försäkringsbrevet (försäkrad verksamhet).

VA 2 Försäkringens giltighetsområde

Försäkringen gäller i Finland om annat inte har överenskommit och antecknats i försäkringsbrevet.

VA 3 Skador som ersätts och begränsningar i anslutning till dessa

3.1 Skador som ersätts

Försäkringen ersätter person- och sakskador som i den försäkrade verksamheten inom försäkringens giltighetsområde förorsakats av annan person, om en sådan skada

- konstateras under försäkringsperioden och
- försäkringstagaren enligt gällande rätt har ersättningsansvar för den.

Försäkringen ersätter också en i lagen om personuppgifter avsedd ekonomisk skada som förorsakats av lagstridig användning av en personuppgift i den försäkrade verksamheten, då denna lagstridiga användning konstateras under försäkringens giltighetstid.

3.2 Begränsningar

3.2.1 Självförvårdade skador

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakats av försäkringstagaren själv.

3.2.2 Egendom i användning

Försäkringen ersätter inte skador på egendom som, när den handling eller försummelse som förorsakar skadan inträffar, är i försäkringstagarens besittning, är utlånad till försäkringstagaren eller denne i övrigt utnyttjar.

3.2.3 Egendom under behandling eller skötsel

Försäkringen ersätter inte skador på egendom som, när den handling eller försummelse som förorsakar skadan inträffar finns hos försäkringstagaren eller för dennes räkning hos någon annan

- för tillverkning, installering, reparation eller annan behandling,
- för förvaring,
- under det att det föreligger skyddsplikt eller skyldighet att avvärja skada då man beaktar arten av försäkringstagarens verksamhet eller den arbetsprestation som förorsakat skadan och den omedelbara inverkan på omgivningen nämnda verksamhet eller arbetsprestation kan ha, eller
- för att på annat sätt skötas av försäkringstagaren.

3.2.4 Produktansvar

Försäkringen ersätter inte skador som en produkt som överlåtits till en annan person förorsakar.

3.2.5 Sål原因 eller överlåt看 produkt

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakats

- en överlåt看 produkt, då skadeorsaken är produktens egen beskaffenhet eller fel eller brister i produkten eller i de uppgifter och anvisningar som gäller produkten, eller
- såld produkt som ännu inte har överlåtits.

3.2.6 Arbetsprestation

Försäkringen ersätter inte kostnaderna för ett arbete som utförts för att reparera resultatet av ett felaktigt utfört arbete eller för att göra om ett sådant arbete, inte ens i det fall att arbetet utförs av någon annan än försäkringstagaren.

3.2.7 Avtalsansvar

Försäkringen ersätter inte skador till den del som ersättningsansvaret baserar sig på ett avtal, en garanti eller någon annan förbindelse, om inte ett sådant ersättningsansvar skulle föreligga utan nämnda förbindelse.

3.2.8 Projekt, råd eller anvisning

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakats av någon annan av fel eller brister i planer, undersöknings- eller mätresultat, beräkningar, ritningar, arbetsbeskrivningar eller arbetsutredningar och inte heller i råd eller anvisningar som gäller en vara.

3.2.9 Miljöskador, olika utsläpp och störningar

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas

- förorening av vatten, luft eller jordmån,
- rök, sot, damm, ånga, gas,
- buller, skakning, strålning, ljus, värme eller lukt, eller
- annan motsvarande störning.

Försäkringen ersätter emellertid plötsliga skador som är en följd av ett fel eller en försummelse som är slumpmässig eller enstaka, eller av att ett fel eller en brist vars orsak försäkringstagaren har ersättningsansvar för, plötsligt och oväntat uppstått på en byggnad, anläggning eller anordning. Vidare förutsätts att också skadans uppkomst till följd av de orsaker som uppfyller ovan nämnda förutsättningar skett plötsligt, oväntat och fort och inte utgör resultatet av en långsam, småningom framskridande process eller fortsatt handling eller försummelse eller i övrigt av händelser som upprepas.

En förutsättning för att ersättning ska betalas är dessutom att försäkringstagaren erhållit kännedom om föroreningen, utsläppet eller annan störning senast inom fjorton dagar från att den börjat och lämnat en skriftlig ansökan om ersättning till försäkringsgivaren inom sextio dagar från att föroreningen, utsläppet eller störningen började.

Om åtgärder för avvärijande av miljöskador och ersättning för de kostnader dessa förorsakar se punkt Avvärijningskostnader.

3.2.10 Myndighetskostnader vid miljöskador

Försäkringen ersätter inte kostnader för avvärijnings- och återställningsåtgärder som myndigheter har vidtagit enligt 6 § 1 mom. 2 punkten i lagen om ersättning för miljöskador (737/94).

3.2.11 Fukt och översvämning

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas

- fukt eller
- översvämning förorsakad av regnvatten, smältvatten, avloppsvatten, hav, sjöar eller vattendrag.

Försäkringen ersätter emellertid plötsliga skador som är en följd av ett fel eller en försummelse som är slumpmässig eller enstaka, eller av att ett fel eller en brist vars orsak försäkringstagaren har ersättningsansvar för, plötsligt och oväntat uppstått på en byggnad, anläggning eller anordning. Vidare förutsätts att också skadans uppkomst till följd av de orsaker som uppfyller ovan nämnda förutsättningar skett plötsligt, oväntat och fort och inte utgör resultatet av en långsam, småningom framskridande process eller fortsatt handling eller försummelse eller i övrigt av händelser som upprepas.

Försäkringen ersätter dock inte en skada som förorsakats av översvämning till följd av ett fel i planeringen, mätningen eller byggandet av vatten- eller avloppsrör.

Om orsaken till felet är ett installeringsfel som skett i försäkringstagarens arbetsprestation, är en förutsättning för betalning av ersättning som beror på fukt dessutom att den skada som fukten förorsakat framgår inom 12 månader från installeringen. Denna utvidgning utvidgar inte försäkringsvillkoret utöver skador som beror på fukt.

3.2.12 Grundvatten

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas av att grundvattnenivån förändras.

3.2.13 Ägande och besittning av fastighet

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas av ägande, besittning eller underhåll av fastighet.

Försäkringen ersätter emellertid skador om

- största delen av fastigheten används av försäkringstagaren själv och i anslutning till den försäkrade verksamheten eller

- om en ansvarsförsäkring för fastigheten separat har avtalats och en anteckning har gjorts i försäkringsbrevet.

3.2.14 Skador förorsakade av användning av fartyg och luftfarkost

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas

- att ett registreringspliktigt fartyg eller en registreringspliktig båt används, om användningen inte gäller arbete som försäkrings-tagaren utför för egen räkning, eller
- att en luftfarkost används i luftfart, då försäkringstagaren är ersättningskyldig på grund av att han äger, innehar eller använder luftfarkosten, utför en uppgift i luftfarkosten eller är arbetsgivare för personer som utför sådana uppgifter.

3.2.15 Schaktnings- och sprängningsarbeten

Försäkringen ersätter inte skador till följd av schaktnings- eller sprängningsarbeten som utförts med främmande arbetskraft eller åt någon annan eller av att marken därvid sätter sig eller förskjuts.

3.2.16 Förmögenhetsskador

Försäkringen ersätter inte sådana ekonomiska skador som inte har samband med person eller sakskador.

Försäkringen ersätter dock sådana ekonomiska skador som avses i personuppgiftslagen (se punkt 3.1).

3.2.17 Läkemedels- eller patientskador, olycksfall i arbetet, arbetsrelaterad exponering eller yrkessjukdom

Försäkringen ersätter inte skador,

- som ersätts som en patientskada i Finland enligt patientskadelagen eller på basis av läkemedelsskadeförsäkringen och inte heller
- till den del som de ersätts med stöd av försäkringstagarens lagstadgade olycksfallsförsäkring och inte heller
- då det är fråga om en yrkessjukdom eller annan skada eller sjukdom som förorsakats av en arbetsrelaterad exponering.

3.2.18 Trafikskador

Försäkringen ersätter inte skador som beror på att ett motorfordon används i trafik som avses i trafikförsäkringslagen eller motsvarande utländsk lag.

Försäkringen ersätter emellertid en i 40 § 2 punkt i trafikförsäkringslagen nämnd trafikskada som inträffat i Finland och som inte ersätts ur trafikförsäkringen, och som förorsakats annan egendom som tillhör fordonets ägare eller innehavare och som inte fanns i fordonet.

Försäkringen ersätter också en i 42 § i trafikförsäkringslagen nämnd trafikskada som inte ersätts ur trafikförsäkringen, om skadan inträffat under lastning, lossning eller annan arbetsprestation, om den drabbar

- fordonets ägare, förare eller någon annan person som utför arbetet i fråga medan fordonet står stilla.
- egendom som är föremål för en arbetsprestation eller ett annat fordon som deltar i verksamheten i fråga.

Försäkringen ersätter emellertid inte

- skada på den försäkrades egendom som varit föremål för lyftverksamhet, bogsering eller transport.
- skada på den försäkrades egna eller i villkorspunkt 3.2.2 nämnda egendom.
- personskada till den del som den ersätts ur en försäkring som avses i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (se punkt 3.2.17).

Om det i den stat där skadan inträffar inte finns en lag som motsvarar den finska trafikförsäkringslagen, ersätter försäkringen inte skador till följd av att motorfordon används i trafik.

3.2.19 Kemiska ämnen och andra ämnen eller produkter

Försäkringen ersätter inte skador som direkt eller indirekt beror på:

- asbest
- bly eller blyfärg
- polyklorerade bifenyler (PCB)
- klorerat kolväte
- ureaformaldehyd
- dietylstilbestrol (DES)
- elektromagnetiska fält (EMF)
- gaser som uppstår vid svetsning
- kiseldioxid eller kvartsdamm
- med genteknik modifierade organismer (GMO)
- en produkts nanotekniska egenskaper
- svamp, mögel- eller bakteriebildning i byggnader eller andra konstruktioner.

3.2.20 Tobak

Försäkringen ersätter inte skador till följd av tobak, tobaksprodukter eller tobaksrök.

3.2.21 Atomskador

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas av en sådan atomskada som avses i atomansvarighetslagen eller motsvarande utländsk lag.

3.2.22 Skador som vållas uppsåtligt eller genom grov oaktsamhet

Försäkringen ersätter inte skador som vållas uppsåtligt eller genom grov oaktsamhet (se de allmänna avtalsvillkoren YL, punkt 7).

En skada anses ha vållats uppsåtligt eller genom grov oaktsamhet bl.a. då den handling, det förfaringsätt eller den försummelse som förorsakade skadan med beaktande av omständigheterna medförde en avsevärd risk för att skadan skulle uppstå.

Försäkringen ersätter emellertid uppsåtligt och genom grov oaktsamhet vållade skador om försäkringstagaren i egenskap av arbetsgivare är ansvarig för skador som en arbetstagare förorsakar i arbetet och försäkringstagaren kan visa att varken försäkringstagaren eller dess arbetsledning visste och inte heller borde ha vetat om arbetstagarens förfarande.

3.2.23 Kränkning av ära eller privatliv

Försäkringen ersätter inte skador till följd av kränkning av ära eller privatliv.

3.2.24 Böter

Försäkringen ersätter inte böter eller andra liknande påföljder.

3.2.25 Känd skaderisk

Försäkringen ersätter inte skador som beror på fel, brister eller andra grunder för ersättningsansvaret som försäkringstagaren kände eller borde ha känt till då försäkringen trädde i kraft.

3.2.26 EU:s direktiv om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador

Försäkringen ersätter inte kostnader som baserar sig på EU-direktivet (2004/35) eller motsvarande lagstiftning om att avhjälpa eller förebygga naturskador och inte heller andra kostnader eller ersättningar i anslutning till sådana skador.

3.2.27 Annan ansvarsförsäkring

Försäkringen ersätter inte skador som ersätts ur någon annan ansvarsförsäkring som försäkringstagaren har tecknat.

VA 4 Säkerhetsföreskrifter

Försäkringstagaren ska följa de nedanstående, i försäkringsbrevet nämnda eller på annat sätt skriftligen meddelade säkerhetsföreskrifterna (se de allmänna avtalsvillkoren YL, punkt 6.1).

4.1 Heta arbeten

Detta villkor gäller sådana arbeten (heta arbeten) där gnistor uppstår eller där låga eller annan värme används och som förorsakar brandfara (beträffande självrisk, se punkt 7.7).

Heta arbeten ska utföras på en sådan permanent eller tillfällig plats för heta arbeten som avses i de säkerhetsföreskrifter om heta arbeten som nämns i försäkringsbrevet. Om heta arbeten utförs på en tillfällig plats, förutsätts ett skriftligt tillstånd för heta arbeten.

Försäkringstagaren ska följa bestämmelserna i de säkerhetsföreskrifter för heta arbeten som nämns i försäkringsbrevet. De arbetsredskap och anordningar som används i arbetet skall överensstämma med bestämmelserna.

4.2 Vattenisoleringsarbeten

Detta villkor gäller sådana byggnads- och ombyggnadsarbeten där regn eller smältvattenisolering saknas eller är under arbete, förnyas eller repareras (beträffande självrisk, se punkt 7.7).

Skaderiskerna på grund av regn- och smältvatten ska utredas på förhand och entreprenören ska göra upp en skyddsplan.

Det område som är under arbete ska förses med ett vattentätt skydd. Sådan egendom i de underliggande utrymmena som är värdefull eller lätt kan ta skada ska flyttas bort eller skyddas separat. De som använder utrymmena ska informeras om arbetet.

4.3 Grävning och jordtransport

Detta villkor gäller alla grävnings- och jordtransportarbeten (beträffande självrisk, se punkt 7.7).

Innan arbetet inleds skall försäkringstagaren skaffa en utredning över kablar och rör på arbetsområdet av innehavarna till dem och under arbetet beakta deras lägen.

När skadan gäller kablar eller rör som är nedsänkta i marken, ska försäkringsbolaget tillställas ett skriftligt intyg av kabel- eller rörinnehavaren över att en karta lämnats eller en markering av platserna utförts i terrängen innan arbetet påbörjades.

VA 5 Utredning av skada

5.1 Försäkringsbolagets skyldigheter

Då en skada som anmälts omfattas av försäkringen och dess belopp överstiger försäkringens självrisk, utreder försäkringsbolaget om försäkringstagaren är skyldig att ersätta skadan samt förhandlar med den som yrkar på ersättning.

Om ersättningsbeloppet och grunderna inte är uppenbart riktiga, binder det inte försäkringsbolaget att försäkringstagaren ersätter skadan, träffar en överenskommelse om den eller godkänner ett krav.

Om försäkringsbolaget träffat en överenskommelse med den skadelidande om ersättning för skadorna och försäkringstagaren inte samtycker till detta, är försäkringsbolaget inte längre skyldigt att ersätta kostnader som därefter förorsakas eller betala en större ersättning än bolaget skulle ha gjort på basis av ovan nämnda avtal. Försäkringsbolaget är inte heller skyldigt att göra ytterligare utredningar i ärendet.

5.2 Försäkringstagarens skyldigheter

Försäkringstagaren är skyldig att

- på egen bekostnad delta i utredningen av skadan,

- att förete försäkringsbolaget alla de uppgifter, handlingar och annat material som han besitter och som är av betydelse vid utredningen av skadan,
- skaffa eller göra nödvändiga utredningar och undersökningar som försäkringstagaren till skäligen kostnader kan få tillgång till, samt
- bereda försäkringsbolaget möjlighet att medverka till en uppgörelse i godo.

VA 6 Rättegång

Om ett skadeståndsyrkande som till sina grunder hänför sig till en skada som kan ersättas ur försäkringen blir föremål för domstolsprövning, ska försäkringstagaren sedan han fått kännedom om rättegången omedelbart meddela detta till försäkringsbolaget.

Om skadeståndsyrkandet till sitt belopp och sina grunder hänför sig till en skada som kan ersättas ur försäkringen, betalar försäkringsbolaget rättegångskostnaderna under förutsättning att

- skadeanmälan gjorts innan svaromålet lämnats och
- försäkringsbolaget godkänner rättegångsombudet.

Om rättegången också hänför sig till andra ärenden, ersätter försäkringen enbart den del av kostnaderna som hänför sig till det ersättningsyrkande som omfattas av försäkringen.

Försäkringsbolaget har alltid rätt att överta skötseln av rättegången.

VA 7 Ersättningsbestämmelser

7.1 Skadestånd

Försäkringen ersätter det skadestånd som försäkringstagaren är skyldig att betala. Ersättningsbeloppet beräknas enligt de bestämmelser och den rättspraxis som gäller skadestånd.

Vid uträkning av skadebeloppet beaktas bestämmelserna i mervärdesskattelagen. Skatteandelen betalas inte, om den är avdragsgill i den försäkrades eller ersättningsstagarens beskattning.

Moms ersätts inte heller om den försäkrade eller ersättningsstagaren har rätt till återbäring på moms.

Om flera personer är solidariskt ansvariga för samma skada, ersätter försäkringen bara den del av skadan som motsvarar försäkringstagarens andel av ersättningsskyldigheten. Om ingen annan grund finns, betalas ersättningen efter huvudtalet.

7.2 Avvärjningskostnader

7.2.1 Kostnader för avvärjande av omedelbart hotande fara

Om ett försäkringsfall är omedelbart hotande eller har inträffat, är den försäkrade skyldig att se till att skadan avvärjs eller begränsas (se de allmänna avtalsvillkoren YL, punkt 6.2). Denna skyldighet begränsar sig till enbart de åtgärder med vilka man avlägsnar det omedelbara hotet om att förorsaka annan en ansvarsskada och omfattar inte ytterligare och mera omfattande åtgärder efter inträffad skada, om inte en separat överenskommelse träffas med försäkringsbolaget om sådana åtgärder. Kostnaderna för de nödvändiga åtgärderna ersätts ur försäkringen.

7.2.2 Tilläggsförutsättningar för att avvärjningskostnaderna ska ersättas vid miljöskador som förorsakats försäkringstagarens egen egendom eller egendom i dennes besittning

Om försäkringstagaren förorsakar en miljöskada på sin egen egendom eller egendom i sin besittning, t.ex. på sin mark, ska utöver punkt 7.2.1 ovan följande iakttas.

Skador som förorsakats egendom som ägs av försäkringstagaren eller som är i dennes besittning ersätts inte.

Avvärjningskostnader ersätts enbart och uteslutande i situationer där omedelbar fara hotar annans egendom, t.ex. då miljöförstö-

rande ämnen sprider sig via grundvattnet eller jordmånen från egen mark till annans.

Ersättningsbara åtgärder är bara de nödvändiga åtgärder med vilka ett omedelbart hot om uppkomst av en ersättningsbar skada på annans egendom kunnat undanröjas.

Då en miljöskada inträffat, kan det utöver avvärjning av omedelbart hotande fara vara nödvändigt att vidta ytterligare åtgärder för att reda upp den situation som uppstått. Sådana åtgärder kan vara t.ex. transport av förorenade jordmassor och förstöring eller neutralisering av problemavfall. De kostnader som dessa åtgärder förorsakar ersätts inte ur ansvarsförsäkringen som avvärjningskostnader, inte ens i det fall att åtgärderna vidtagits på grund av tvingande myndighetsbestämmelser.

7.2.3 Åtgärder vid miljöskador

Om en miljöskada (se punkt 3.2.9) hotar eller har inträffat, ska försäkringstagaren omedelbart anmäla skadan till försäkringsbolaget för att få bekräftelse om vilka skadeavvärjningsåtgärder som hör till ansvarsförsäkringens ersättningsområde (se punkterna 7.2.1 och 7.2.2).

7.3 Utrednings- och rättegångskostnader

Försäkringen ersätter dessutom skäligen och nödvändiga kostnader för utredning av skadan, dock inte sådana utredningskostnader som förorsakas försäkringstagaren och som denne enligt försäkringsvillkoren själv är skyldig att betala eller om vilka någon separat överenskommelse inte har ingåtts med försäkringsbolaget.

Rättegångskostnader ersätts på det sätt som beskrivs i punkt 6.

7.4 Ersättningens maximibelopp

Det sammanlagda maximibelopp som betalas på basis av en skada, inklusive utrednings-, förhandlings-, ränte- och rättegångskostnader, är det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet. Avvärjningskostnaderna ersätts enligt punkt 6.2 i de allmänna avtalsvillkoren YL.

Vid sådana ekonomiska skador som avses i lagen om personuppgifter är maximiersättningen för en skada och sammanlagt under en försäkringsperiod 50 000 euro.

I specialvillkoren kan avvikande försäkringsbelopp anges.

7.5 Serieskador

Skador till följd av en och samma händelse eller omständighet betraktas som en skada oberoende av om skadorna konstateras under en eller flera försäkringsperioder. Om sådana skador konstateras under olika försäkringsperioder, anses de ha uppkommit under den försäkringsperiod under vilken den första skadan konstaterats.

7.6 Självrisiker

Vid varje skada har försäkringstagaren en i försäkringsbrevet angiven självrisk som i enlighet med villkoren dras av från det sammanlagda beloppet av skadeersättning, avvärjningskostnaderna samt utrednings-, förhandlings-, ränte- och rättegångskostnaderna.

Om det är fråga om skada som avses i punkt VA 4, tillämpas den specialsjälvrisk som nämnts i punkt 7.7.

7.7 Specialsjälvrisiker

Vid skador som förorsakas av heta arbeten, vattenisolerings-, grävnings- och jordtransportarbeten samt av att en nyckel förkommer är försäkringstagarens självrisk 10 % av skadebeloppet, dock minst 1 000 euro och högst 20 000 euro eller ett större självrisikbelopp som anges i försäkringsbrevet.

VA 8 Premieberäkning

Om premien på grund av verksamhetens art på förhand endast kan beräknas som en förskottspremie, fastställs den slutliga premien vid försäkringsperiodens slut, varvid skillnaden mellan denna och förskottspremien omedelbart ska betalas eller återbetalas.

Om försäkringstagaren inte inom en månad lämnar de uppgifter som försäkringsbolaget har begärt för beräkning av den slutliga premien, har bolaget rätt att fastställa premien till ett belopp som det anser vara skäligt.

Instruktioner om åtgärder vid inträffad ansvarsskada

Då kännedom om en skada har erhållits eller ersättningsanspråk har företetts, ska försäkringsbolaget underrättas om skadan. Anmälan kan formuleras fritt. Huvudsaken är att anmälan görs i ett så tidigt skede som möjligt. Skadeanmälningsblanketter fås också på försäkringsbolagets kontor. I fortsättningen ska närmare uppgifter alltid lämnas försäkringsbolaget då faktorer som påverkar ärendet framkommer.

Om orsaken till skadans uppkomst och om skadan behövs så detaljerade uppgifter som möjligt, samt protokoll, utlåtanden och annat överkomligt material. För att den eller de skadelidande ska kunna kontaktas, ska namn och adress antecknas för respektive person.

Utöver dessa instruktioner vill vi påminna om punkterna 6.2, 10.2 och 10.3 i de allmänna avtalsvillkoren YL.

VA PRODUKTANSVARSFÖRSÄKRING

VA 1 Syftet med försäkringen

OP Försäkring Ab (nedan benämnt försäkringsbolaget) förbinder sig att enligt dessa villkor och de allmänna avtalsvillkoren (YL)

- ersätta i punkt 3.1 nämnda skador och i villkoren särskilt nämnda övriga kostnader,
- sköta utredningen av skadeersättningens grunder och belopp,
- förhandla med den som kräver ersättning, och
- sköta eller ersätta rättegången, om ersättningsfrågan går till domstolsbehandling.

Försäkringen gäller den verksamhet som försäkringstagaren bedriver och som meddelas försäkringsbolaget då försäkringen tecknas och som antecknats i försäkringsbrevet (försäkrad verksamhet).

VA 2 Försäkringens giltighetsområde

Försäkringen gäller i Finland om annat inte har överenskommits och antecknats i försäkringsbrevet.

VA 3 Skador som ersätts och begränsningar i anslutning till dessa

3.1 Skador som ersätts

Försäkringen ersätter person- och sakskador som i den försäkrade verksamheten inom försäkringens giltighetsområde förorsakas av annan person genom en överlåt看 produkt, om en sådan skada,

- konstateras under försäkringsperioden och
- försäkringstagaren enligt gällande rätt har ersättningsansvar för den.

En förutsättning är dessutom att ett ersättningskrav ställs inom försäkringens giltighetsområde och att kravet baseras på den skadeståndsrätt som gäller inom ifrågavarande område.

3.2 Begränsningar

3.2.1 Självförvällade skador

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas av försäkringstagaren själv.

3.2.2 Sål原因 eller överlåt看 produkt

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas

- sålda eller överlåtna produkter,
- annan egendom än själva produkten då skadan kan elimineras genom reparation eller utbyte av den överlåtna produkten.

Försäkringen ersätter inte kostnader till följd av att produkten reklamerats, returnerats, reparerats, byts ut eller dras bort från marknaden.

3.2.3 Avtalsansvar

Försäkringen ersätter inte skador till den del som ersättningsansvaret baseras på ett avtal, en garanti eller någon annan förbindelse, om inte ett sådant ersättningsansvar skulle föreligga utan nämnda förbindelse.

Försäkringen ersätter inte skador till följd av att ett kemiskt ämne eller ett läkemedel inte har utlovad verkan, prestations- eller funktionsförmåga.

Försäkringen ersätter inte en skada eller en del därav till den del någon annan har förbundit sig att för den försäkrades räkning ersätta densamma.

3.2.4 Förmögenhetsskador

Försäkringen ersätter inte sådana ekonomiska skador som inte har samband med person eller sakskador.

3.2.5 Läkemedels- eller patientskador, olycksfall i arbetet eller arbetsrelaterad exponering eller yrkessjukdom

Försäkringen ersätter inte skador,

- som ersätts i Finland som en patientskada enligt patientskadelagen eller på basis av läkemedelsskadeförsäkringen
- en skada till den del den ersätts med stöd av försäkringstagarens lagstadgade olycksfallsförsäkring och inte heller
- då det är fråga om en yrkessjukdom eller annan skada eller sjukdom som förorsakats av en arbetsrelaterad exponering.

3.2.6 Kemiska ämnen och andra ämnen eller produkter

Försäkringen ersätter inte skador som direkt eller indirekt beror på:

- asbest
- bly eller blyfärg
- polyklorerade bifenylter (PCB)
- klorerat kolväte
- ureaformaldehyd
- dietylstilbestrol (DES)
- elektromagnetiska fält (EMF)
- gaser som uppstår vid svetsning
- kiseldioxid eller kvartsdamm
- med genteknik modifierade organismer (GMO)
- en produkts nanotekniska egenskaper
- svamp, mögel- eller bakteriebildning i byggnader eller andra konstruktioner.

3.2.7 Tobak

Försäkringen ersätter inte skador till följd av tobak, tobaksprodukter eller tobaksrök.

3.2.8 Atomskador

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas av en sådan atomskada som avses i atomansvarighetslagen eller motsvarande utländsk lag.

3.2.9 Skador som vållas uppsåtligt eller genom grov oaktsamhet

Försäkringen ersätter inte skador som vållas uppsåtligt eller genom grov oaktsamhet (se de allmänna avtalsvillkoren YL, punkt 7).

En skada anses ha vållats uppsåtligt eller genom grov oaktsamhet bl.a. då den handling, det förfaringsätt eller den försummelse som förorsakade skadan med beaktande av omständigheterna medförde en avsevärd risk för att skadan skulle uppstå.

Försäkringen ersätter emellertid uppsåtligt och genom grov oaktsamhet vållade skador om försäkringstagaren i egenskap av arbetsgivare är ansvarig för skador som en arbetstagare förorsakar i arbetet och försäkringstagaren kan visa att varken försäkringstagaren eller dess arbetsledning visste och inte heller borde ha vetat om arbetstagarens förfarande.

3.2.10 Verksamhet som strider mot bestämmelserna om produktsäkerhet

Försäkringen ersätter inte skador till följd av åtgärder som strider mot tvingande bestämmelser eller anvisningar om produktsäkerhet utfärdade genom lagar, förordningar eller myndighetsanvisningar som försäkringstagaren kände eller borde ha känt till.

3.2.11 Böter

Försäkringen ersätter inte böter eller andra liknande påföljder.

3.2.12 Känd skaderisk

Försäkringen ersätter inte skador som beror på fel, brister eller andra grunder för ersättningsansvaret som försäkringstagaren kände eller borde ha känt till då försäkringen trädde i kraft.

3.2.13 Annan ansvarsförsäkring

Försäkringen ersätter inte skador som ersätts ur någon annan ansvarsförsäkring som försäkringstagaren har tecknat.

VA 4 Säkerhetsföreskrifter

Försäkringstagaren ska följa de nedanstående, i försäkringsbrevet nämnda eller på annat sätt skriftligen meddelade säkerhetsföreskrifterna (se de allmänna avtalsvillkoren YL, punkt 6.1).

VA 5 Utredning av skada

5.1 Försäkringsbolagets skyldigheter

Då en skada som anmälts omfattas av försäkringen och dess belopp överstiger försäkringens självrisk, utreder försäkringsbolaget om försäkringstagaren är skyldig att ersätta skadan samt förhandlar med den som yrkar på ersättning.

Om ersättningsbeloppet och grunderna inte är uppenbart riktiga, binder det inte försäkringsbolaget att försäkringstagaren ersätter skadan, träffar en överenskommelse om den eller godkänner ett krav.

Om försäkringsbolaget träffat en överenskommelse med den skadelidande om ersättning för skadorna och försäkringstagaren inte samtycker till överenskommelsen, är försäkringsbolaget inte längre skyldigt att ersätta kostnader som därefter förorsakas eller betala en större ersättning än bolaget skulle ha gjort på basis av ovan nämnda överenskommelse. Försäkringsbolaget är inte heller skyldigt att göra ytterligare utredningar i ärendet.

5.2 Försäkringstagarens skyldigheter

Försäkringstagaren är skyldig att

- på egen bekostnad delta i utredningen av skadan,
- att förete försäkringsbolaget alla de uppgifter, handlingar och annat material som han besitter och som är av betydelse vid utredningen av skadan,
- skaffa eller göra nödvändiga utredningar och undersökningar som försäkringstagaren till skäligen kostnader kan få tillgång till, samt
- bereda försäkringsbolaget möjlighet att medverka till en uppgörelse i godo.

VA 6 Rättegång

Om ett skadeståndsyrkande som till sina grunder hänför sig till en skada som kan ersättas ur försäkringen blir föremål för domstolsprövning, ska försäkringstagaren sedan han fått kännedom om rättegången omedelbart meddela detta till försäkringsbolaget.

Om skadeståndsyrkandet till sitt belopp och sina grunder hänför sig till en skada som kan ersättas ur försäkringen, betalar försäkringsbolaget rättegångskostnaderna under förutsättning att

- skadeanmälan gjorts innan svaromålet lämnats och
- försäkringsbolaget godkänner rättegångsombudet.

Om rättegången också hänför sig till andra ärenden, ersätter försäkringen enbart den del av kostnaderna som hänför sig till det ersättningsyrkande som omfattas av försäkringen.

Försäkringsbolaget har alltid rätt att överta skötseln av rättegången.

VA 7 Ersättningsbestämmelser

7.1 Skadestånd

Försäkringen ersätter det skadestånd som försäkringstagaren är skyldig att betala. Ersättningsbeloppet beräknas enligt de bestämmelser och den rättspraxis som gäller skadestånd. Vid uträkning av skadebeloppet beaktas bestämmelserna i mervärdesskattelagen. Skatteandelen betalas inte, om den är avdragsgill i den försäkrades eller ersättningstagarens beskattning.

Moms ersätts inte heller om den försäkrade eller ersättningstagaren har rätt till återbäring på moms.

Om flera personer är solidariskt ansvariga för samma skada, ersätter försäkringen bara den del av skadan som motsvarar försäkringstagarens andel av ersättningsskyldigheten. Om ingen annan grund finns, betalas ersättningen efter huvudtalet.

7.2 Kostnader för avvärjande av omedelbart hotande fara

Om ett försäkringsfall är omedelbart hotande eller har inträffat, är den försäkrade skyldig att se till att skadan avvärjs eller begränsas (se de allmänna avtalsvillkoren YL, punkt 6.2). Denna skyldighet begränsar sig till enbart de åtgärder med vilka man avlägsnar det omedelbara hotet om att förorsaka annan en ansvarsskada och omfattar inte ytterligare och mera omfattande åtgärder efter inträffad skada, om inte en separat överenskommelse träffas med försäkringsbolaget om sådana åtgärder. Kostnaderna för de nödvändiga åtgärderna ersätts ur försäkringen.

7.3 Utrednings- och rättegångskostnader

Försäkringen ersätter dessutom skäligen och nödvändiga kostnader för utredning av skadan, dock inte sådana utredningskostnader som förorsakas försäkringstagaren och som denne enligt försäkringsvillkoren själv är skyldig att betala eller om vilka någon separat överenskommelse inte har ingåtts med försäkringsbolaget.

Rättegångskostnader ersätts på det sätt som beskrivs i punkt 6.

7.4 Ersättnings maximibelopp

Det sammanlagda maximibelopp som betalas på basis av en skada, inklusive utrednings-, förhandlings-, ränte- och rättegångskostnader, är det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet. Avvärjningskostnaderna ersätts enligt punkt 6.2 i de allmänna avtalsvillkoren YL.

För skador som har konstaterats under en försäkringsperiod utbetalas högst dubbelt det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet.

I specialvillkoren kan avvikande försäkringsbelopp anges.

7.5 Serieskador

Skador till följd av en och samma händelse eller omständighet betraktas som en skada oberoende av om skadorna konstateras under en eller flera försäkringsperioder eller om produkterna har levererats vid olika tider. Om sådana skador konstateras under olika försäkringsperioder, anses de ha uppkommit under den försäkringsperiod under vilken den första skadan konstaterats.

7.6 Självrisiker

Vid varje skada har försäkringstagaren en i försäkringsbrevet angiven självrisk som i enlighet med villkoren dras av från det sammanlagda beloppet av skadeersättning, avvärjningskostnaderna samt utrednings-, förhandlings-, ränte- och rättegångskostnaderna.

Vid skador som förorsakats av antibiotika- eller andra läkemedelsrester i mjölk, är självrisiken 20 % av skadebeloppet, dock minst det belopp som antecknats i försäkringsbrevet.

7.7 Specialsjälvrisiker

I försäkringsbrevet eller i specialvillkoren kan finnas avvikande självrisiker.

VA 8 Premieberäkning

Om premien på grund av verksamhetens art på förhand endast kan beräknas som en förskottspremie, fastställs den slutliga premien vid försäkringsperiodens slut, varvid skillnaden mellan denna och förskottspremien omedelbart ska betalas eller återbetalas.

Om försäkringstagaren inte inom en månad lämnar de uppgifter som försäkringsbolaget har begärt för beräkning av den slutliga premien, har bolaget rätt att fastställa premien till ett belopp som det anser vara skäligt.

Instruktioner om åtgärder vid inträffad ansvarsskada

Då kännedom om en skada har erhållits eller ersättningsanspråk har företetts, ska försäkringsbolaget underrättas om skadan. Anmälan kan formuleras fritt. Huvudsaken är att anmälan görs i ett så tidigt skede som möjligt. Skadeanmälningsblanketter fås också på försäkringsbolagets kontor. I fortsättningen ska närmare uppgifter alltid lämnas försäkringsbolaget då faktorer som påverkar ärendet framkommer.

Om orsaken till skadans uppkomst och om skadan behövs så detaljerade uppgifter som möjligt, samt protokoll, utlåtanden och annat överkomligt material.

För att den produkt som är upphov till skadan ska kunna undersökas, ska vid produktansvarsskador särskild uppmärksamhet fästas vid att produkten bevaras.

För att den eller de skadelidande ska kunna kontaktas, ska namn och adress antecknas för respektive person.

Utöver dessa instruktioner vill vi påminna om punkterna 6.2, 10.2 och 10.3 i de allmänna avtalsvillkoren YL.

OI RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING

OI 1 Syftet med försäkringen

Syftet med försäkringen är att den ska ersätta den försäkrades nödvändiga och skäliga advokat- och rättegångskostnader som förorsakas av att juridisk hjälp anlitas i tvistemål, brottmål och ansökningsärenden som gäller försäkringsfall som avses i punkt 4.

Försäkringen gäller den verksamhet som anges i försäkringsbrevet.

OI 2 Försäkrade

Försäkrade är

- det företag som antecknats som försäkringstagare i försäkringsbrevet,
- personer i försäkringstagarens tjänst,
- sådana oavlönade eller tillfälliga personer som utför arbete och för vilka försäkringstagaren enligt gällande rätt har ersättningsansvar om de vållar skador,
- självständiga företagare som kan likställas med försäkringstagarens arbetstagare och för vilka försäkringstagaren enligt gällande rätt har ersättningsansvar om de vållar skador,
- en ansvarig bolagsman eller delägare i försäkringstagarföretaget när ärendet gäller en rättshandling som företas eller en förbindelse som ingås i försäkringstagarens namn, för försäkringstagarens räkning eller till förmån för försäkringstagaren eller när han har stämts inför rätta att svara solidariskt tillsammans med försäkringstagaren.

OI 3 Domstolar och försäkringens giltighetsområde

Den försäkrade kan utnyttja sin försäkring i ärenden som i Finland har tagits upp till behandling i en tingsrätt eller i ett skiljeförfarande. Om det är fråga om en tvist som biläggs utan rättegång, kan försäkringen utnyttjas i mål eller ärenden som i Finland omedelbart hade kunnat underkastas en tingsrätt för behandling.

Försäkringen ersätter inte kostnader i mål eller ärenden som behandlas av administrativa myndigheter eller specialdomstolar, till exempel av en förvaltningsdomstol, försäkringsdomstolen, arbetsdomstolen, marknadsdomstolen eller högsta förvaltningsdomstolen. Försäkringen ersätter inte heller kostnader i ärenden som behandlas av Europeiska unionens domstol.

OI 4 Försäkringsfall som ersätts

4.1 Med försäkringsfall som ersätts ur försäkringen avses

I tvistemål och ansökningsärenden avses med ett försäkringsfall uppkomsten av en tvist. En tvist har uppstått när ett yrkande som specificerats till sin grund och sitt belopp bevisligen och specificerat har bestridits till sin grund eller sitt belopp.

I brottmål avses med ett försäkringsfall

- åtal som väcks när den försäkrade är målsägande,
- åtal som en målsägande väckt eller fullföljt mot den försäkrade, när allmän åklagare beslutat att inte väcka åtal eller återkallat åtalet. Åtal har väckts när den målsägandes stämningsansökan har anlänt till tingsrättens kansli. Åtalet har fullföljts när den målsägande skriftligen har meddelat att han för talan till domstol efter det att allmän åklagare har återkallat åtalet.

Försäkringen ersätter försäkringsfall som inträffar under försäkringens giltighetstid. Om emellertid försäkringen har varit i kraft under en kortare tid än två år då ett försäkringsfall inträffar, ska också de faktorer som tvisten, yrkandet, bestridandet, meddelandet om att anställningsförhållandet avslutas, åtalet eller det misstänkta brottet baserar sig på ha uppstått under försäkringens giltighetstid.

Som försäkringens giltighetstid betraktas här den tid som denna försäkring ensam eller direkt efter och tillsammans med andra upphörda rättsskyddsförsäkringar med motsvarande innehåll fortlöpande har varit i kraft för den försäkrades del. Om försäkringstagaren när ett försäkringsfall inträffar har flera rättsskyddsförsäkringar som är i kraft, räknas emellertid bara den här försäkringens giltighetstid.

Om ersättningsområdet för försäkringen har utvidgats och utvidgningen då försäkringsfallet inträffar har varit i kraft under en kortare tid än två år, är en förutsättning för att utvidgningen

tillämpas, att de faktorer som tvisten, yrkandet, bestridandet, meddelandet om att anställningsförhållandet avslutas, åtalet eller det misstänkta brottet baserar sig på har uppstått efter det att utvidgningen har trätt i kraft. Med en utvidgning av försäkringens ersättningsområde avses en förhöjning av försäkringsbeloppet, en utvidgning av giltighetsområdet för försäkringen eller att motpartens kostnader fogas till försäkringen.

4.2 Ett försäkringsfall

Det är fråga om ett och samma försäkringsfall då

- två eller flera personer som är försäkrade genom denna försäkring står på samma sida i ett tvistemål, brottmål eller ansökningsärende, eller
- de försäkrade är parter i flera tvistemål, brottmål och ansökningsärenden som grundar sig på samma händelse, omständighet, rättshandling eller rättskränkning eller som grundar sig på samma yrkande eller på ett likadant yrkande även om detta har gjorts på andra grunder.

Ol 5 Begränsningar i samband med försäkringsfall

Försäkringen ersätter inte de kostnader som förorsakas den försäkrade i ärenden,

- 1) där det inte kan visas att yrkandet har bestridits
- 2) som hänför sig till annan än i försäkringsbrevet nämnd verksamhet
- 3) som hänför sig till överlåtelse av det försäkrade företaget, av aktier som berättigar till innehav av företaget eller av bolagsandelar i företaget, eller överlåtelse av affärsrörelsen eller del av den
- 4) som är av ringa betydelse för den försäkrade
- 5) där de som är försäkrade genom denna försäkring är motparter; försäkringen ersätter dock försäkringstagarens kostnader
- 6) där det är fråga om en fordring eller ett anspråk som har överförts på den försäkrade, om det inte då tvisten uppstår gått två år sedan fordringen eller anspråket överfördes
- 7) där det är fråga om ett åtal som allmän åklagare driver mot den försäkrade eller under det att ett sådant åtal är anhängigt, ett privaträttsligt anspråk som målsägande riktar mot den försäkrade som står åtalad
- 8) som gäller ett privaträttsligt yrkande som har framställts mot den försäkrade och som grundar sig på en gärning för vilken den försäkrade har dömts till straff eller för vilken åtal eller dom eftergetts på basis av specialbestämmelser. Försäkringen ersätter dock försäkringstagarens kostnader, om det för dennes vidkommande är fråga om arbetsgivares ersättningsansvar
- 9) som gäller ett sådant av den försäkrade framställt privaträttsligt yrkande som grundar sig på en gärning för vilken den försäkrade har dömts till straff eller för vilken åtal eller dom eftergetts på basis av specialbestämmelser
- 10) där det är fråga om en juridisk persons straffansvar
- 11) där den försäkrade är part i egenskap av ägare, innehavare eller förare av ett motorfordon eller en vattenfarkost där de kostnader som förorsakats den försäkrade ersätts ur en ansvarsförsäkring
- 12) som hänför sig till konkurs
- 13) som hänför sig till utsökning, en verkställighetstvist eller verkställighet i anslutning till utsökning
- 14) där det är fråga om ett förfarande enligt lagen om företagsreanering eller lagen om skuldsanering för privatpersoner eller om sådan frivillig skuldsanering för jordbruksidkare som avses i landsbygdsnäringslagen
- 15) där det är fråga om huruvida kostnader som förorsakas av ett försäkringsfall som har anmälts av den försäkrade helt eller delvis

ska ersättas ur rättsskyddsförsäkringen

16) som behandlas som grupptalan och den försäkrade är sökande eller medlem av gruppen

17) som hänför sig till patent eller annan immateriell rättighet.

Ol 6 Åtgärder efter inträffat försäkringsfall

6.1 Om den försäkrade vill utnyttja försäkringen, ska han anmäla detta skriftligen till försäkringsbolaget på förhand. Försäkringsbolaget ger då den försäkrade ett skriftligt ersättningsbeslut.

6.2 Den försäkrade ska anlita en advokat eller annan jurist som sitt ombud. Om den försäkrade inte anlitar något ombud eller anlitar ett ombud som inte avlagt juris kandidatexamen, juris magisterexamen eller motsvarande utländsk examen, betalas inte ersättning ur försäkringen.

6.3 Den försäkrade ska i tingsrätten i ärenden som framskridit till huvudförhandling yrka på att motparten ersätter hans advokat- och rättegångskostnader i sin helhet. Vid ett ärende som behandlas genom medling (medling vid domstol) enligt lagen om medling i tvistemål i allmänna domstolar behöver den försäkrade dock inte yrka på betalning av kostnaderna för medlingen.

Om ett av den försäkrade till motparten framfört yrkande på ersättning för rättegångskostnader genom beslut av domstol helt eller delvis förkastats, ska på yrkande av försäkringsbolaget besvär anföras över beslutet. Om den försäkrade yrkat av motparten eller avstår från sitt yrkande eller på att anföras besvär över domstolens beslut, kan den ersättning som ska betalas ur försäkringen ned sättas eller kravet på ersättning avslås. 6.4 Den försäkrade har inte rätt att på ett sätt som binder försäkringsbolaget medge beloppet av de kostnader som föranletts av skötseln av saken.

En ersättning som den försäkrade eventuellt har betalat till sitt ombud för dennes arvoden och kostnader binder inte försäkringsbolaget vid bedömningen av om rättegångskostnaderna är skäligen.

Ol 7 Ersättningsbestämmelser

7.1 Försäkringsbelopp

Det försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet utgör den högsta gränsen för försäkringsbolagets ersättningsskyldighet vid varje försäkringsfall.

7.1.1 Maximibeloppet av försäkringsgivarens ersättningsskyldighet för kostnader som uppkommit innan en huvudbehandling i en tingsrätt eller en domstolsmedling inleds och kostnader i ett mål eller ärende som har avgjorts utan rättegång är emellertid 50 % av det försäkringsbelopp som antecknats i försäkringsbrevet.

7.1.2 Om värdet av det tvistiga intresset kan uppskattas i pengar, ersätter försäkringen vid tviste- och ansökningsärenden samt då den försäkrade är målsägande i ett brottmål högst två gånger värdet av det intresse tvisten gäller. Vid uppskattning av värdet av intresset beaktas inte yrkanden på ränte- eller advokat- eller rättegångskostnader. Om föremålet för tvisten är en betalning av återkommande natur, beaktas vid uppskattningen av värdet av intresset högst ett belopp som är tio gånger det tvistiga engångsbeloppet.

7.1.3 För försäkringsfall som inträffat under en försäkringsperiod utbetalas försäkringsbeloppet totalt högst dubbelt.

7.2 Självrisk

Från de kostnader som ska ersättas avdras den självrisk som anges i försäkringsbrevet.

7.3 Kostnader som ersätts

Ur försäkringen ersätts den försäkrades nödvändiga och skäligen advokat- och rättegångskostnader för försäkringsfallet enligt följande:

7.3.1 I tvistemål och ansökningsärenden

Den försäkrades kostnader för anlitande av ombud och bevisning.

Om förutsättningen för att tvisten ska kunna hänskjutas till domstolsprövning är att någon rättshandling har företagits eller att ett beslut fattats av något organ eller vid någon förrättning, ersätts kostnaderna från och med det att ärendet har kunnat hänskjutas till behandling i tingsrätten.

Om målet eller ärendet har behandlats genom medling i domstol ersätter försäkringen också den försäkrades andel av arvudet och kostnaderna för medlarens eventuella biträde efter de tvistande parternas huvudtal.

Om tvistemålet mellan den försäkrade och den näringsidkare eller juridiska person som är motpart i ärendet har behandlats vid annan frivillig medling än medling vid domstol, ersätter försäkringen också den försäkrades andel av arvudet av kostnaderna för medlaren efter de tvistande parternas huvudtal. En förutsättning för att medlarens arvode ersätts är att medlaren är en advokat eller annan jurist.

7.3.2 Brottmål

7.3.2.1 Som målsägande

De rättegångskostnader som anlitande av ombud och bevisningen förorsakar den försäkrade, till den del det i rättegången är fråga om ett annat av den försäkrade framställt privaträttsligt anspråk på grund av brott än ett anspråk som gäller rättegångskostnader.

7.3.2.2 Svarande

De rättegångskostnader som anlitande av ombud och bevisningen förorsakar den försäkrade, om det är fråga om åtal som målsägande driver mot den försäkrade och allmän åklagare har beslutat att inte väcka åtal eller återkallat åtalet.

7.3.3 Sökande av ändring hos hovrätten och i högsta domstolen

Om sökande av ändring i hovrätten förutsätter tillstånd till handläggning eller sökande av ändring hos högsta domstolen förutsätter besvärstillstånd, ersätts kostnaderna för sökande av ändring ur försäkringen endast om tillstånd har beviljats.

Kostnader för anlitande av extraordinära rättsmedel ersätts endast om högsta domstolen godkänner klagan, återbrytande av domen eller återställer en försutten fatalietid.

7.3.4 Gemensamt intresse

Om det i saken är fråga om något väsentligen annat än den försäkrades eget intresse eller om den försäkrade i försäkringsfallet har ett gemensamt intresse att bevaka med andra som inte är försäkrade genom denna försäkring, ersätts ur försäkringen endast den del av kostnaderna som ska anses utgöra den försäkrades andel.

7.4 Ersättningsens belopp och hur det uträknas samt mervärdesskatt

De advokat- och rättegångskostnader som ska ersättas ur försäkringen fastställs enligt rättsnormerna i rättegångsbalken och i lagen om rättegångskostnader i brottmål.

Om domstolen på grund av parternas medgivande eller av någon annan orsak inte har yttrat sig om advokat- och rättegångskostnaderna i sitt beslut, eller om saken har avgjorts genom förlikning, bestäms de kostnader som ska ersättas utgående också från de kostnader som i allmänhet döms ut eller betalas i motsvarande fall. Kostnaderna ersätts dock högst upp till det kostnadsbelopp som den försäkrades motpart har ådömts att betala, såvida inte domstolen på de grunder som framgår av beslutet uttryckligen ansett att den försäkrade själv helt eller delvis ska stå för sina kostnader.

För anlitande av ombud betalas ersättning för skäligt arvode för ombudet och nödvändiga kostnader. Vid bedömningen av om arvudet och kostnaderna är skäliga beaktas värdet av det intresse tvisten gäller, ärendets svårighetsgrad och omfattning samt kvali-

teten och kvantiteten av det utförda arbetet. Det kostnadsbelopp som ersätts är dock högst den kostnadsersättning den försäkrade yrkat av motparten.

Om den försäkrade enligt mervärdesskattelagen är berättigad till avdrag för eller att ansöka om att få tillbaka den mervärdesskatt som ingår i advokatfakturan eller rättegångskostnaderna, avdras den moms som ingår i räkningen.

7.5 Kostnader som inte ersätts ur försäkringen

Försäkringen ersätter inte

- kostnader som förorsakats av åtgärder som vidtagits före försäkringsfallet eller av preliminär utredning av ett ärende eller av en sådan utredning eller skötsel av ett tvistigt ärende till följd av vilken den försäkrade avstår från sina yrkanden gentemot motparten även om detta skulle vara helt motiverat
- motpartens rättegångskostnader som enligt dom eller överenskommelse ska betalas av den försäkrade, såvida man inte särskilt har kommit överens om detta och antecknat det i försäkringsbrevet
- kostnader som förorsakas av verkställigheten av dom eller beslut
- den försäkrades tidsspillan, eget arbete, inkomst- eller förtjänstbortfall, resor eller uppehållskostnader, tilläggskostnad på grund av byte av ombud eller av ökade eller onödiga kostnader till följd av den försäkrades eget förfarande
- kostnader för inhämtande av juridiskt expertutlåtande
- kostnader för inhämtande av annat utlåtande än juridiskt expertutlåtande, om utlåtandet inte stöder de yrkanden som den försäkrade framställt i ärendet eller bestrider motpartens yrkanden
- kostnader som förorsakas av anmälan om brott, begäran om undersökning eller förundersökning av brott
- kostnader för sådana omständigheter eller sådan bevisning som domstolen inte beaktar
- kostnader som den försäkrade eller hans ombud har förorsakat genom att utebli från domstolen, genom att inte iakttä domstolens förordnanden eller genom att framföra ett påstående som de har vetat eller borde ha vetat vara grundlöst, eller genom att annars uppsåtligen eller av oaktsamhet förlänga rättegången
- kostnader för en rättegång som den försäkrade eller hans ombud har inlett utan att motparten har gett anledning till det, eller för en onödig rättegång som den försäkrade eller hans ombud annars uppsåtligen eller av oaktsamhet har föranlett
- skiljemännens arvoden och kostnader.

7.6 Andra bestämmelser i anslutning till ersättningen

7.6.1 Försäkringsbolaget betalar ut ersättningar för den försäkrades advokat- och rättegångskostnader då domstolens beslut har vunnit laga kraft eller då förlikning har ingåtts.

7.6.2 Om den försäkrade enligt mervärdesskattelagen är berättigad att dra av den skatt som ingår i advokatfakturan, betalar försäkringsbolaget till den försäkrade ersättning för advokat- och rättegångskostnaderna mot den faktura som den försäkrade har betalt.

7.6.3 En kostnadsersättning som den försäkrades motpart har ådömts eller förbundit sig att betala den försäkrade ska betraktas som en minskning av försäkringsbolagets ersättningsskyldighet, om denna kostnadsersättning har kunnat inkasseras hos den betalningsskyldige.

7.6.4 Om motparten har dömts eller förbundit sig att betala den försäkrade sådan kostnadsersättning som är obetald när ersättning betalas ur försäkringen, är den försäkrade skyldig att på försäkringsbolaget överföra sin rätt till kostnadsersättningen intill det ersättningsbelopp som bolaget har betalt.

Om den försäkrade har varit tvungen att själv betala en del av sina kostnader på grund av att dessa överstiger den maximiersättning som anges i punkt 7.1, är den försäkrade skyldig att på försäkringsbolaget överföra den del av motpartens kostnadsersättning som överstiger den andel som den försäkrade själv har betalat.

7.6.5 Om en kostnadsersättning som den försäkrades motpart har ådömts eller förbundit sig att betala har betalats till den försäkrade eller om den försäkrade annars har kunnat räkna sig den till godo, ska den försäkrade återbetala kostnadsersättningen till försäkringsbolaget jämte ränta intill det belopp som utbetalats ur försäkringen.

7.7 Ersättning för motpartens rättegångskostnader

Ur försäkringen ersätts rättegångskostnader som den försäkrade dömts att betala, ifall detta överenskommit separat och antecknats i försäkringsbrevet.

Ersättningen för rättegångskostnader som den försäkrade dömts att betala kan uppgå till högst hälften av ersättningsbeloppet och vid ärenden som avses i punkt 7.1.3 i villkoren högst samma belopp som den försäkrades egna ersättningsgilla advokat- och rättegångskostnader kan uppgå till.

Ur försäkringen ersätts motpartens nödvändiga och skäliga advokat- och rättegångskostnader som den försäkrade dömts att betala i ett ärende, där de advokat- och rättegångskostnader som förorsakats den försäkrade ersätts ur denna rättsskyddsförsäkring.

7.8 Kostnader som inte ersätts ur försäkringen

Försäkringen ersätter inte motpartens kostnader,

- om domen baserar sig på en överenskommelse om kostnaderna eller
- som har förorsakats motparten till följd av att den försäkrade eller dennes ombud har förfarit på ett sätt som ökat kostnaderna eller förorsakat onödiga kostnader.

Om domen baserar sig på ett belopp vars riktighet den försäkrade medgivit, har försäkringsbolaget rätt att fastställa de advokat- och rättegångskostnader som ska ersättas ur försäkringen enligt de rättsnormer i rättegångsbalken och lagen om rättegång i brottmål som gäller rättegångskostnader.

TE MERSKYDDSFÖRSÄKRING FÖR PRODUKTIONSDJUR

1 TE Syftet med försäkringen

OP Försäkring Ab (nedan försäkringsbolaget) förbinder sig att enligt dessa villkor och de allmänna avtalsvillkoren (YL) ersätta nedan i punkt 2.3 (Djurskydd) och 3.3 (Katastrofförsäkring för djur) nämnda skador.

2 TE Djurskydd

Denna merskyddsförsäkring ingår i försäkringen om en anteckning om detta har gjorts i försäkringsbrevet och objektet har en ikraftvarande sakförsäkring. Djuren kan antingen försäkras enligt deras slaktvärde eller enligt deras verkliga värde.

2.1 Försäkringsobjekt

Försäkringsobjekt är den i försäkringsbrevet nämnda nötboskapsgruppen, vars djurantal har antecknats i försäkringsbrevet. Ett nötkreatur är försäkringsobjekt när det har uppnått en månads ålder.

2.2 Giltighetsområde

Försäkringen gäller på den i försäkringsbrevet nämnda gårdens område och utanför gården när djuret tillfälligt har flyttats eller flyttas till en annan plats i Finland.

2.3 Skador som ersätts

2.3.1 Förlust av ett djur

Försäkringen ersätter skadan då

- ett försäkrat djur dör till följd av sjukdom eller skada
- ett försäkrat djur på veterinärordination måste nödslaktas
- ett försäkrat djur försvinner
- en kropp av ett nötkreatur eller en del av en kropp av ett nötkreatur kasseras vid en köttkontroll.

Som nödslakt betraktas slakt som utförs på veterinärordination enligt lagen om djurskydd och förordningen om djurskydd, då djuret är i ett sådant tillstånd att det vore uppenbar grymhet att hålla det vid liv.

2.3.2 Övriga kostnader

Försäkringen ersätter mot kvitto, direkta kostnader som hänför sig till nödslakt på gården eller i ett slakteri på ordination av en veterinär till den del som det är fråga om ett försäkringsfall som ersätts ur denna försäkring.

Dessutom ersätter försäkringen kostnader som förorsakas av lagstadgad insamling och destruktion av kroppar efter döda eller nödslaktade djur. Försäkringen ersätter inte tilläggsavgift för kadaver av dålig kvalitet eller kadaver som är förskämda.

Arvodet för veterinärutlåtandet som gäller utredningen av försäkringsfallet ersätts enligt räkning. Dessutom betalas lösen för anmälan av brott.

2.4 Skador som inte ersätts

Försäkringen ersätter inte

- skada förorsakad av salmonella
- en kropp eller en del av en kropp om den har kasserats eller om det avräkningspris som betalats för djuret har minskats på grund av att salmonella upptäckts vid en på slakteriet utförd köttkontroll,
- slakt av djur till följd av ett lynnesfel,
- slakt av djur till följd av ekonomiska orsaker,
- slakt av ett djur på basis av saneringsplan utarbetad av myndighet i syfte att undvika spridning av en smittosam sjukdom,
- skador förorsakade av isens eller snöns tyngd eller förskjutningar i dessa,
- skada till den del ersättning betalas ur en annan försäkring, med stöd av lagen om djursjukdomar eller av någon annan orsak ur allmänna medel,
- skada när ett olycksfall har inträffat eller en sjukdom med dödlig utgång brutit ut innan djuret har fyllt en månad, och inte heller,
- transportkostnader i annat fall än enligt punkt 2.3.2.,
- förlust av understöd.

2.5 Ersättningsbestämmelser

2.5.1 Förlust av djur, vid försäkring med skydd enligt slaktvärde

Vid förlust av djur är ersättningsgrunden djurets slaktvärde minskat med det pris som har betalats för köttet. Slaktvärdet räknas ut enligt djurets slaktvikt och det verkliga likvidpriset vid skadetidpunkten.

Slakteriets likvidavräkning anger slaktvikten av ett djur som har levererats till slakteriet. I andra fall beräknas slaktvikten utgående från den levande vikt som veterinären har fastställt. Om likvidavräkningen från slakteriet eller viktbestämning av veterinär inte finns att tillgå, används nedanstående slaktviktstabell A för mjölkko, kviga och kokalv och slaktviktstabell B för tjurkalv och köttboskap.

Slaktviktstabell för nötboskap

Tabell A: Mjölkkor och tjurar av mjölkras

Med mjölkkor avses mjölkkor, kvigor och kokalvar

Ålder mån	Kor, kg	30,16666666
1	20	30
2	31	47
3	43	65
4	54	82
5	66	100
6	77	117
7	88	134
8	100	152
9	111	169
10	123	187
11	134	204
12	145	221
13	157	239
14	168	256
15	180	274
16	191	291
17	202	308
18	214	326
19	225	343
20	237	361
21	248	378
22	259	395
23	271	413
24 och över	280	430

Tabell B: Köttboskap enligt ras

Raser i punkt I: Aberdeen angus, hereford ja korsningar av mjölkras

Raser i punkt II: Charolais, Simmental, Limousine och korsningar av köttbas

Ålder mån	I		II	
	Tjurar, kg	Kor, kg	Tjurar, kg	Kor, kg
1	30	30	34	32
2	51	40	57	43
3	72	50	79	54
4	93	61	102	66
5	114	74	124	80
6	135	88	147	93
7	156	101	169	106
8	177	117	192	122
9	198	131	214	138
10	219	147	237	154
11	240	161	259	170
12	261	177	282	186
13	282	191	304	20
14	303	207	327	218
15	324	221	349	233
16	345	236	372	250
17	366	251	394	266
18	387	266	417	283
19	408	281	439	299
20	429	296	462	316
21	450	310	484	332
22	471	323	507	349
23	492	335	529	365
24	513	346	552	382
över 24	534	356	575	398

2.5.2 Förlust av djur, vid försäkring med skydd enligt verkligt värde

Vid förlust av djur är ersättningsgrunden djurets verkliga värde. Med verkligt värde avses det penningbelopp som försäkringstagaren skulle ha erhållit för ett djur strax innan försäkringsfallet inträffade.

TE 3 Katastrofförsäkring för djur

3.1 Försäkringsobjekt

Försäkringsobjekt är följande i försäkringsbrevet nämnda djur specificerade enligt djurart och antal på följande sätt:

3.1.1 Svin

- sugor jämte grisar (grisar som inte har avvänjts)
- sugor, galtar och unga avelssvin
- en uppfödningssvingård eller kombinerad svingård alla köttvin som väger minst 25 kg (avvänjda grisar)
- grisar som väger mindre än 25 kg
- avelssvin

3.1.2 Fjäderfä

- produktionshöns
- avelshöns
- gödkycklingar
- kycklingar som är minst ett dygn gamla
- kalkoner

- ankor och gäss
- kalkon, ank- och gåsungar
- avelsfjäderfä

3.1.3 Får och getter

- gumsar och tackor
- lamm
- bockar och getter
- killingar
- avelsfår och avelsgetter

3.1.4 Nötkreatur

- mjölkkor; minst 22 mån
- ungnöt; 1-21 mån
- köttnöt; minst 16 mån
- köttnöt; 1-15 mån
- avelsnötkreatur

3.1.5 Pälsdjur, minst tre veckor

- blåräv
- silverräv
- mink
- Sjubbb

3.2 Försäkringens giltighetsområde

Försäringen gäller på det försäkringsställe som antecknats i försäkringsbrevet och tillfälligt på andra ställen på gårdens områden.

3.3 Skador som ersätts

3.3.1 Katastrofskada

Försäringen ersätter en katastrofskada, om samma försäkringsfall inom 14 dygn lett till förlust av flera djur till följd av död, nödslakt, försvinnande eller kassering vid köttkontroll.

Som nödslakt betraktas slakt eller annan avlivning som utförs på veterinärordination enligt gällande lag om djurskydd och förordning om djurskydd, då djuret är i ett sådant tillstånd att det vore uppenbar grymhet att hålla det vid liv.

Som en katastrofskada som gäller pälsdjur ersätts endast en händelse då djur har dött eller avlivats av djurskyddsskäl på grund av smittsamma sjukdomar.

Friska djur som slaktats under den ovan nämnda fjortondygnsperioden i avsikt att förhindra att en sjukdom sprider sig, eller djur som har dött av annan orsak än den händelse som förorsakade katastrofskadan, beaktas inte vid fastställandet av den ersättningsgilla skadan.

En katastrofskada ersätts enligt den försäkrade djurarten på följande sätt:

Svin

En katastrofskada som gäller svin ersätts, om förlusten av svin är minst 3 % av antalet beräknat enligt djurgruppen, dock minst tre djur. En sugga, galt och ett ungt avelssvin samt ett köttsvin anses vid fastställandet av skadan motsvara en svinplats. En sugga, galt eller ett ungt avelssvin motsvaras av 10 grisar som väger under 25 kg. Dödfödda grisar, eller grisar som är under två veckor gamla eller som suggan har trampat ihjäl, beaktas inte då skadan fastställs. Om djur dör i fler än en djurgrupp, ska från en djurgrupp över 3 % av djuren gå förlorade. Då ersätts också djur som gått förlorade i andra djurgrupper.

Fjäderfä

En katastrofskada som gäller fjäderfä ersätts, om förlusten av fjäderfän är minst 10 % av det totala antalet djur (per avdelning i varje byggnad), dock minst:

- 100 hönor
- 100 moderdjur av gödkycklingar
- 1 000 gödkycklingar
- 50 moderdjur av kalkoner eller blivande moderdjur av kalkoner
- 150 slaktkalkoner

Får och getter

En katastrofskada som gäller får och getter ersätts, om förlusten av det totala antalet får och getter är minst 3 % av antalet beräknat enligt djurgruppen, dock minst tre djur. Djuren ska vara över en månad gamla.

Nötkreatur

En katastrofskada som gäller nötkreatur ersätts, om förlusten av nötkreatur är minst 3 % räknat på det totala antalet djur i den försäkrade djurgruppen, dock minst 2 djur. Djuren ska vara över en månad gamla.

Om djur dör i fler än en djurgrupp, ska åtminstone av en djurgrupp över 3 % av djuren gå förlorade. Då ersätts också djur som gått förlorade i andra djurgrupper.

Pälsdjur

Som en katastrofskada som gäller pälsdjur ersätts en händelse då djur har dött eller avlivats av djurskyddsskäl på grund av samma smittsamma sjukdom:

En katastrofskada som gäller pälsdjur ersätts, om förlusten av det totala antalet försäkrade djur är minst 1 %, dock minst:

- 10 blårävar
- 10 silverrävar
- 20 minkar
- 10 sjubbar

Om djur dör i fler än en djurgrupp, ska åtminstone av en djurgrupp över ett minimiantal av djuren gå förlorade.

3.3.2 Övriga kostnader

Försäringen ersätter mot kvitto, direkta kostnader som hänförs till nödslakt på gården eller i ett slakteri på ordination av en veterinär till den del som det är fråga om ett försäkringsfall som ersätts ur denna försäkring.

Dessutom ersätter försäringen kostnader som förorsakas av lagstadgad insamling och destruktion av kroppar efter döda eller nödslaktade djur. Försäringen ersätter inte tilläggsavgift för kadaver av dålig kvalitet eller kadaver som är förskämda.

Arvodet för veterinärutlåtandet som gäller utredningen av försäkringsfallet ersätts enligt räkning. Dessutom betalas lösen för anmälan av brott.

3.4 Skador som inte ersätts

Försäringen ersätter inte

- skada förorsakad av salmonella, en kropp eller en del av en kropp om den har kasserats eller om det avräkningspris som betalats för djuret har minskats på grund av att salmonella upptäckts vid en på slakteriet utförd köttkontroll
- slakt av djur till följd av ett lynnesfel
- slakt av djur till följd av ekonomiska orsaker
- slakt av ett djur på basis av en saneringsplan utarbetad av myndighet i syfte att undvika spridning av en smittsam sjukdom
- skador förorsakade av isens eller snöns tyngd eller förskjutningar i dessa
- skada till den del ersättning betalas ur en annan försäkring, med stöd av lagen om djursjukdomar eller av någon annan orsak ur allmänna medel
- skada förorsakad av foderpreparat på andra än pälsdjur
- produktionsunderstöd eller produktionspremie

- skada som inträffar vid lastning, transport och lossning som inte sker på försäkringstagarens risk,
- skada till följd av att ett djur dött eller nödslaktats, om sjukdomen har börjat eller olycksfallet har inträffat innan djuret kommit till gården
- transportkostnader i annat fall än enligt punkt 3.3.2
- kostnader för sjukdomssanering
- förlust av understöd
- skada på pälssdjur förorsakad av plasmacytos ersätts endast om djuren testats för plasmacytos innan försäkringen trätt i kraft och farmen har befunnits vara fri från plasmacytos
- skada på pälssdjur förorsakad av valpsjuka ersätts tidigast sex veckor efter den dag då hela djurbeståndet på farmen har vaccinerats mot valpsjuka
- förlust av pälssdjur som förorsakats av bakterien botulinum ersätts endast om djuren har vaccinerats mot sjukdom förorsakad av bakterien botulinum innan sjukdomen (botulism) brutit ut under försäkringsperioden i fråga.

3.5 Ersättningsbestämmelser

3.5.1 Förlust av ett djur

Ersättningsgrunden är djurets verkliga värde eller slaktvärde enligt det som har bestämts för respektive djurgrupp.

Med djurets verkliga värde avses det belopp som djuret hade inbringat om det hade sålts omedelbart före försäkringsfallet.

Med slaktvärde avses det belopp som djurkroppen skulle ha inbringat efter normal slakt uträknat enligt djurets slaktvikt och det verkliga likvidpriset vid tiden för skadefallet. Slakteriets likvidavräkning anger slaktvikten av ett djur som har levererats till slakteriet. I andra fall beräknas slaktvikten utgående från den levande vikt som veterinären har fastställt.

3.5.2 Ersättning för svin

Skadebeloppet för köttsvin beräknas så att man från djurens slaktvärde drar av det pris som köttet har inbringat. Om ett köttsvin inte har levererats till slakteriet, tillämpas vid fastställandet av slaktvikten vikttabellen nedan. Skadebeloppen för övriga svin beräknas så att man från djurens verkliga värde drar av det pris som köttet har inbringat.

Tabellen baserar sig på att djurets levande vikt ökar med cirka 900 gram per dygn och att slaktvikten i genomsnitt är 74 % av den levande vikten. I tabellen anges veckorna från uppfödningstarten och den genomsnittliga slaktvikten i kg som ligger som grund för ersättningen.

Vikttabell för köttsvin

vecka	kg
2	23
3	27
4	32
5	37
6	42
7	47
8	53
9	58
10	64
11	69
12	74
13	79
14	83
15	88

3.5.3 Ersättning för fjäderfä

Skadebeloppet för gödkycklingar beräknas så att man från djurens slaktvärde drar av det pris som köttet har inbringat.

Skadebeloppet för övrigt fjäderfä beräknas så att man från djurens verkliga värde drar av det pris som köttet har inbringat.

3.5.4 Ersättning för får och getter

Skadebeloppet för får och getter beräknas så att man från djurens verkliga värde drar av det pris som köttet har inbringat.

3.5.5 Ersättning för nötkreatur

Skadebeloppet för nötkreatur beräknas så att man från djurens verkliga värde drar av det pris som köttet har inbringat.

3.5.6 Ersättning för pälssdjur

Ersättning för pälssdjur fastställs med hjälp av en ersättningstabell som finns i punkt 7.6 i sakförsäkringen i dessa villkor.

Från ersättningen dras av det pris som fås då skinnen säljs.

Ersättning betalas högst 500 000 euro för samma skadefall. I ersättning betalas högst en miljon euro under samma försäkringsperiod.

3.5.7 Övriga kostnader

Utöver förlusten av ett djur ersätts de kostnader som anges i punkt 3.3.2.

TE 4 Andra bestämmelser om merskyddsförsäkringen för produktionsdjur

4.1 Självrisk

Försäkringstagaren har vid varje försäkringsfall en i försäkringsbrevet antecknad självrisk av skadebeloppet. I fråga om pälssdjur är försäkringstagarens självrisk 15 % av skadebeloppet, dock minst 1 000 euro eller ett större självriskbelopp som anges i försäkringsbrevet.

4.2 Nedsatt ersättning på grund av felaktiga eller bristfälliga uppgifter

Om antalet försäkrade djur är mindre än det faktiska antalet, ersätts efter avdrag av självrisken bara en så stor del av skadebeloppet som motsvarar förhållandet mellan det i försäkringsbrevet antecknade antalet djur och det faktiska antalet djur i djurgruppen. Beträffande svingårdar nedsätts ersättningen enligt förhållandet mellan det anmälda och det faktiska antalet svinplatser.

4.3 Handlingar som ska lämnas till bolaget

Till skadeanmälan ska fogas ett veterinärutlåtande som anger orsaken till att djuret har dött eller avlivats, eller som visar att det har varit nödvändigt att avliva djuret. Till bolaget ska också lämnas slakteriets avräkning, om den finns att tillgå. Då ersättning söks på grund av att ett djur har försvunnit, ska till bolaget lämnas en av polisen utfärdad kopia av polisanmälan.

4.4 Mervärdesskatt

På försäkringen tillämpas bestämmelserna om mervärdesskatt i punkt ES 7.4.10 i ersättningsbestämmelserna för sakförsäkring.

TE 5 Säkerhetsföreskrifter

5.1 Säkerhetsföreskrifternas betydelse

Försäkringstagaren ska iaktta de säkerhetsföreskrifter som anges i försäkringsbrevet samt säkerhetsföreskrifterna nedan (se punkt 6.1 i de allmänna avtalsvillkoren).

5.2 Skydd och behandling av djur

Om ett försäkrat djur skadar sig, insjuknar eller blir slött och magrar utan att visa egentliga tecken på sjukdom, ska försäkringstagaren genast konsultera och vid behov kalla på veterinär.

Om djuret insjuknar eller skadas, ska det vårdas oavbrutet tills det är friskt.

Veterinärens föreskrifter och instruktioner ska efterföljas.

Ett djur får inte lida brist på nödvändig skötsel, näring eller vila. Ändringar i utfodringen ska ske stegvis och ett djur får inte ges för mycket foder.

Ventilationssystemen i produktionsbyggnader ska vara byggda enligt myndigheternas byggföreskrifter och bygganvisningar.

Samtliga ventilationsfläktar får inte anslutas till en enda säkringsgrupp.

Ett djurstall ska ha en tillräcklig luftvolym samt en effektiv och riktigt dimensionerad luftväxling. Dessutom ska djurstallet ha fönster, dörrar eller andra luckor som kan öppnas och som i nödfall kan sörja för ventilationen.

Tillförseln av elström ska säkerställas genom ett tillräckligt effektivt reservkraftaggregat. Reservkraftaggregatet ska dimensioneras så att det tillgodoser det normala energibehovet i bruksutrymmet.

Bekämpning av smittsamma sjukdomar

Föreningen för bekämpning av Djursjukdomar rf:s (FBD) anvisningar för hantering av smittorisker ska iakttagas.

Vaccinering av fjäderfä

Fjäderfä ska vaccineras enligt de anvisningar som Livsmedelsverket (EVIRA) har givit.

Veterinärföreskrifter

De föreskrifter som veterinär eller veterinärmyndighet ger om bekämpning av smittsamma djursjukdomar ska följas.

5.3 Skydd av uppfödningshus för fjäderfä

5.3.1 Jour och reservdelar

Under produktionsperioden ska kontinuerlig jour organiseras så att nödvändiga räddningsåtgärder omedelbart kan vidtas när fara hotar. Sedvanlig reservutrustning, reservdelar och en skälig mängd reparations- och skyddsmaterial ska finnas till hands i omedelbar närhet av försäkringsstället.

5.3.2 Övervakning av eltilförseln

Larmanläggningen ska automatiskt slå larm om störningar uppstår i tillförseln av elström. I ett trefasssystem ska spänningen i varje fas övervakas för sig. Fläktarna ska starta automatiskt efter ett spänningsavbrott.

5.3.3 Temperaturmätning

Både minimi- och maximitemperaturen i djurens vistelseutrymmen ska övervakas och larmen ska gå direkt till en kontinuerlig jour. Temperaturövervakningen ska genomföras med ett system som är oberoende av ventilation eller kylanläggningar eller säkerställas på annat sätt. De givare och ledare som används vid mätningarna ska vara viloströmsövervakade. Tillförseln av ström ska säkerställas genom batterier av tillräcklig effekt.

5.3.4 Ventilation

Samtliga ventilationsfläktar får inte anslutas till en enda säkringsgrupp.

5.3.5 Reservkraftaggregat

Tillförseln av elström ska säkerställas genom ett tillräckligt effektivt reservkraftaggregat. Reservkraftaggregatet ska dimensioneras så att det tillgodoser det normala energibehovet i bruksutrymmet.

5.3.6 Omgångsuppfödning

Ett villkor för att en katastrofförsäkring ska beviljas är att man vid fjäderfäskötseln följer principen om omgångsuppfödning (alla ska ut innan nya kommer in). Ett uppfödningshus för fjäderfä ska desinficeras mellan varje uppfödningsomgång i enlighet med de anvisningar som livsmedelsindustrin eller Föreningen för bekämpning av djursjukdomar givit.

5.3.7 Inspektion och testning

De anläggningar som beskrivs i punkterna ovan inspekteras på det sätt som försäkringsbolaget har godkänt innan försäkringen meddelas eller efter det anläggningarna har förnyats eller utvidgats. När anläggningarna förnyas eller utvidgas ska bolaget meddelas så snart arbetet är slutfört. Larm- och reservkraftmaskinerna ska testas minst en gång i månaden. En journal ska föras över testningen.

5.4 Säkerhetsföreskrifter för pälsdjur

5.4.1 Skydd mot sjukdomar

Veterinärens föreskrifter om vaccination och smittsanering ska efterföljas.

Besök av gäster på farmen ska begränsas till nödvändiga besök. Besök ska i synnerhet undvikas på områden där man känner till att det förekommer smittsamma djursjukdomar. Besökare ska bära skyddskläder, skoskydd eller skodon

Djur som köpts ska hållas i karantän innan de kommer till farmen.

Djur som inte hör till farmen och obehöriga personer ska hindras från att röra sig på farmens område. Försäkrade djur ska hållas i pälsdjurshall eller i ett skyddat skugghus, eller så ska pälsfarmen vara inhägnad. Man ska undvika att flytta djuren under en epidemi.

I samband med schaktningsarbete ska ytan på det uppgrävda stället kalkas för att förhindra plasmacytos från att spridas.

5.4.2 Certifiering

Farmen ska ha ett gällande certifikat från Finlands Pälsdjursuppfödarens Förbund. Farmen ska alltid uppfylla kriterierna för certifiering.

5.5 Övriga säkerhetsföreskrifter

I övrigt tillämpas säkerhetsföreskrifterna för sakförsäkringar ES 6.

FÖRSÄKRING FÖR PÄLSDJURS AVELSVÄRDE

Denna merskyddsförsäkring ingår i försäkringen om en anteckning om detta har gjorts i försäkringsbrevet och pälsfarmen har en ikraftvarande Försäkring för lantbruksproduktion i OP.

1 Syftet med försäkringen

OP Försäkring Ab (nedan försäkringsbolaget) förbinder sig att enligt dessa villkor och de allmänna avtalsvillkoren (YL) ersätta de direkta sakskador och övriga särskilt nämnda kostnader som förorsakats av skadorna i punkt 4 på den i försäkringsbrevet nämnda pälsfarmens egendom.

2 Försäkringsobjekt

Försäkringsobjekt är de i försäkringsbrevet nämnda pälsdjuren.

3 Giltighetsområde

Försäkringen gäller i Finland.

4 Skador som ersätts

4.1 Skydd enligt lantbruksförsäkringen

Försäkringen ersätter de i försäkringsvillkoren YH11 (4.1 Skydd enligt lantbruksförsäkring) nämnda skadorna på avelsdjur.

4.2 Skadegörelse i syfte att nedsätta avelsvärdet hos pälsdjur

Försäkringen ersätter skada som förorsakats av sådan avsiktlig skadegörelse på försäkrade pälsdjur som leder till att deras avelsvärde minskas eller går helt förlorat.

Med skadegörelse avses ofog i form av

- frisläppning av djur ur deras burar eller
- att avelskorten avlägsnas från sina platser, utplånas eller förstörs.

4.3 Skadegörelse i form av nedsättning av skinnens värde

Försäkringen ersätter skada, som har förorsakats av sådan avsiktlig och med ofog gjord skadegörelse genom att ändra utseende och kvalitet på pälsdjurs päls som resulterar i att skinnens värde har minskats eller förlorats helt. Försäkringen inkluderar också hannar och ungar då avelsdjuren är försäkrade.

5 Värderings- och ersättningsbestämmelser

5.1 Försäkringsbelopp

Egendomen är försäkrad till ett överenskommet, i försäkringsbrevet för varje egendomsdel antecknat försäkringsbelopp, som utgör den övre gränsen för ersättningen vid inträffad skada.

Försäkringsbeloppet är beräkningsgrund för försäkringspremien och utgör övre gränsen för ersättningen, men utgör däremot inte grund för skadans belopp eller värderingen av skadan.

Försäkringsbelopp är, om inte annat överenskommits:

5.1.1 Avelsdjurens förädlingsvärde

Försäkringsbelopp är djurens förädlingsvärde som första risk för försäkring.

5.1.2 Skinnens värde

Värdet på alla pälsdjurs skinn på farmen ingår i försäkringsbeloppet för avelsdjuren.

5.2 Ersättnings belopp

5.2.1 Förlust av avelsdjurens förädlingsvärde

Försäkringen ersätter förlust av avelsdjurs förädlingsvärde. Avelsdjurets värde uppskattas skilt för varje enskilt djur utgående från medelpriset för avelsdjurens dagsvärde vid skadetidpunkten. Ersättningen minskas med det pris som fått för djurets skinn.

5.2.2 Skinnens värde

Försäkringen ersätter skinnens värdeminskning. Ersättningsbeloppet för skinnen fås när man minskar jämförelsepriset med det pris som fått för skinnen.

Som jämförelsepris används innevarande skördeperiods (efter maj och juni månads pälsauktioner erhållna) medelförsäljningspris per djurart.

Ifall producentvisa priser inte kan fås, bestäms priset utgående från de sålda skinnens medelpris per djurart som uppnåtts under Turkistuoottajat Oy:s auktioner under skördeperioden.

Ersättningen utbetalas i två poster. Först erläggs 60 % av jämförelsepriset minskat med skinnens uppskattade medelförsäljningspris. När skördeperioden är slut jämförs det uppnådda medelförsäljningspriset per djurart med den redan utbetalade ersättningen, och därefter erläggs slutdelen av ersättningen.

5.2.3 Extra foderkostnader

Ifall avpälningen flyttas till nästa tillväxtperiod ersätts även extra foderkostnader. Ersättningen för de extra foderkostnaderna erläggs efter tillväxtperioden, när pälsningen har gjorts.

5.3 Självrisk

Försäkringstagaren har en i försäkringsbrevet antecknad självrisk vid varje skadefall.

5.4 Mervärdesskatt

På försäkringen tillämpas bestämmelserna om mervärdesskatt i punkt ES 7.4.10 i ersättningsbestämmelserna för sakförsäkring.

6 Säkerhetsföreskrifter

Försäkringstagaren ska iaktta de säkerhetsföreskrifter som anges i försäkringsbrevet samt säkerhetsföreskrifterna nedan:

6.1 Pälsdjursfarmen bör inhägnas

Man bör hindra pälsdjuren från att rymma genom att hålla djuren i pälsdjurshall eller i ett skyddat skugghus, eller så att pälsdjursfarmen är omgärdad med ett rymningssäkert stängsel.

6.2 Pälsdjursfarmens inbrottsskydd

Pälsdjursfarmen bör skyddas mot inbrott och stöld i enlighet med skydds-föreskrifter om stöld och inbrott S850.

7 Ersättningar som betalas från annat håll

Försäkringen ersätter inte heller skador till den del som för samma försäkringsfall utbetalas ersättning på basis av någon annan försäkring, eller från offentliga medel eller medel från företag eller sammanslutning.

ALLMÄNNA AVTALSVILLKOR

YL 1 Vissa centrala begrepp

Försäkringstagare är den som ingått ett försäkringsavtal med OP Försäkring Ab eller med A-Försäkring Ab (nedan försäkringsbolaget).

I dessa villkor används benämningen försäkringsbolaget för försäkringsgivaren.

Den försäkrade är den till förmån för vilken en skadeförsäkring gäller.

En konsument är en person som skaffar en konsumtionsnyttighet huvudsakligen för annat ändamål än för den näringsverksamhet som han bedriver.

En försäkringstagare jämställd med en konsument är en sådan fysisk eller juridisk person som, med beaktande av arten och omfattningen av näringsverksamheten eller annan verksamhet samt förhållandena i övrigt, i egenskap av försäkringsgivarens avtalspart ska jämföras med en konsument.

Försäkringsperiod är den för försäkringen avtalade giltighetstiden, vilken antecknats i försäkringsbrevet. Ett fortgående försäkringsavtal fortsätter en avtalad försäkringsperiod i sänder, om inte någondera avtalsparten säger upp avtalet.

Säkerhetsföreskrifter innebär en i försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren eller i övrigt skriftligen ålagd skyldighet att följa anvisningar som syftar till att förhindra eller begränsa uppkomsten av en skada eller föreskrift om att den som nyttjar eller sköter försäkringsobjektet ska ha en viss kompetens.

Ett begränsande villkor är ett villkor eller en bestämmelse som ingår i försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren eller i något annat skriftligt avtal och som anger vilka skador som inte omfattas av försäkringen eller som begränsar försäkringsskyddet.

YL 2 Information som ska lämnas innan försäkringsavtalet ingås

2.1 Försäkringsbolagets informationsplikt

Innan ett försäkringsavtal ingås ska försäkringsbolaget ge försäkringssökanden den information som behövs för bedömning av försäkringsbehovet och för val av försäkring, såsom information om försäkringsbolagets egna försäkringsformer, premier och försäkringsvillkor. När informationen lämnas ska försäkringssökanden också göras uppmärksam på väsentliga begränsningar i försäkringsskyddet.

Vid distansförsäljning av försäkringar ska konsumenter dessutom ges den förhandsinformation som avses i 6 a kap. i konsumentskyddslagen. Med distansförsäljning avses bl.a. försäljning av försäkringar per telefon eller via nätet.

2.1.1 Åsidosättande av försäkringsbolagets informationsplikt

2.1.1.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Om försäkringsbolaget eller dess representant vid marknadsföringen av en försäkring har givit försäkringstagaren bristfälliga, felaktiga eller vilseledande uppgifter, ska försäkringsbolaget efter det att felet upptäckts utan dröjsmål rätta de felaktiga uppgifterna. Försäkringsavtalet anses gälla med den rättade informationen från och med den tidpunkt då försäkringstagaren meddelades om rätelsen.

2.1.1.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämställs med konsumenter

Om försäkringsbolaget eller dess representant vid marknadsföringen av en försäkring har underlåtit att ge försäkringstagaren behövlig information om försäkringen, eller har gett försäkringstagaren felaktiga eller vilseledande uppgifter, anses försäkringsavtalet gälla med det innehåll som försäkringstagaren har haft skäl att sluta sig till utgående från den information han fått.

2.2 Försäkringstagarens och den försäkrades upplysningsplikt

2.2.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Med försäkringstagaren avses här även den försäkrade och en representant för försäkringstagaren eller för den försäkrade.

Försäkringstagaren ska innan försäkringen meddelas ge korrekta och fullständiga svar på försäkringsbolagets frågor och även uppge sådana andra uppgifter som försäkringstagaren har förstått eller borde ha förstått att är av betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar. Försäkringstagaren och den försäkrade ska dessutom under försäkringsperioden utan obefogat dröjsmål korrigera upplysningar som de lämnat försäkringsbolaget och som de därefter har konstaterat vara oriktiga eller bristfälliga.

2.2.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämställs med konsumenter

Försäkringstagaren och den försäkrade ska innan försäkringen beviljas ge korrekta och fullständiga svar på försäkringsbolagets frågor, vilka kan ha betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar. Försäkringstagaren och den försäkrade ska dessutom under försäkringsperioden utan obefogat dröjsmål korrigera upplysningar som de lämnat försäkringsbolaget och som de konstaterat vara oriktiga eller bristfälliga.

2.3 Åsidosättande av upplysningsplikten

2.3.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Med försäkringstagaren avses i denna punkt även den försäkrade och en representant för försäkringstagaren eller för den försäkrade.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade vid uppfyllandet av sin upplysningsplikt har förfarit svikligt, är försäkringsavtalet inte

bindande för försäkringsbolaget. Försäkringsbolaget har rätt att behålla de betalda premierna också om försäkringen förfaller.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligt eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har åsidosatt sin upplysningsplikt, kan ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås. Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas vilken betydelse den omständighet, som den av försäkringstagaren eller den försäkrade lämnade oriktiga eller bristfälliga uppgiften gällt, har haft för uppkomsten av skadan. Därtill ska beaktas försäkringstagarens och den försäkrades eventuella uppsåt eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mellan den avtalade premien och premien beräknad enligt riktiga och fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning nedsätts. Mindre avvikelser mellan den uppgift som getts och en fullständig uppgift ger dock inte rätt till nedsättning av försäkringsersättningen.

2.3.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämställs med konsumenter

Om försäkringstagaren eller den försäkrade vid uppfyllandet av sin upplysningsplikt har förfarit svikligt, är försäkringsavtalet inte bindande för försäkringsbolaget. Försäkringsbolaget har rätt att behålla de betalda premierna också om försäkringen förfaller.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligt eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har åsidosatt sin upplysningsplikt, kan ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås. Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas vilken betydelse den omständighet, som den av försäkringstagaren eller den försäkrade lämnade oriktiga eller bristfälliga uppgiften gällt, har haft för uppkomsten av skadan. Därtill ska beaktas försäkringstagarens och den försäkrades eventuella uppsåt eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mellan den avtalade premien och premien beräknad enligt riktiga och fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning nedsätts. Mindre avvikelser mellan den uppgift som getts och en fullständig uppgift ger dock inte rätt till nedsättning av försäkringsersättningen.

YL 3 Inträdandet av försäkringsbolagets ansvar och försäkringsavtalets giltighet

3.1 När försäkringsbolagets ansvar inträder

Försäkringsbolagets ansvar inträder från den tidpunkt som parterna har kommit överens om. Om ingen annan tidpunkt har avtalats enskilt med försäkringstagaren, inträder försäkringsbolagets ansvar när försäkringsbolaget eller försäkringstagaren ger eller sänder ett antagande svar på den andra avtalspartens anbud.

Om det finns särskild anledning, till exempel att försäkringstagaren tidigare har försummat att betala premier, försäkringens typ eller giltighetstid, inträder försäkringsbolagets ansvar först när premien för försäkringsperioden är betald. En anteckning om betalningsförutsättningarna ska göras på premiefakturan.

Om försäkringstagaren har överlämnat eller avsänt en skriftlig försäkringsansökan till försäkringsbolaget och det är uppenbart att försäkringsbolaget skulle ha godkänt ansökan, ansvarar försäkringsbolaget också för skada som har inträffat efter det att ansökan överlämnades eller avsändes.

En försäkringsansökan eller ett godkännande svar som försäkringstagaren har överlämnat eller avsänt till försäkringsbolagets representant, anses ha överlämnats eller avsänts till försäkringsbolaget.

Om det inte är dokumenterat vid vilken tid på dygnet ett svar eller en ansökan har överlämnats eller avsänts, anses detta ha skett klockan 24.00.

3.2 Försäkringsavtalets giltighet

Försäkringsavtalet gäller antingen fortlöpande eller för viss tid.

Ett fortlöpande försäkringsavtal gäller efter den första försäkringsperiodens utgång för en avtalad försäkringsperiod i sänder, om inte försäkringstagaren eller försäkringsbolaget säger upp avtalet. Försäkringsavtalet kan upphöra att gälla också utan uppsägning av den orsak som nämns i punkt 16.4 (ägarbyte).

Ett försäkringsavtal för viss tid gäller under den överenskomna försäkringsperioden, om inte försäkringstagaren eller försäkringsbolaget säger upp avtalet eller om det inte på motsvarande sätt upphör att gälla av den orsak som nämns i punkt 16.4 (ägarbyte).

Försäkringsavtalet kan upphöra att gälla också av andra orsaker, vilka nämns senare i punkterna 4.2.1 och 16.

YL 4 Försäkringspremie

4.1 Betalning av försäkringspremien

4.1.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Premien ska betalas senast på den förfallodag som anges i försäkringsbolagets faktura. Den första premien behöver emellertid inte betalas förrän försäkringsbolagets ansvar har inträtt, om det inte i försäkringsvillkoren anges att betalning av premien är en förutsättning för att försäkringsbolagets ansvar ska inträda. Senare premier behöver inte betalas före den avtalade premieperiodens eller försäkringsperiodens början.

Om försäkringstagarens betalning inte täcker försäkringsbolagets alla premiefordringar, har försäkringsbolaget rätt att bestämma vilka premiefordringar som ska avkortas med det belopp han betalar.

4.1.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

Premien ska betalas senast på den förfallodag som anges i försäkringsbolagets faktura. Även om fakturan har en tidigare förfallodag, kan premien betalas inom en månad från det att försäkringsbolaget skickade fakturan till försäkringstagaren. Den första premien behöver emellertid inte betalas förrän försäkringsbolagets ansvar har inträtt, om det inte i försäkringsvillkoren anges att betalning av premien är en förutsättning för att försäkringsbolagets ansvar ska inträda. Senare premier behöver inte betalas före den avtalade premieperiodens eller försäkringsperiodens början. Om försäkringsbolagets ansvar delvis inträder senare behöver premien för denna del av ansvaret inte betalas förrän ansvaret inträtt.

Om försäkringstagarens betalning inte täcker försäkringsbolagets alla premiefordringar, har försäkringstagaren rätt att bestämma vilka premiefordringar som ska avkortas med det belopp han betalar.

Försäkringstagarens betalning används dock i första hand i enlighet med referensuppgifterna på fakturan, om inte försäkringstagaren i samband med betalningen skriftligen har meddelat något annat.

4.2 Dröjsmål med premien

4.2.1 Uppsägningsrätt på grund av dröjsmål

Om försäkringstagaren har försummat att betala premien på utsatt tid, har försäkringsbolaget rätt att säga upp en frivillig försäkring

att upphöra 14 dagar efter det att uppsägningsmeddelandet har avsänts.

Om försäkringstagaren betalar hela premien före uppsägningsstidens utgång, upphör försäkringen likväl inte när uppsägningsstiden löper ut. Försäkringsbolaget ska nämna om denna möjlighet i uppsägningsmeddelandet.

Om försäkringstagaren är en konsument eller en försäkringstagare jämställd med en konsument och försummelsen att betala premien har berott på att försäkringstagaren råkat i betalningssvårigheter på grund av sjukdom, arbetslöshet eller av någon annan särskild orsak, huvudsakligen utan egen förskyllan, upphör försäkringen trots uppsägningen först 14 dygn efter det att hindret bortfallit. Försäkringen upphör dock senast tre månader efter uppsägningsstidens utgång. Försäkringstagaren ska senast inom uppsägningsstiden skriftligen meddela försäkringsbolaget om denna betalningssvårighet.

4.2.2 Dröjsmålsränta samt indrivnings- och rättegångskostnader

Om premien inte betalas inom utsatt tid, ska för dröjsmålstiden betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Försäkringsbolaget är enligt lagen om indrivning av fordringar berättigat till ersättningar för de kostnader indrivningen förorsakat. Om premier drivs in på rättslig väg, har försäkringsbolaget även rätt till lagstadgade rättegångsavgifter och rättegångskostnader. Försäkringsbolaget kan också överföra indrivningen av sin fordran till en tredje part.

4.3 Betalning av försenad premie

Om försäkringstagaren betalar hela den försummade premien efter det att försäkringen har upphört, inträder försäkringsbolagets ansvar dagen efter det att premien har betalats. Försäkringen gäller då till utgången av den ursprungligen avtalade försäkringsperioden, räknat från det att försäkringen på nytt trätt i kraft.

Om försäkringsbolaget likväl inte på nytt önskar återuppliva en försäkring som har upphört att gälla, ska försäkringsbolaget inom 14 dygn efter det att premien har betalats meddela försäkringstagaren sin vägran att ta emot premien.

4.4 Återbetalning av premie

Om försäkringen upphör före avtalad tidpunkt, har försäkringsbolaget rätt till premie endast för den tid under vilken bolagets ansvar har varit i kraft. Återstoden av den redan betalda premien ska återbetalas till försäkringstagaren. Premien återbetalas dock inte om den försäkrade eller försäkringstagaren förfarit svikligt i sådana fall som avses i punkt 2.2 Försäkringstagarens och den försäkrades upplysningsplikt.

Den premie som ska återbetalas räknas ut på så sätt att en andel som motsvarar den tid under vilken försäkringen varit i kraft dras av från premien för den försäkringsperiod som premieåterbetalningen gäller enligt följande formel:

$$\text{Premie för försäkringsperioden} - \left(\frac{\text{giltighetstiden i dygn}}{\text{försäkringsperioden i dygn}} \times \text{premie för försäkringsperioden} \right) = \text{premie som skall återbetalas}$$

Försäkringsbolaget drar av 50 euro i handläggningsavgift från en premie som ska återbetalas, alternativt uppbärs en i försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren eller i något annat avtal mellan försäkringsbolaget och försäkringstagaren angiven minimipremie för försäkringen.

Premien återbetalas dock inte separat, om den premie som ska återbetalas är mindre än det eurobelopp som anges i lagen om försäkringsavtal.

4.5 Kvittning mot premie som ska återbetalas

Försäkringsbolaget kan dra av obetalda förfallna premier och andra förfallna fordringar från en premie som ska återbetalas. Om

det belopp som ska återbetalas inte räcker till för att täcka alla förfallna fordringar, används beloppet för betalning av fordringarna på de sätt som anges i punkt 4.1 i enlighet med de allmänna kvittningsbestämmelserna.

YL 5 Information som ska lämnas under avtalets giltighetstid

5.1 Försäkringsbolagets informationsplikt

5.1.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Då försäkringsavtalet ingåtts ska försäkringsbolaget till försäkringstagaren överlämna försäkringsbrevet, andra avtal som gäller försäkringens innehåll, om sådana har uppgjorts, och försäkringsvillkoren, om de inte har överlämnats tidigare eller om annat inte avtalats om detta.

Under försäkringens giltighetstid ska försäkringsbolaget årligen informera försäkringstagaren om försäkringsbeloppet och andra sådana omständigheter beträffande försäkringen som är av uppenbar betydelse för försäkringstagaren.

Om försäkringsbolaget eller dess representant under försäkringens giltighetstid har givit försäkringstagaren bristfälliga, oriktiga eller vilseledande uppgifter, ska försäkringsbolaget efter det att felet upptäckts utan dröjsmål rätta de felaktiga uppgifterna. Försäkringsavtalet anses gälla med den rättade informationen från och med den tidpunkt då försäkringstagaren meddelades om rätelsen.

I fråga om givande av information efter ett inträffat försäkringsfall tillämpas bestämmelsen i 9 § 2 mom. i lagen om försäkringsavtal.

5.1.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

Då försäkringsavtalet ingåtts ska försäkringsbolaget till försäkringstagaren överlämna försäkringsbrevet och försäkringsvillkoren, om försäkringsvillkoren inte redan tidigare har överlämnats.

Under försäkringens giltighetstid ska försäkringsbolaget årligen informera försäkringstagaren om försäkringsbeloppet och andra sådana omständigheter beträffande försäkringen som är av uppenbar betydelse för försäkringstagaren (årsmeddelande).

Om försäkringsbolaget eller dess representant under försäkringens giltighetstid har givit försäkringstagaren bristfällig, felaktig eller vilseledande information, anses försäkringsavtalet gälla med det innehåll som försäkringstagaren har haft skäl att sluta sig till utgående från den information han fått, om denna bristfälliga, oriktiga eller vilseledande information kan anses ha inverkat på försäkringstagarens förfarande. Detta gäller dock inte information som försäkringsbolaget eller dess representant efter en inträffad skada har lämnat om en framtida ersättning.

5.2 Försäkringstagarens upplysningsplikt vid fareökning

5.2.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Med försäkringstagaren avses i denna punkt även den försäkrade och en representant för försäkringstagaren eller för den försäkrade.

Försäkringstagaren ska utan dröjsmål, senast inom 14 dygn, meddela försäkringsbolaget, om det i de uppgifter som lämnades när försäkringsavtalet ingicks eller som antecknats i försäkringsbrevet har skett en väsentlig förändring som innebär fareökning och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när försäkringsavtalet ingicks.

Väsentliga fareökande förändringar är till exempel att försäkringsobjektets användningsändamål ändras, att det repareras, ändras eller utvidgas, förändrade transportförhållanden eller förändringar i den försäkrade verksamheten.

Om upplysningsplikten försummas, har försäkringsbolaget rätt att nedsätta den ersättning som betalas ur försäkringen eller att helt avslå kravet på ersättning.

Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas, vilken betydelse den förändrade omständighet som ökade faran har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom ska beaktas eventuellt uppsåt hos försäkringstagaren eller arten av hans oaksamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren försummar sin plikt att upplysa försäkringsbolaget om ändringar som väsentligt ökat faran under försäkringsperioden, har försäkringsbolaget rätt att säga upp försäkringen med stöd av punkt 16.2.1.7.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mellan den avtalade premien och premien beräknad enligt riktiga och fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning nedsätts. Mindre avvikelser mellan den uppgift som getts och en fullständig uppgift ger dock inte rätt till nedsättning av försäkringsersättningen.

5.2.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

Försäkringstagaren ska underrätta försäkringsbolaget om en förändring senast en månad efter det att han erhållit det första årsmeddelandet efter förändringen, om det i de uppgifter som lämnades när försäkringsavtalet ingicks eller som antecknats i försäkringsbrevet har skett en väsentlig förändring som innebär fareökning och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när försäkringsavtalet ingicks. Försäkringsbolaget ska påminna försäkringstagaren om denna skyldighet i årsmeddelandet.

Väsentliga fareökande förändringar är till exempel att försäkringsobjektets användningsändamål ändras, att det repareras, ändras eller utvidgas, förändrade transportförhållanden eller förändringar i den försäkrade verksamheten.

Om upplysningsplikten försummas har försäkringsbolaget rätt att nedsätta ersättningen eller att helt avslå kravet på ersättning om försäkringstagaren har försummat upplysningsplikten uppsåtligt eller av oaksamhet som inte kan anses vara ringa.

Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas, vilken betydelse den förändrade omständighet som ökade faran har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom ska beaktas eventuellt uppsåt hos försäkringstagaren eller arten av hans oaksamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mellan den avtalade premien och premien beräknad enligt riktiga och fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning nedsätts. Mindre avvikelser mellan den uppgift som getts och en fullständig uppgift ger dock inte rätt till nedsättning av försäkringsersättningen.

YL 6 Skyldighet att förhindra och begränsa uppkomst av skada

6.1 Skyldighet att iaktta säkerhetsföreskrifter

Den försäkrade ska iaktta de säkerhetsföreskrifter som ingår i försäkringsbrevet eller försäkringsvillkoren eller i övrigt har givits skriftligen. Om den försäkrade uppsåtligt eller av oaksamhet som inte kan anses vara ringa har underlåtit att iaktta säkerhetsföreskrifterna, kan ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås. Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas, vilken betydelse åsidosättandet av säkerhetsföreskrifterna har haft för uppkomsten av

skadan. Dessutom ska beaktas eventuellt uppsåt hos den försäkrade eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren är en konsument eller en försäkringstagare jämställd med en konsument, kan vid ansvarsförsäkring ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås på grund av den försäkrades oaktsamhet bara om den försäkrade har åsidosatt sin plikt uppsåtligt eller av grov oaktsamhet, eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försummelsen.

Trots den försäkrades förfarande betalar försäkringsbolaget dock ur ansvarsförsäkringen till en skadelidande fysisk person den del av ersättningen som denne inte har kunnat driva in av den försäkrade. Ersättning betalas dock inte om den försäkrade uppsåtligt har försummat att iaktta säkerhetsföreskrifter.

6.2 Skyldighet att avvärja och begränsa en skada dvs. räddningsplikten

När en skada inträffar eller är omedelbart hotande ska den försäkrade eller den som identifieras med den försäkrade efter förmåga vidta åtgärder för att avvärja och begränsa skadan. Om skadan förorsakats av en utomstående, ska den försäkrade vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bevaka försäkringsbolagets rätt gentemot skadevällaren. Den försäkrade ska till exempel försöka klarlägga skadevällarens identitet. Om skadan har förorsakats genom en straffbar gärning, ska den försäkrade utan dröjsmål meddela polismyndigheterna detta och i domstol kräva straff för brottsförfärdarna, om försäkringsbolagets fördel så kräver. Den försäkrade ska även i övrigt iaktta de föreskrifter som försäkringsbolaget utfärdar för att avvärja och begränsa en skada.

Försäkringsbolaget ersätter skäliga kostnader för uppfyllande av ovannämnda skyldighet att avvärja och begränsa en skada även om försäkringsbeloppet därigenom skulle överskridas.

Om den försäkrade uppsåtligt eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har åsidosatt sin ovan avsedda plikt, kan ersättningen till honom nedsättas eller kravet på ersättning avslås. Vid bedömningen av om ersättningen ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas vilken betydelse åsidosättandet har haft för uppkomsten eller begränsandet av skadan. Dessutom ska beaktas eventuellt uppsåt hos den försäkrade eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren är en konsument eller en försäkringstagare jämställd med en konsument, kan vid ansvarsförsäkring ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås på grund av den försäkrades oaktsamhet bara om den försäkrade har åsidosatt sin plikt uppsåtligt eller av grov oaktsamhet, eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försummelsen.

Trots den försäkrades förfarande betalar försäkringsbolaget dock ur ansvarsförsäkringen till en skadelidande fysisk person den del av ersättningen som denne inte har kunnat driva in av den försäkrade. Ersättning betalas dock inte om den försäkrade uppsåtligt har åsidosatt sin plikt.

YL 7 Förorsakande av försäkringsfall

7.1 Försäkringsfall som förorsakas uppsåtligt

Försäkringsbolaget är fritt från ansvar gentemot en försäkrad som har förorsakat försäkringsfallet uppsåtligt.

7.2 Grov oaktsamhet samt bruk av alkohol eller narkotika

Om den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet av grov oaktsamhet eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har inverkat på försäkringsfallet, kan ersättningen till honom nedsättas eller hans krav på ersättning avslås.

Vid bedömningen av om ersättningen i ovannämnda fall ska nedsättas eller kravet på ersättning avslås ska det beaktas vilken betydelse

delse den försäkrade personens åtgärd har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom ska beaktas eventuellt uppsåt hos den försäkrade personen och arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Om den försäkrade har förorsakat skadan av grov oaktsamhet eller om den försäkrades bruk av alkohol eller narkotika har bidragit till skadan, betalar försäkringsbolaget dock ur ansvarsförsäkringen till en skadelidande fysisk person den del av ersättningen som denne inte har kunnat driva in till följd av att den försäkrade befunnits vara insolvent vid utsökning eller konkurs.

7.3 Inverkan av alkohol eller annat rusmedel på skada vid motorfordonsförsäkringar

Vid övervägande av om ersättning ska utbetalas med stöd av en motorfordonsförsäkring tillämpas förutom det i punkterna 7.1 och 7.2 anförda följande:

Om den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet vid framförande av fordon i sådant tillstånd att alkoholhalten i hans blod under eller efter färden uppgick till minst 1,2 promille eller han hade minst 0,53 milligram alkohol per liter i sin utandningsluft, betalas ersättning bara av särskilda skäl. Samma förfarande tillämpas om den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet då han annars har framfört fordon under sådan påverkan av alkohol eller annat rusmedel än alkohol eller under gemensam påverkan av alkohol och annat rusmedel att hans förmåga till felfria prestationer var kännbart nedsatt.

Om den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet vid framförande av fordon under påverkan av alkohol eller annat rusmedel än alkohol eller under gemensam påverkan av alkohol och annat rusmedel i andra än i föregående stycke nämnda fall, kan ersättningen nedsättas beroende på vilken andel han hade i skadan.

YL 8 Identifikation

Vad som ovan har sagts om den försäkrade i fråga om förorsakande av skada, iakttagande av säkerhetsföreskrifter eller uppfyllande av räddningsplikt ska på motsvarande sätt tillämpas på den som,

- med den försäkrades samtycke är ansvarig för ett försäkrat motordrivet fordon eller släpfordon, fartyg eller luftfartyg,
- tillsammans med den försäkrade äger och nyttjar försäkrad egendom eller
- bor i gemensamt hushåll med den försäkrade och använder försäkrad egendom tillsammans med honom.

Vad som ovan har sagts om den försäkrade i fråga om iakttagande av säkerhetsföreskrifter ska på motsvarande sätt tillämpas på den som på grund av att han står i arbets- eller tjänsteförhållande till försäkringstagaren ska sörja för att säkerhetsföreskrifterna iakttas.

YL 9 Otillräknelighet och nödtillstånd

Försäkringsbolaget får inte för att frita sig från eller begränsa sitt ansvar åberopa punkterna 6 och 7 ovan, om den försäkrade när han förorsakade en skada eller åsidosatte en säkerhetsföreskrift eller skyldigheten att avvärja och begränsa skadan var yngre än 12 år eller befann sig i ett sådant sinnestillstånd att han inte skulle ha kunnat dömas till straff för brott.

Försäkringsbolaget får inte för att frita sig från eller begränsa sitt ansvar åberopa punkterna 5, 6 och 7, om den försäkrade när han förorsakade en fareökning eller en skada eller åsidosatte en säkerhetsföreskrift eller skyldigheten att avvärja och begränsa skadan handlade i syfte att förhindra person- eller egendomsskada under sådana förhållanden att försummelsen eller åtgärden kunde försvaras.

Vad som i denna punkt har sagts om den försäkrade ska även tillämpas på den som i punkt 8 identifieras med den försäkrade.

YL 10 Ersättningsförfarande

10.1 Ersättningssökandens skyldigheter

Den ersättningssökande ska omedelbart underrätta försäkringsbolaget om försäkringsfallet. Försäkringsbolaget ska också beredas tillfälle att inspektera skadan. Brott ska utan dröjsmål anmälas till polismyndigheterna.

Den som yrkar på ersättning ska till försäkringsbolaget överlämna sådana handlingar och uppgifter som behövs för utredningen av försäkringsbolagets ansvar. Hit hör till exempel de handlingar och uppgifter med vilkas hjälp det kan konstateras om en skada har inträffat, hur stor skada som har uppkommit och till vem ersättningen ska utbetalas (till exempel polisprotokoll, polisanmälan, gravationsbevis och utredning om inbrottsbrottshavare). Den som yrkar på ersättning är skyldig att införskaffa de utredningar som han bäst får tillgång till.

Försäkringsbolaget är inte skyldigt att betala ersättning förrän det har erhållit ovan nämnda utredningar.

Om den som yrkar på ersättning efter en skada svikligt har lämnat försäkringsbolaget oriktiga eller bristfälliga uppgifter, vilka är av betydelse för utredningen av skadan och försäkringsbolagets ansvar, kan ersättningen nedsättas eller kravet på ersättning avslås enligt vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

10.2 Preskription av rätt till ersättning

Försäkringsersättning ska sökas hos försäkringsbolaget inom ett år från det att ersättningssökanden fått kännedom om försäkringens giltighet, försäkringsfallet och skadepåföljden med anledning av försäkringsfallet. Ersättningsanspråket ska i varje händelse framläggas inom tio år från det att försäkringsfallet inträffat eller, om försäkringen tecknats i händelse av skadeståndsskyldighet, från det att skadepåföljden uppkommit. Med framläggande av ersättningsanspråk jämföras anmälan om försäkringsfallet. Om ersättningsanspråk inte framläggs inom denna tid, förlorar ersättningssökanden sin rätt till ersättning.

10.3 Försäkringsbolagets skyldigheter

Efter inträffad skada ska försäkringsbolaget till den som yrkar på ersättning lämna uppgifter om försäkringens innehåll och om förfarandet vid ansökan om ersättning. Eventuella förhandsuppgifter till ersättningssökanden om framtida ersättning, ersättningsbelopp eller sätt att betala ersättningen inverkar inte på prestationsskyldigheten enligt försäkringsavtalet.

Försäkringsbolaget ska med anledning av en inträffad skada utan dröjsmål, och senast en månad efter det att bolaget fått de handlingar och uppgifter som är nödvändiga för utredandet av dess ansvar, betala ut ersättning enligt försäkringsavtalet eller meddela att någon ersättning inte betalas. Om ersättningsbeloppet inte är ostridigt, ska försäkringsbolaget dock betala den ostridiga delen av ersättningen inom den ovan angivna tiden.

Ett ersättningsbeslut som gäller ansvarsförsäkring ska försäkringsbolaget meddela också till den skadelidande.

Om ersättning för annat än kostnader eller förlust av förmögenhet betalas ut till en omyndig person, ska försäkringsbolaget meddela förmyndarmyndigheten i den omyndiges hemkommun om försäkringsersättningen, ifall ersättningens totalbelopp är större än 1 000 euro.

På försenad ersättning ska försäkringsbolaget betala dröjsmålsränta enligt räntelagen.

10.4 Kvittning mot försäkringsersättning

Försäkringsbolaget kan dra av obetalda förfallna premier och andra förfallna fordringar från en ersättning som ska betalas. Om alla förfallna fordringar inte kan kvittas mot det ersättningsbelopp

som ska betalas, används beloppet för betalning av fordringarna på de sätt som anges i punkt 4.1 i enlighet med de allmänna kvittningsbestämmelserna.

YL 11 Försäkringsersättning

11.1 Överförsäkring och berikandeförbud

Egendom eller intresse är överförsäkrat, om det försäkringsbelopp som anges i försäkringsavtalet avsevärt överstiger den försäkrade egendomens eller det försäkrade intressets rätta värde.

Försäkringsbolaget är inte skyldigt att med anledning av en skada som har gällt överförsäkrad egendom eller ett överförsäkrat intresse betala ut mera i ersättning än vad som behövs för att täcka skadan. Om försäkringsbeloppet dock väsentligt grundar sig på en värdering som har gjorts av försäkringsbolaget eller dess representant, ska ersättningen betalas enligt försäkringsbeloppet, utom i det fall att värderingen påverkats av att försäkringstagaren uppsåtligen har lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter.

11.2 Underförsäkring

Egendom eller intresse är underförsäkrat, om det försäkringsbelopp som anges i försäkringsavtalet avsevärt överstiger den försäkrade egendomens eller det försäkrade intressets rätta värde.

Försäkringsbolaget är skyldigt att med anledning av en skada som har gällt underförsäkrad egendom eller ett underförsäkrat intresse ersätta endast en så stor del av skadan som motsvarar förhållandet mellan försäkringsbeloppet och egendomens eller intressets värde. Vid bedömning av underförsäkring jämförs försäkringsbeloppet vid uträkning av ersättning enligt återanskaffningsvärdet med egendomens återanskaffningsvärde och vid uträkning av ersättning enligt dagsvärdet med egendomens dagsvärde.

Om försäkringsbeloppet dock väsentligt grundar sig på en värdering som har gjorts av försäkringsbolaget eller dess representant, ska ersättning betalas enligt skadebeloppet, dock högst upp till försäkringsbeloppet.

YL 12 Krig, kärnskada och sanktioner

12.1 Krig och kärnskada

Försäkringen ersätter inte skador som förorsakas

- av krig, uppror, revolution, terrorism eller annat liknande,
- av en i atomansvarighetslagen beskriven kärnskada eller av en skada som förorsakats av ett material, en anordning eller ett vapen som baserar sig på en kärnreaktion eller joniserande strålning, oberoende av var kärnskadan inträffat.

12.2 Sanktioners inverkan på ersättningen

Ett försäkringsbolag, dess dotterbolag eller en nätverkspartner som skriver ut en lokal försäkring är inte skyldig att utbetala ersättning, skadestånd, avvärjningskostnader eller utrednings- eller rättegångskostnader, om betalningen av sådana ersättningar eller kostnader strider mot beslut som fattats av Förenta nationernas säkerhetsråd, mot sanktioner eller förordningar som EU ställt eller antagit eller mot sanktioner som Förenta staterna ställt eller mot lagstiftningen.

YL 13 Sökande av ändring i försäkringsbolagets beslut

Försäkringstagaren eller ersättningssökanden har olika medel till sitt förfogande för att få försäkringsbolagets beslut ändrat. Om saken inte kan redas ut i samråd med försäkringsbolaget, kan ändringssökanden be om råd och handledning vid FINEs Försäkrings- och finansrådgivningen eller anhålla om en rekommendation om avgörande av en behörig nämnd. Den som är missnöjd kan också väcka talan mot försäkringsbolaget.

13.1 Självrättelse

Om försäkringstagaren eller ersättningssökanden misstänker ett fel i försäkringsbolagets beslut, har han rätt att få närmare information om de omständigheter som har lett fram till avgörandet. Försäkringsbolaget ska korrigera beslutet om nya utredningar ger anledning till detta.

13.2 FINE och konsumenttvistenämnden

FINes Försäkrings- och finansrådgivning (www.fine.fi) ger avgiftsfritt opartiska råd och handledning. FINes Försäkrings- och finansrådgivning och Försäkringsnämnden ger också rekommendationer till avgörande i tvistemål. FINE behandlar inte en tvist som är anhängig eller har behandlats hos konsumenttvistenämnden eller en domstol.

Försäkringsbolagets beslut kan också hänskjutas till konsumenttvistenämnden (www.kuluttajariita.fi), som ger rekommendationer om avgöranden med stöd av konsumentskyddslagstiftningen. Konsumenttvistenämnden behandlar inte ett tvistemål som är anhängigt eller som behandlats vid Försäkringsnämnden eller i domstol.

13.3 Tingsrätt

Om försäkringstagaren eller ersättningssökanden inte nöjer sig med försäkringsbolagets beslut, kan han väcka talan mot försäkringsbolaget. Talan kan väckas antingen vid tingsrätten på parternas hemort i Finland eller vid tingsrätten på försäkringsbolagets hemort eller på skadeorten i Finland, såvida inte annat följer av Finlands internationella avtal.

Talan med anledning av försäkringsbolagets beslut ska väckas inom tre år efter det att parten fått skriftligt besked om försäkringsbolagets beslut och om denna tidsfrist. Sedan tidsfristen löpt ut föreligger inte längre rätt att väcka talan.

Behandling i nämnd avbryter preskriptionstiden för rätten att väcka talan.

YL 14 Försäkringsbolagets regressrätt

14.1 Försäkringsbolagets regressrätt gentemot tredje man

Den försäkrades rätt att kräva skadestånd av tredje man som är ersättningsansvarig för skadan övergår till försäkringsbolaget till den del bolaget har ersatt skadan.

Om skadan har förorsakats av tredje man i egenskap av privatperson, arbetstagare, tjänsteman eller annan med dessa enligt skadeståndslagens 3 kapitel 1 § jämförbar person, uppkommer för bolaget regressrätt gentemot den ifrågakvarande personen endast om denne förorsakat skadan uppsåtligt eller av grov oaktsamhet eller om han är ersättningsansvarig för skadan oberoende av oaktsamhet.

14.2 Övriga fall där regressrätt förekommer

Om skadan har orsakats vid framförande av motorfordon, har försäkringsbolaget utöver vad som anges i punkt 14.1 ovan rätt att återkräva ersättning som bolaget har betalat på grund av en skada

- av motorfordonets ägare, förare, passagerare eller innehavare om denne har förorsakat skadan uppsåtligt eller av grovt vållande
- av den som genom vårdslöshet har förorsakat en skada vid framförande av ett fordon som olovligt tagits i bruk
- av den som framförde det motorfordon som förorsakade skadan, om denne då skadan inträffade framförde fordonet i ett sådant tillstånd att alkoholhalten i hans blod under eller efter färden uppgick till minst 1,2 promille eller var sådan att det fanns minst 0,53 mg alkohol per liter utandningsluft
- av den som framförde det motorfordon som förorsakade skadan, om denne då skadan inträffade framförde fordonet under

sådan påverkan av alkohol eller annat berusningsmedel än alkohol, eller under gemensam påverkan av alkohol och annat berusningsmedel, att hans förmåga till felfria prestationer var kännbart nedsatt.

Om försäkringsbolagets regressrätt gentemot en försäkringstagare, försäkrad eller person som identifieras med den försäkrade stadgas i övrigt i 75 § 4 mom. lagen om försäkringsavtal.

YL 15 Ändring av försäkringsavtal

15.1 Ändring av avtalsvillkor under försäkringsperioden

Försäkringsbolaget har rätt att under försäkringsperioden ändra premien eller andra avtalsvillkor så att de motsvarar de nya förhållandena

- om försäkringstagaren eller den försäkrade har åsidosatt sin upplysningsplikt enligt punkt 2.2 eller
- om det under försäkringsperioden har skett en sådan förändring som avses i punkt 5.2 i de omständigheter som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit för försäkringsbolaget när avtalet ingicks.

Efter att ha fått kännedom om en sådan omständighet ska försäkringsbolaget utan obefogat dröjsmål sända ett meddelande om hur och från vilken tidpunkt premien eller övriga avtalsvillkor ändras. I meddelandet ska nämnas att försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen.

15.2 Ändring av avtalsvillkor vid övergång till ny försäkringsperiod

15.2.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Denna villkorspunkt tillämpas på försäkringar som har börjat 1.1.2014 eller senare.

Försäkringsbolaget har rätt att inför övergången till en ny försäkringsperiod ändra försäkringsvillkoren, premien och övriga avtalsvillkor.

Ändringarna tillämpas från ingången av följande försäkringsperiod. Försäkringsbolaget ska meddela om ändringarna senast en månad före övergången till en ny försäkringsperiod. Försäkringen fortsätter i förändrad form, om försäkringstagaren inte skriftligen säger upp den före övergången till en ny försäkringsperiod.

Om försäkringen har börjat före 1.1.2014, tillämpas villkorspunkt 15.2.2.

15.2.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämföras med konsumenter

A. Anmälningsförfarande

Försäkringsbolaget har rätt att inför övergången till en ny försäkringsperiod ändra försäkringsvillkoren, premien och övriga avtalsvillkor, då grunden för ändringen utgörs av

- ny eller ändrad lagstiftning eller en myndighetsföreskrift,
- ändrad rättspraxis
- en oförutsedd förändring i omständigheterna (t.ex. internationell kris, exceptionell naturföreteelse, katastrofartad olycka),
- förändring i ett index som inverkar på försäkringen och som anges i försäkringsbrevet,
- förändring av skadekostnader eller kostnadsnivå
- förändring i sådan omständighet eller sådant förhållande, som försäkringsbolaget anser att inverkar på premiens storlek. Sådana kan vara exempelvis förändringar i företagets omsättning, företagets ålder, företagets bransch, företagets riskklass, företagets lönesumma eller i företagets andra uppgifter samt förändringar i försäkringsobjektet, förändring i åldern, placeringen, egenskaperna eller försäkringsstället hos försäkringsobjektet eller en del av ett sådant.

Försäkringsbolaget har dessutom för fordonsförsäkringar vid ingången till en ny försäkringsperiod rätt att göra ändringar i försäkringsvillkoren och premien samt i andra avtalsvillkor, om motiveringen är en ändring i sådan omständighet eller sådant förhållande, som försäkringsbolaget anser att inverkar på storleken på fordonsförsäkringens premie. Sådana kan exempelvis vara ändringar i uppgifterna om fordonet, i fordonsgruppen eller i användningen av fordonet.

Försäkringsbolaget har också rätt att justera premien genom att fastställa olika premiegrunder utgående från skaderisken.

Försäkringsbolaget har dessutom rätt att i försäkringsvillkoren och de övriga avtalsvillkoren göra mindre ändringar som inte påverkar försäkringsavtalets huvudsakliga innehåll.

Om försäkringsbolaget företar ändringar av ovan beskriven art i försäkringsavtalet, ska bolaget i samband med premiefakturan sända försäkringstagaren ett meddelande om hur och från vilken tidpunkt premien eller övriga avtalsvillkor ändras. I meddelandet ska nämnas att försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen.

Försäkringsbolaget har utöver vad som anges ovan rätt att göra ändringar, som beror på bestämmelser om bonus, koncentreringskunder eller preferens kunder eller andra motsvarande bestämmelser som ingår i försäkringen. På premien inverkar också eventuella kundförmåner och rabatter, vilkas storlek, beviljningsgrunder samt varaktighet och giltighetstider kan ändras.

B. Ändringar som förutsätter att försäkringen sägs upp

Om försäkringsbolaget ändrar försäkringsvillkor, premier eller övriga avtalsvillkor i andra fall än sådana som nämnts ovan i punkt A, eller om bolaget utelämnar en kraftigt marknadsförd förmån ur försäkringen, ska försäkringsbolaget säga upp försäkringen att upphöra när försäkringsperioden går ut. Uppsägningen ska ske skriftligen senast en månad före försäkringsperiodens utgång.

YL 16 Försäkringsavtalets upphörande

16.1 Försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringen

16.1.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Försäkringstagaren har rätt att säga upp en fortlöpande försäkring genom ett skriftligt meddelande

- en månad före försäkringsperiodens utgång,
- inom 30 dygn från det att meddelandet om en ändring i villkoren eller en premiehöjning har avsänts eller
- när försäkrad egendom byter ägare och försäkringstagarens försäkringsbehov därmed upphör. (Försäkringen kan då avslutas från och med den dag då äganderätten övergick.)

En uppsägning ska göras skriftligen, i annat fall är den inte giltig.

En tidsbestämd försäkring upphör utan uppsägning när den bestämda tiden går ut. Försäkringstagaren har inte rätt att säga upp försäkringen att upphöra tidigare, om inte annat avtalas.

16.1.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämställs med konsumenter

Försäkringstagaren har rätt att när som helst säga upp försäkringen att upphöra under försäkringsperioden. Uppsägningen ska ske skriftligen. Annan uppsägning är ogiltig. Om försäkringstagaren inte har angivit något senare datum, upphör försäkringen att gälla när uppsägningsmeddelandet har överlämnats eller avsänts till försäkringsbolaget.

Någon uppsägningsrätt finns emellertid inte om den för försäkringsavtalet avtalade giltighetstiden är kortare än 30 dygn.

16.2 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen under försäkringsperioden

16.2.1 Försäkringar för företag och sammanslutningar

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp en försäkring att upphöra under försäkringsperioden

16.2.1.1 om försäkringstagaren eller den försäkrade innan försäkringen meddelades har lämnat oriktiga eller bristfälliga upplysningar och om försäkringsbolaget inte skulle ha meddelat försäkringen om det hade känt till det rätta sakförhållandet,

16.2.1.2 om det under försäkringsperioden, i de förhållanden som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit för försäkringsbolaget när avtalet ingicks eller i någon omständighet som antecknats i försäkringsbrevet har skett en förändring som innebär en väsentlig fareökning och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när avtalet ingicks,

16.2.1.3 om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligt eller av grov oaktsamhet har åsidosatt en säkerhetsföreskrift,

16.2.1.4 om försäkringstagaren eller den försäkrade har förorsakat skadan uppsåtligt eller av grov oaktsamhet,

16.2.1.5 om försäkringstagaren eller den försäkrade efter skadan svikligen har lämnat försäkringsbolaget oriktiga eller bristfälliga upplysningar som är av betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar,

16.2.1.6 om det inträffar en skada som ska ersättas enligt de villkor som tillämpas på försäkringen,

16.2.1.7 om försäkringstagaren har försummat den upplysningsplikt som avses i villkorspunkt 5.2 (upplysningsplikt vid fareökning), eller

16.2.1.8 om försäkringstagaren har försatts i konkurs.

Med försäkringstagaren avses i punkterna 16.2.1.1–16.2.1.7 även den försäkrade och en representant för försäkringstagaren eller för den försäkrade.

Om försäkringsbolaget har en i punkterna 16.2.1.1–16.2.1.8 angiven uppsägningsrätt som gäller en försäkring och försäkringsbolaget utnyttjar denna rätt, kan bolaget samtidigt säga upp också försäkringstagarens övriga försäkringar.

Försäkringsbolaget ska, efter att ha fått vetskap om uppsägningsgrunden, utan obehögt dröjsmål säga upp försäkringen skriftligen. Försäkringen upphör att gälla en månad efter det att uppsägningsmeddelandet har avsänts.

Försäkringsbolagets rätt att säga upp en försäkring på grund av underlåten premiebetalning bestäms enligt punkt 4.2.1.

16.2.2 Försäkringar för konsumenter och försäkringstagare som jämställs med konsumenter

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp en försäkring att upphöra under försäkringsperioden

16.2.2.1 om försäkringstagaren eller den försäkrade innan försäkringen meddelades har lämnat oriktiga eller bristfälliga upplysningar och om försäkringsbolaget inte skulle ha meddelat försäkringen om det hade känt till det rätta sakförhållandet,

16.2.2.2 om det under försäkringsperioden, i de förhållanden som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit för försäkringsbolaget när avtalet ingicks eller i någon omständighet som antecknats i försäkringsbrevet har skett en förändring som innebär en väsentlig fareökning och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när avtalet ingicks,

16.2.2.3 om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligt eller av grov oaktsamhet har åsidosatt en säkerhetsföreskrift,

16.2.2.4 om försäkringstagaren eller den försäkrade har förorsakat försäkringsfallet uppsåtligt eller av grov oaktsamhet, eller

16.2.2.5 om försäkringstagaren eller den försäkrade efter skadan svikligen har lämnat försäkringsbolaget oriktiga eller bristfälliga upplysningar som är av betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar.

Försäkringsbolaget ska, efter att ha fått vetskap om uppsägningsgrunden, utan obefogat dröjsmål säga upp försäkringen skriftligen. Uppsägningsgrunden nämns i uppsägningsmeddelandet. Försäkringen upphör att gälla en månad efter det att uppsägningsmeddelandet har avsänts.

Försäkringsbolagets rätt att säga upp en försäkring på grund av underlåten premiebetalning bestäms enligt punkt 4.2.1.

16.3 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen vid försäkringsperiodens utgång

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp försäkringen att upphöra vid försäkringsperiodens utgång. Uppsägningsgrunden nämns i uppsägningsmeddelandet. Meddelandet om uppsägningen ska sändas senast en månad före försäkringsperiodens utgång.

16.4 Ägarbyte

Försäkringsavtalet upphör att gälla, om den försäkrade egendomen övergår till en annan ny ägare än till försäkringstagaren själv eller dennes dödsbo. Om en skada inträffar inom 14 dagar efter äganderättens övergång, har den nye ägaren dock rätt till ersättning, om han inte själv har tecknat en försäkring för egendomen.

Om andra försäkringar har fogats till egendomsförsäkringen, t.ex. en ansvars-, rättsskydds- eller avbrottsförsäkring, upphör en sådan försäkring omedelbart att gälla då egendomen övergår till ny ägare.

16.5 Byte av försäkringsbolag

De frivilliga försäkringarna för ett motorfordon upphör utan uppsägning den dag då det i fordonsregistret har antecknats att trafikförsäkringen för motorfordonet har överförs till ett annat försäkringsbolag.

YL 17 Tredje mans rätt

17.1 Övriga försäkrade till förmån för vilka en egendomsförsäkring gäller

Utöver vad som i de egentliga försäkringsvillkoren i anslutning till ifrågavarande försäkring i övrigt har stadgats om den försäkrade, gäller, om inte annat avtalats, en egendomsförsäkring (direkt sakskada) till förmån för ägare, den som köpt egendomen med äganderättsförbehåll, den som har panträtt eller retentionsrätt i egendomen samt även i övrigt till förmån för den som bär risken för egendomen.

17.2 Den försäkrades ställning när en skada har inträffat

Gentemot en försäkrad som avses i punkt 17.1 får försäkringsbolaget, i syfte att nedsätta ersättningen eller avslå kravet på er-

sättning, åberopa stadgandena om försäkringstagarens eller en annan försäkrads åsidosättande av upplysningsplikt (punkt 2.2) eller anmälan om fareökning (punkt 5.2) endast i det fall att den försäkrade före skadan hade eller borde ha haft kännedom om försäkringstagarens eller någon annan försäkrads förfarande.

Varje försäkrad har rätt till den ersättning som betalas ut med anledning av en skada. Försäkringstagaren får dock med bindande verkan för den försäkrade förhandla med försäkringsbolaget samt lyfta ersättningen, utom då den försäkrade nämns vid namn i avtalet eller har uppgivit att han själv bevakar sin rätt eller då det är fråga om en inteckningshavares rätt att få betalning ur ersättningen.

17.3 Företrädesrätt till ersättning

Gäller en egendomsförsäkring till förmån för en fysisk eller juridisk person som till säkerhet för sin fordran har panträtt i egendomen, har denne, även om fordran inte har förfallit till betalning, rätt att före ägaren få betalning ur ersättningen, om ägaren inte har reparerat skadan eller ställer säkerhet för reparationen. Vad som här sagts gäller på motsvarande sätt till förmån för en fysisk eller juridisk person som har retentionsrätt i egendomen till säkerhet för en fordran som förfallit till betalning.

Ägaren har rätt att få betalning ur ersättningen före den som köpt egendomen med äganderättsförbehåll.

Angående en inteckningshavares rätt att få betalning ur ersättningen gäller vad som stadgats om inteckningshavares rätt till försäkringsersättning.

17.4 Den skadelidandes rätt till ersättning vid ansvarsförsäkring

Den skadelidande har vid ansvarsförsäkring rätt att kräva ersättning enligt försäkringsavtalet direkt av försäkringsbolaget om den försäkrade har försatts i konkurs eller annars är insolvent. Om ett ersättningskrav riktas till försäkringsbolaget, ska bolaget utan obefogat dröjsmål underrätta den försäkrade om saken samt ge honom tillfälle att lägga fram en utredning om försäkringsfallet. Den försäkrade ska också informeras om ärendets senare handläggningsskeden. Om försäkringsbolaget godkänner den skadelidandes ersättningskrav, är godkännandet inte bindande för den försäkrade.

17.5 Den skadelidandes rätt att söka ändring vid skadeförsäkring

Den skadelidande har rätt att med anledning av försäkringsbolagets ersättningsbeslut väcka talan mot försäkringsbolaget eller hänskjuta ärendet till Försäkringsnämnden eller konsumenttvistenumnden enligt punkt 13.

YL 18 Tillämplig lag

På försäkringen tillämpas finsk lag.

